

372.137
1146W
8.3

ผลของการฝึกหัดกิจกรรมการส่งออกที่มีต่อการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่
อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี

10 ส.ค. 2539

ปริญญาโท
ของ
บรรจง รุ่งอารีย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มีนาคม 2538
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

195936

ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่มีต่อการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่
อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ
ของ
บรรจง รุ่งอารีย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มีนาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่มีต่อการอธิบายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2537 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มี การอธิบายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 16 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบของ วิลคอกัน และแมน-วิทนี

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีการอธิบายกลุ่มดีขึ้นหลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีการอธิบายกลุ่มดีขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกมีการอธิบายกลุ่มดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF ASSERTIVE TRAINING ON GROUP DISCUSSION
OF PRATHOM SUKSA V STUDENTS OF BAN NONGYAI SCHOOL
IN AMPHOE NONGYAI, CHANGWAT CHON BURI

AN ABSTRACT

BY

BANGJONE RUNG - A - REE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

March 1995

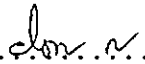
The purpose of this experimental research was to study the effect of assertive training on group discussion of Prathom Suksa V students of Ban Nongyai School in Amphoe Nongyai, Changwat Chon Buri in the academic year 1994. The subjects of sixteen students were randomly selected from students whose group discussion behaviors were lower than twenty - fifth percentile. The subjects were then randomly selected into an experimental group and a control group, each group consisted of eight students. The experimental group was exposed to the assertive training program while the control group was given the conventional instruction. The data were analyzed by the Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test and the Mann Whitney U Test.

The results were as follows :

1. The group discussion of the experimental group significantly increased at .01 level.
2. The group discussion of the control group significantly increased at .01 level.
3. The group discussion of students exposed to the assertive training program was significantly higher than those given the conventional instruction at .01 level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

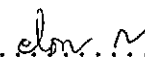
..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.พองพรรณ เกิดพิทักษ์)

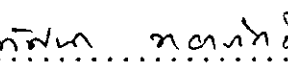
..... กรรมการ

(อาจารย์ทัศนาก ทองรักดี)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.พองพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ทัศนาก ทองรักดี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โรสกา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติได้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิรินภา พูลสุวรรณ)

วันที่ .. ๙ .. เดือน .. มีนาคม .. พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์
ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียดทุกขั้นตอน
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาที่ได้รับในครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธินันท์
ภิญโญ และอาจารย์พรณิศา วาณิชยการ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยในการ
ตรวจแก้ไข เครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทัศน ทอภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์ธาดา
ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ทีศนา แขมมณี และอาจารย์มนตรี วรรณชาติ
ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องวิดิทัศน์และเทปเสียง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน
ที่เอาใจใส่ ห่วงใย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณอาจารย์ใหญ่ คณะครู อาจารย์และนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ และ
โรงเรียนบ้านหนองเสือช้าง อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้
อย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวเจริญหาศรีที่ให้ความรัก ความเมตตาและความอนุเคราะห์
แก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายขอขอบคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย
ด้วยดีเสมอมา

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา - มารดา

ครู - อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

บรรจง รุ่งอารีย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายกลุ่ม	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต	36
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	41
ประชากร	41
กลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
แบบแผนการทดลอง	46
การดำเนินการทดลอง	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	58
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	58
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	58
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การดำเนินการทดลอง	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	62
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก	75
ภาคผนวก ข	231
ประวัติย่อของผู้วิจัย	258

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออก และกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ.....	52
2 เปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรม การแสดงออก	53
3 เปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	54
4 เปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ	55
5 แสดงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนฝึกพฤติกรรม การแสดงออก และกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ	232
6 แสดงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกก่อนและหลังการทดลอง	233
7 แสดงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ก่อนและหลังการทดลอง	234
8 แสดงผลต่างของคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก	235
9 แสดงความถี่ของการอภิปรายกลุ่มเป็นรายบุคคลของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับ การฝึกพฤติกรรมการแสดงออก ในแต่ละระยะ	236
10 แสดงความถี่ของการอภิปรายกลุ่มเป็นรายบุคคลของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้รับ การสอนแบบปกติ ในแต่ละระยะ	239

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ภาพแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง	47
2 คำมัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	56
3 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ	242
4 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ	243
5 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ	244
6 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ	245
7 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ	246
8 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ	247
9 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ	248
10 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ	249
11 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	250
12 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	251
13 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	252
14 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	253
15 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	254
16 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	255
17 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	256
18 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ	257

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2532) กำหนดจุดมุ่งหมายประการหนึ่งว่า "ชีวิตที่สงบสุข" ว่า "เพื่อให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด และพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น" และในหมวด "คุณสมบัติที่ต้องการเน้นว่า เพื่อให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ และผู้ตามที่ดี" นอกจากนี้หลักสูตรดังกล่าวได้ระบุแนวทางการเรียนการสอนว่า "เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์ที่วางไว้ จึงเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน จึงมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน โดยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม วางแผนร่วมกัน มีการซักถามความคิดเห็นและเสนอแนะความคิดต่อกัน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และช่วยเหลือกัน

การอภิปรายกลุ่มเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความจำเป็นในการทำงานเป็นกลุ่ม (น้อมฤดี จงพยุหะ และคนอื่น ๆ. 2527 : 47) เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ และมีการตัดสินใจร่วมกัน (กองวิจัยทางการศึกษา, กรมวิชาการ. 2533 : 69) และเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และพัฒนาการส่วนบุคคล (ลินจง อินทร์พรรย์. 2529 : 11) ซึ่งสอดคล้องกับ จิตวรุณ ตันนะรัตน์ (2519 : 11) ที่กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการปรับตัวในสังคม รู้จักปัญหา รู้จักผู้อื่น และเข้าใจผู้อื่นยิ่งขึ้น ส่วน วาไร ธีระจิต (2534 : 81) กล่าวถึง

กิจกรรมการอภิปรายกลุ่มว่า เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์กว้างขวางขึ้น และสามารถมองเห็นปัญหา และร่วมกันแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

การอภิปรายกลุ่มเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย (คมเพชร ฉัตรสุกกุล. 2521 : 64) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา ที่มีความประสงค์จะสร้างคนให้มีลักษณะประชาธิปไตยโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากที่สุดคือ วิธีชีวิตประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานร่วมกัน การใช้เหตุผลในการตัดสินใจปัญหา และใช้วิธีการทางปัญญาในการโต้เถียงหรือหาข้อยุติต่าง ๆ (กองวิชาการ, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 22 - 23)

นอกจากนี้ การอภิปรายกลุ่มยังสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กในระดับประถมศึกษา เนื่องจากเด็กวัย 9 - 11 ปี สามารถใช้เหตุผล เข้าใจความหมายของคำพูด ได้ถูกต้อง สามารถใช้คำจำกัดความที่เป็นนามธรรม ระยะเวลานในการสนใจสิ่งต่าง ๆ นานขึ้น สามารถที่จะคิดโครงการและดำเนินการได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยการนำของผู้ใหญ่ สามารถตัดสินใจโดยอาศัยประสบการณ์ และสามารถคิดอย่างไตร่ตรอง ชอบอภิปรายแสดงความคิดเห็น และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2533 : 41) ทั้งยังสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (2521 : ๓) ในข้อ 3.4 ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม

ในการอภิปรายกลุ่มให้ได้ผลนั้น สมาชิกจะต้องเข้าใจในเรื่องที่จะอภิปรายเป็นอย่างดี ไม่เช่นนั้นการดำเนินการอภิปรายจะล้มเหลว (คมเพชร ฉัตรสุกกุล. 2521 : 68) ในเรื่องนี้ กรรณิการ์ พวงเกษม (2533 : 60) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มจะได้ผลดี สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ส่วน ทิศนา ขวมนิ และคนอื่น ๆ (2526 : 16 - 17) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มเป็นกระบวนการที่เน้นการพูดและการฟัง เพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ สวนิต ยมาภัย และ ธีระนันท์ อนวัชศิริวงศ์ (2530 : 117 - 121) ที่กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มจะต้องใช้สมรรถภาพในการพูดและการฟังเป็นพิเศษ จึงจะทำให้กิจกรรมการอภิปรายดำเนินไปได้ด้วยดี และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การอภิปรายกลุ่มจะได้ผลดีนั้น ทุกคนจะต้องเข้าใจในเรื่องที่จะอภิปราย จะต้องสามารถแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและหาข้อสรุปที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเน้นเรื่องทักษะการพูดและการฟัง การอภิปรายกลุ่มจึงจะสามารถดำเนินไปด้วยดี และประสบความสำเร็จ

✓ ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี จำนวน 70 คน พบว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่มที่ไม่เหมาะสม เช่น พูดเสนอความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผล ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น คัดค้านความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างไม่มีเหตุผล ไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการจะพัฒนาการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การพัฒนาการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่ม (พวงแก้ว เนตรโรภารักษ์. 2537 : 66) * การฝึกพฤติกรรมการแสดงออก (พรรณราย ทรัพย์ะประภา. 2524 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Lazarus. 1969) ซึ่งวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกจะช่วยส่งเสริมการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ช่วยให้ผู้รับการฝึกมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น สามารถรับรู้เกี่ยวกับความรู้สึก สิทธิ เจตนา ทั้งของตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น และยังเป็น การฝึกทักษะในการพูดและการฟังด้วย และจากการศึกษาของ สุรจิตต์ แสงอรุณ (2529 : 49 - 51) พบว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกสามารถพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวเสือแจ่มเนี่ยนนิล จังหวัดสมุทรปราการ นอกจากนี้ อารีย์ ลีลา (2535 : 64) ได้ศึกษาพบว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านน้ำรอบ จังหวัดอุทัยธานี สร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อพัฒนาการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการอธิบายกลุ่มของนักเรียน ก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
2. เพื่อเปรียบเทียบการอธิบายกลุ่มของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการอธิบายกลุ่มของนักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการอธิบายกลุ่มดีขึ้น หลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
2. นักเรียนมีการอธิบายกลุ่มดีขึ้น หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกมีการอธิบายกลุ่มดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ครูอาจารย์ และครูแนะแนว ที่มีความชำนาญในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการนำวิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกไปใช้ พัฒนาความสามารถในการอธิบายกลุ่ม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2537 ที่มีการอธิบายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 17 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2537 ที่มีการอภิปรายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 16 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสอบถามความสมัครใจในการเข้าทดลอง และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการพัฒนาการอภิปรายกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

3.1.1 การฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

3.1.2 การสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม คือ การอภิปรายกลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การที่นักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น ซักถามสิ่งที่สงสัย ตัดค้านเมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่าง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และยอมรับข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างเหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การเสนอความคิดเห็น

1.1.1 พูดเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

1.1.2 พูดตรงประเด็น

1.1.3 ยกมือขออนุญาตก่อนพูด

1.1.4 เสนอความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพ

1.2 การรับฟังความคิดเห็น

1.2.1 ตั้งใจฟังโดยมองผู้พูด

1.2.2 ไม่เล่นกันขณะที่สมาชิกในกลุ่มพูด

1.2.3 ไม่พูดคุยกันขณะที่สมาชิกในกลุ่มพูด

1.3 การซักถามในสิ่งที่สงสัย

1.3.1 ซักถามอย่างมีเหตุผล

1.3.2 ขออนุญาตโดยการยกมือก่อนซักถาม

1.4 การคัดค้านเมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่าง

1.4.1 พุดคัดค้านด้วยเหตุผล

1.4.2 พุดคัดค้านด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล

1.5 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.5.1 ไม่พุดทับถมความคิดเห็นของผู้อื่น

1.5.2 ไม่พุดออกนอกเรื่อง

1.5.3 มองสมาชิกในกลุ่มขณะพุด

1.6 การยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปราย

1.6.1 ยอมรับข้อสรุปโดยการพยักหน้ารับ

1.6.2 ยอมรับข้อสรุปโดยการกล่าวยอมรับ

2. การฝึกพฤติกรรมการแสดงออก หมายถึง วิธีการที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง โดยมีลำดับขั้น ดังนี้.

2.1 ขั้นนำ

2.1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

2.1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม

ที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

2.1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติมและผู้วิจัย

ให้ข้อมูลย้อนกลับ (ครั้งที่ 2 - 11)

ขั้นนำนี้ ใช้เวลาในการฝึกครั้งละประมาณ 5 - 10 นาที

2.2 ขั้นฝึก

2.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม

โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1.1 การให้คำแนะนำ หมายถึง การที่ผู้วิจัยแนะนำให้คำอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมที่นักเรียนกำลังแสดงออก หรือให้นักเรียนให้ข้อเสนอแนะ หรือให้ข้อมูลย้อนกลับนักเรียนในกลุ่มด้วยกัน

2.2.1.2 การใช้เทคนิคแม่แบบ หมายถึง การให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเห็นตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนในกลุ่มแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวแบบ และฝึกปฏิบัติตามตัวแบบ

2.2.1.3 การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การที่ผู้วิจัยให้นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ต่าง ๆ ของการอภิปรายกลุ่มตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยไม่มีการชักชวนมาก่อน

2.2.1.4 การฝึกซ้อมพฤติกรรม หมายถึง การให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มใหม่ ทั้งด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ก่อนที่จะต้องไปแสดงพฤติกรรมนั้นจริงในห้องเรียน

2.2.1.5 การให้แรงเสริมบวก หมายถึง การให้คำชมเชยหรือให้กำลังใจแก่นักเรียนภายหลังนักเรียนแสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

2.2.1.6 การมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกการอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้จากการฝึกอภิปรายกลุ่มไปฝึกเพิ่มเติม

เทคนิคที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่มนี้อาจใช้มากกว่า 1 เทคนิค หรือทุกเทคนิคในแต่ละครั้ง แล้วแต่ความเหมาะสม

ขั้นฝึกนี้ ใช้เวลาประมาณ 35 นาที

2.3 ขั้นสรุป

2.3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม

2.3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางในการอภิปรายกลุ่ม

2.3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

ขั้นสรุปนี้ ใช้เวลาครึ่งละประมาณ 10 - 15 นาที

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลอง

3. การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งมีเนื้อหาเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยผู้วิจัยบรรยายประกอบการใช้สื่อต่าง ๆ ได้แก่ แผนภูมิ รูปภาพ เทปเสียง และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและสรุป โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

3.2 ขั้นสอน ผู้วิจัยบรรยายประกอบการใช้แผนภูมิ รูปภาพ เทปเสียง และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการอภิปรายกลุ่มตลอดทั้งประโยชน์ที่ได้รับ

3.3 ขั้นสรุป ให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่มและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มควบคุม

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยดังนี้ คือ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายกลุ่ม
 - 1.1 ความหมายของการอธิบายกลุ่ม
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการอธิบายกลุ่ม
 - 1.3 รูปแบบของการอธิบายกลุ่ม
 - 1.4 ขั้นตอนการอธิบายกลุ่ม
 - 1.5 บทบาทของสมาชิกในการอธิบายกลุ่ม
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายกลุ่ม
- ✓ 2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
 - 2.1 ความหมายของพฤติกรรมการแสดงออก
 - 2.2 ลักษณะของพฤติกรรมการแสดงออก
 - 2.3 ชนิดของพฤติกรรมการแสดงออก
 - 2.4 วัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
 - 2.5 องค์ประกอบของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
 - 2.6 ขนาดของกลุ่มและระยะเวลาในการฝึก
 - 2.7 หลักและเทคนิคต่าง ๆ ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
- ✓ 3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต
 - 3.1 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการสังเกต
 - 3.2 หลักการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม
 - 3.3 วิธีการเสนอข้อมูลที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรม
 - 3.4 ประโยชน์ของการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอภิปรายกลุ่ม

1.1 ความหมายของการอภิปรายกลุ่ม

ปรีชา ศรีสมยศ (2521 : 29) ให้ความหมายของการอภิปรายกลุ่มว่า เป็นการสนทนาของกลุ่มบุคคลเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือเพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้รับให้กันและกัน ส่วน นันทา ขุนภักดี (2528 : 84) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความรู้ ความสนใจในเรื่องเดียวกัน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็น หรือปรึกษาหารือกัน เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

สมปราชญ์ อัมมะพันธ์ (2529 : 144) กล่าวถึงความหมายของการอภิปรายกลุ่มไว้ว่า คือการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งมีเจตนาที่จะพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปรึกษาหารือกัน ออกความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาที่มีอยู่ หรือแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วาริ นิระจิตร (2534 : 81) ที่กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การที่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง สนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้มาร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน บางโอกาสก็เป็นการพูดซักถามปัญหาหรือช่วยกันแก้ปัญหาให้ผู้อื่นฟัง นอกจากนี้ ฮาร์เน็ค และคนอื่น ๆ (Harnark and others. 1972 : 196) กล่าวว่า การอภิปราย-กลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข่าวสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อให้ความรู้เพิ่มขึ้น ตลอดทั้งการตัดสินใจที่เหมาะสมขึ้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การที่นักเรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาร่วมกัน เสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข่าวสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อให้ความรู้เพิ่มขึ้น ตลอดทั้งการตัดสินใจที่เหมาะสมขึ้น

1.2 จุดมุ่งหมายของการอภิปรายกลุ่ม

วัชรวิ ฐะคะ (2523 : 8) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการอภิปรายกลุ่มไว้ว่า เพื่อช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้ที่เข้าร่วมกลุ่ม และช่วยให้สามารถพูดได้ในสิ่งที่ตนคิด เรียนรู้ที่จะพูด สื่อความหมายกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524 : 77 - 79)

กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ต้องการให้พูดคุยหรือสนทนากัน โดยพิจารณาถึงเรื่องราวที่สมาชิกในกลุ่มมีความสนใจร่วมกัน โดยมีสมาชิกเข้าร่วมอภิปรายประมาณ 6 - 20 คน

นอกจากนี้ สุนทร จันทรตรี (2525 : 133) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการอภิปรายกลุ่มเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ต่อปัญหาที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ ตลอดจนทำให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเปรียบเทียบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนกับผู้อื่น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอภิปรายกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกสามารถพูดแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนกับผู้อื่น สามารถพูดสื่อความหมายกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลิกภาพของสมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่ม

1.3 รูปแบบของการอภิปรายกลุ่ม

กาญจนา เกียรติประวัติ (2523 : 120) แบ่งการอภิปรายในชั้นเรียนออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การอภิปรายกลุ่มใหญ่ที่ผู้เรียนทั้งชั้นทำหน้าที่ของการเป็นสมาชิกของการอภิปรายกับการอภิปรายกลุ่มย่อย คือการจัดผู้เรียนทั้งชั้นออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 - 8 คน

สมศักดิ์ ขอบตรง (2525 : 27 - 28) กล่าวว่า การอภิปรายแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การอภิปรายหมู่ 2 - 5 คน ผู้อภิปรายทุกคนจะได้รับปัญหาให้ไปค้นคว้าเพื่อนำมาอภิปราย โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายคอยสรุปแนวคิด การอภิปรายแบบนี้ จะช่วยให้ผู้ฟังได้รับความรู้และแนวคิดที่ละเอียดกว้างขวาง ทั้งเป็นการช่วยผู้ฟังมีส่วนร่วมซักถามข้อข้องใจจากการฟัง ในตอนท้ายหลังการอภิปรายด้วย

2. การดำเนินการอภิปรายร่วมกันทั้งชั้น หมายถึง การอภิปรายที่ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องเดียวกัน ผู้อภิปรายมีโอกาสซักถามปัญหาข้อข้องใจระหว่างกันได้ การอภิปรายแบบนี้ ครูจะต้องกำหนดปัญหาขึ้นล่วงหน้า เพื่อให้นักเรียนได้ไปอ่านมาล่วงหน้า และครูจะต้องเตรียมคำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนออกมา ผู้ดำเนินการอาจจะเป็นครูหรือนักเรียนคนใดคนหนึ่ง que เลือกขึ้นมา แล้วแต่จะเห็นเหมาะสม

3. การอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นการอภิปรายที่แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม หรือเป็นหมู่ แต่ละกลุ่มจะได้ประเด็นปัญหาไปอภิปรายกัน เพื่อหาข้อสรุปมารายงานหน้าชั้นเรียน การอภิปรายแบบนี้ ครูควรจะเสนอแนะให้นักเรียนได้เลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการ เป็นการสร้างเสริมวิธีการทางประชาธิปไตย

4. การอภิปรายที่แบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นตัวแทนของผู้ฟัง อีกกลุ่มหนึ่งเป็นวิทยากร และมีผู้ดำเนินการอภิปราย กลุ่มตัวแทนผู้ฟังเป็นฝ่ายถาม กลุ่มวิทยากรเป็นผู้ตอบ การอภิปรายแบบนี้เหมาะสำหรับการประชุมอบรม

การอภิปรายที่จะนำมาใช้ได้เหมาะสมในระดับประถมศึกษา ได้แก่ การอภิปรายหมู่ การอภิปรายทั้งชั้น และการอภิปรายกลุ่มย่อย (สมศักดิ์ ของตรง. 2525 : 27)

ส่วน นันทา ชุนภักดี (2528 : 186 - 193) กล่าวว่า แบบการอภิปรายที่สำคัญมีดังนี้

1. แบบกันเอง เป็นการอภิปรายแบบเดียวที่ทุกคนมีโอกาสร่วมทบทวนหน้าที่ต่าง ๆ ในขณะที่มีการอภิปราย คือเป็นทั้งผู้ดำเนินการอภิปราย ผู้อภิปราย และผู้ฟังในโอกาสเดียวกัน

2. แบบวิชาการ มีผู้ร่วมอภิปราย 3 - 5 คน และผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คน การอภิปรายแบบนี้ เป็นการร่วมอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ และแนวคิดอย่างละเอียดแก่ผู้ฟัง

3. แบบบรรยาย มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

3.1 ผู้บรรยายเป็นคนที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง และเมื่อบรรยายจบแล้ว จะมีผู้ร่วมอภิปรายเป็นผู้คอยซักถามปัญหา

3.2 เมื่อผู้ร่วมอภิปรายซักถามจบแล้ว บรรดาผู้ที่อยู่ในที่นั้นมีสิทธิ์ซักถามได้เช่นเดียวกัน

3.3 เมื่อผู้บรรยายพูดเรื่องของตนจบ ผู้ฟังซักถามได้ทันที

4. การอภิปรายระดมสมอง หรือการอภิปรายกลุ่ม เป็นวิธีที่แพร่หลายที่สุดในชั้นเรียน ซึ่งเน้นการอภิปรายและปฏิบัติการโต้ตอบของสมาชิกทั้งกลุ่ม ลักษณะเด่นของการอภิปรายแบบนี้อยู่ที่ทุกคนเป็นผู้อภิปราย จึงไม่มีผู้ฟังเลย บรรดาการสนทนาของการนั่งอภิปรายเป็นวงกลม ทำให้

ดูเสมอภาคเป็นกันเองและมีความรู้สึกสนิทกันมาก โดยผู้ดำเนินการอภิปรายจะเป็นผู้บอกหัวใจของเรื่อง แล้วให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ สำหรับการนัดที่หนึ่งของการอภิปรายกลุ่มจะจัดในรูปแบบก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมาชิกเป็นสำคัญ แต่ที่ปฏิบัติกันอยู่จะจัดเป็นวงกลม โดยมีผู้นำกลุ่มนั่งอยู่ในลักษณะเหมือนสมาชิกอื่น ๆ ทุกคน

นอกจากนี้ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 201) ได้กล่าวถึงการอภิปรายว่าแบ่งเป็น

ก. การอภิปรายเป็นกลุ่มตามหัวข้อที่กำหนด เป็นการอภิปรายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อประชุมพิจารณาปัญหาหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อหาข้อยุติ การอภิปรายแบบนี้ประกอบด้วยผู้นำอภิปรายและสมาชิกจำนวน 6 - 20 คน

ข. การอภิปรายเป็นคณะ เป็นการอภิปรายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้รายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้มีการสำรวจตรวจสอบข้อเท็จจริงและเข้าใจขอบข่ายของปัญหาโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะมาเป็นผู้อภิปราย การอภิปรายแบบนี้ประกอบด้วย ประธาน 1 คน เป็นผู้เริ่มเปิดการอภิปราย พิธีกร 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมโยงการอภิปราย ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 - 5 คน และผู้สังเกตจำนวน

คมเพชร นิตรสุภกุล (2521 : 66) กล่าวถึง รูปแบบต่าง ๆ ของการอภิปรายกลุ่มไว้ ดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่มที่เน้นการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้จะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือถามคำถาม แต่ให้เวลาไม่มากนัก การอภิปรายกลุ่มแบบนี้จึงเป็นแบบที่ไม่มีการยืดหยุ่น (Forum)

2. การอภิปรายแบบบรรยาย เป็นการอภิปรายที่พบในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่ โดยครูเป็นผู้ให้ความรู้พื้นฐานแก่นักเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายอย่างเสรี การบรรยายจะทำให้ให้นักเรียนหันมาสนใจในหัวข้อบรรยาย จึงเหมาะในการที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน (Lecture Discussion)

3. การประชุมอภิปรายปัญหา เป็นการอภิปรายที่มีลักษณะเป็นการเสนอผลงาน การวิจัยการศึกษาเรื่องราวเฉพาะโดยผู้เชี่ยวชาญ หลังจากมีการเสนอผลงานแล้ว จะมีการอภิปราย

เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง สำหรับการอภิปรายจะเป็นพิธีรีตองหรือไม่ก็ได้ (Symposium)

4. การอภิปรายระหว่างบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับเรื่องที่จะอภิปราย เป็นการอภิปรายกลุ่มเล็กก่อนที่จะมีการอภิปรายทั่วไปในกลุ่มใหญ่ มีจำนวนผู้เข้าร่วมไม่เกิน ร้อยคน สมาชิกจะต้องมีความรู้ในหัวข้อที่อภิปราย แต่ไม่ได้เตรียมแนวในการอภิปราย นอกจาก เตรียมเรื่องทั่ว ๆ ไป (Panel)

5. การปราศรัยกับหมู่ชน หรือการแลกเปลี่ยนสุนทรพจน์ เป็นการอภิปรายที่กลุ่ม ผู้อภิปรายนั่งบนที่จัดเตรียมเอาไว้ และนำการอภิปรายระหว่างกลุ่มของเขาเอง โดยมีจุดมุ่งหมาย สำคัญสามประการ คือ การแสดงความคิดเห็นเพื่อหาความคิดในการปฏิบัติงานบางอย่าง เป็นการ พัฒนาความคิดของบุคคล และเป็นการแสดงให้เห็นถึงการสนทนาที่ดีอย่างมีหลักเกณฑ์ (Platform Conversation)

6. การนั่งชุมนุมเพื่ออภิปรายถึงการปกครองในท้องถิ่นของประเทศไทย ในสมัยก่อน ปัจจุบัน หมายถึง การอภิปรายความคิดโดยทั่ว ๆ ไป ที่เห็นว่าสำคัญ (Town Meeting)

7. การอภิปรายตามหลักของรัฐสภา มีการเสนอญัตติ อภิปราย และ ลงคะแนนเสียง มักจะนำมาใช้ในกลุ่มของนักเรียนที่รับผิดชอบในการทำงาน (Parliamentary Discussion)

8. การอภิปรายที่เกิดขึ้นโดยไม่มีกำหนด เป็นการอภิปรายที่ไม่มีพิธีรีตอง ไม่เลือกสถานที่ เช่น หลังจากเรียนวิชาบางวิชา นักเรียนจะคุยและอภิปรายกันถึงความคิดต่าง ๆ (Bull Session)

9. การประชุมโต๊ะกลม เป็นการประชุมกลุ่มเล็ก เพื่อปรึกษาหารือกันหรือ ทำงานตามโครงการบางโครงการ (Round Table)

10. การอภิปรายแบบสัมมนา เป็นการประชุมของบุคคลที่ทำงานด้านวิจัย เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Seminar)

11. การประชุมกลุ่มเล็ก เป็นการอภิปรายกลุ่มเล็กที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อทำงานบางอย่างนอกเวลาตามปกติ สมาชิกแต่ละคนได้รับหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อนำมาดำเนินการให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดให้ (Committees)

ส่วน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ กล่าวถึงรูปแบบของการอภิปรายกลุ่มไว้ดังนี้

1. การจัดกลุ่มแบบซิมโบลีเยียม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกได้รับทราบข้อเท็จจริงใหม่ ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ การจัดกลุ่มแบบนี้ประกอบด้วยประธานทำหน้าที่วางแผนและดำเนินการประชุม ผู้เชี่ยวชาญ 2 - 5 คน ผู้ฟังมีจำนวนไม่จำกัด การจัดกลุ่มแบบนี้ผู้ฟังไม่มีโอกาสได้ร่วมอภิปราย

2. การจัดกลุ่มแบบสัมมนา การจัดกลุ่มแบบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค้นคว้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งภายใต้การนำของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ และนำผลการศึกษาค้นคว่านั้นมาแลกเปลี่ยนกัน โดยมีการจัดแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อไปศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่ได้รับ และนำผลงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

3. การจัดกลุ่มแบบระดมสมอง การจัดกลุ่มแบบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกของกลุ่มทุก ๆ คน มาร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการรวมความคิดเห็นจากสมาชิกเพื่อนำมาประสมประสานกัน เพื่อให้ได้แนวคิดที่ลึกซึ้งทุกแง่มุม สำหรับจำนวนสมาชิกที่เหมาะสมกับกลุ่มเหล่านี้ คือ ประมาณ 5 คน

4. การจัดกลุ่มแบบซินติเคท มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกได้ร่วมกันศึกษาสภาพของปัญหาที่กำลังประสบอยู่ โดยศึกษาสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อหาข้อยุติ การจัดกลุ่มแบบนี้ไม่จำกัดจำนวนสมาชิก แต่จะต้องมีการแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ และในแต่ละกลุ่มย่อยจะต้องมีประธานและเลขานุการ สำหรับข้อยุติจะได้จากการที่กลุ่มรายงานให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาจนเป็นที่พอใจและยอมรับ

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า การอภิปรายกลุ่มในชั้นเรียนประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 6 - 8 คน หน้าที่เป็นผู้พูดและผู้ฟัง โดยผลัดกันแสดงความคิดเห็น มีผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คน เป็นผู้บอกหัวข้อของเรื่อง ในการอภิปรายแบบนี้สมาชิกจะนั่งเป็นรูปวงกลม

1.4 ขั้นตอนของการอภิปรายกลุ่ม

สมจิต สวธนาโหมลย์ (2526 : 120 - 121) กล่าวถึงขั้นตอนของการอภิปรายไว้ 3 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 กำหนดรูปแบบของการอภิปราย เช่น จัดให้กลุ่มอภิปรายเป็นแบบกลุ่มย่อย แบบเป็นคณะ หรือแบบรื้อว่าที่ตามความเหมาะสม

1.2 กำหนดหัวข้อหรือปัญหาที่จะอภิปราย

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบข่าย และระยะเวลาของการอภิปราย

1.4 ทบทวนบทบาทของผู้อภิปราย เช่น บทบาทของผู้นำอภิปราย ผู้ร่วมอภิปราย

1.5 ให้ความรู้ผู้ร่วมอภิปรายเตรียมตัวหรือศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอภิปราย

2. ขั้นอภิปราย

2.1 ถ้าครูเป็นผู้นำการอภิปราย ครูควรใช้คำถามประเภทที่กระตุ้นให้คิดถามนักเรียนให้ทั่วถึง พยายามอย่าให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งผูกขาดการแสดงความคิดเห็นแต่เพียงผู้เดียว และครูควรพยายามจัดหาอุปกรณ์ประกอบการอภิปรายตามที่เหมาะสม รวมทั้งใช้เทคนิคการเสริมแรงเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น

2.2 ถ้านักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำการอภิปราย ครูผู้สอนจะต้องคอยดูแลช่วยเหลือให้ผู้อภิปราย ทั้งนี้ผู้นำการอภิปรายและผู้ร่วมอภิปรายได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และบรรลุจุดประสงค์ของการอภิปราย

3. ขั้นสรุปและอภิปรายผล

3.1 ครูชักถามให้นักเรียนช่วยกันสรุปเพื่อสำรวจความสนใจของนักเรียน

3.2 สังเกตการแสดงออกของนักเรียนในด้านความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล

3.3 สังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง การสนับสนุนความคิดเห็นของคนอื่น ความมั่นใจ การพูดชัดเจน และการรู้จักชักถามผู้ร่วมอภิปรายด้วยกันเอง

ลินจง อินทร์มพรรย (2529 : 11 - 12) กล่าวถึง ลำดับขั้นของการ
อภิปรายไว้ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาเลือกหัวข้อที่มีอยู่ในบทเรียน และนักเรียน
มีประสบการณ์อยู่บ้าง รวมทั้งเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของนักเรียนด้วย

ขั้นที่ 2 ช่วยกันตั้งหัวเรื่องการอภิปรายที่น่าสนใจ โดยตั้งเป็นปัญหาหรือคำถาม
ชวนคิด เพื่อเร้าความสนใจของผู้อภิปรายและผู้ฟังให้เกิดความรู้สึกรู้สึกต้องการแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 จัดกลุ่มอภิปราย ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย โดยกำหนดให้หรือนักเรียน
เลือกกลุ่มกันเอง กลุ่มหนึ่ง ๆ ไม่ควรเกิน 10 คน เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาแสดง
ความคิดเห็นอย่างทั่วถึงกัน

ขั้นที่ 4 การเสนอผลการอภิปราย หลังจากจบการอภิปรายให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน
ออกมาเสนอผลการอภิปราย เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอื่นฟังและซักถามร่วมอภิปราย รวมทั้งให้ความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะไปด้วย

สวนิต ยมาภัย และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ (2530 : 117 - 121) กล่าวว่า
กิจกรรมการอภิปราย ถ้าจะให้ดำเนินไปด้วยดี เกิดประโยชน์แท้จริงแก่ทุกฝ่าย จำเป็นต้องมี
หลักเกณฑ์ ดังนี้

1. การอภิปรายเป็นการใช้ความคิดร่วมกับผู้อื่น เพื่อช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยมี
ลำดับขั้นในการคิด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทุกคนที่อภิปรายร่วมกันพยายามทำความเข้าใจในตัวปัญหาให้ตรงกัน
ก่อน

ขั้นที่ 2 ช่วยกันพิจารณาปัญหานั้น แยกแยะให้เห็นว่ามีประเด็นพัวพันกันอยู่
อย่างไรบ้าง สาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดประเด็นปัญหามีอะไร มีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น

ขั้นที่ 3 ช่วยกันเสนอแนะทางแก้ปัญห ด้วยวิธีการต่าง ๆ เท่าที่จะเป็นไปได้
พร้อมทั้งพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ของทางแก้ปัญห ด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านั้น

ขั้นที่ 4 เลือกทางแก้ปัญห ที่เห็นว่าดีที่สุด ซึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งทางก็ได้

ขั้นที่ 5 แนะนำทางปฏิบัติว่าข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหานั้น จะนำไปสู่การ
ปฏิบัติจริงได้อย่างไร

2. การอภิปรายจำเป็นต้องมีผู้นำอภิปราย เพื่อคอยกำกับให้การแสดงความคิดเห็นตรงตามประเด็น
3. ในการอภิปราย ผู้อภิปรายอาจจะเปลี่ยนความคิดเห็นของตนได้ ขึ้นอยู่กับเหตุผลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ได้ฟังจากผู้ร่วมอภิปราย
4. การอภิปรายควรมีการเตรียมก่อน เพื่อให้มีข้อมูลมากพอสำหรับพิจารณาร่วมกัน
5. การอภิปรายต้องใช้สมรรถภาพในการพูดและการฟังเป็นพิเศษ โดยผู้อภิปรายต้องพูดเพื่อแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างสุภาพ รวบรัด และตรงประเด็น รวมทั้งต้องฟังคำพูดของผู้ร่วมอภิปรายคนอื่น ๆ จับสาระสำคัญออกมาให้ได้ รู้จักสังเกตด้วยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด เพื่อจะได้ตีความตรงตามที่คุณมุ่งหมายจริง ๆ

สุนทร จันทรตรี (2525 : 133) กล่าวถึงขั้นตอนการอภิปรายกลุ่มไว้ดังนี้

1. จัดแบ่งประเด็นของปัญหาให้ชัดเจน อธิบายหลักเกณฑ์และแนวคิดในแต่ละปัญหา ให้ทุกคนเข้าใจ
2. จัดแบ่งผู้เรียนในชั้นออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ หลาย ๆ กลุ่ม กลุ่มหนึ่งควรมีประมาณ 5 - 7 คน
3. จัดให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน เพื่อทำหน้าที่ควบคุมการอภิปรายและเลือกเลขานุการเพื่อบันทึกรายงานการประชุม
4. กำหนดระยะเวลาทำงานและวิธีการรายงานของแต่ละกลุ่ม
5. ให้แต่ละกลุ่มย่อยเริ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม
6. ให้แต่ละกลุ่มย่อยรายงานต่อที่ประชุมใหญ่

ส่วน ผกา บุญเรือง (2525 : 202) กล่าวถึงขั้นตอนของการอภิปรายกลุ่มดังนี้

1. ขึ้นเริ่มเสนอปัญหา โดยทั่วไปแล้วประธานเป็นผู้เสนอ
2. ขึ้นหาความเข้าใจในปัญหา โดยสมาชิกของกลุ่มปรึกษาร่วมกันและตกลง

สรุปร่วมกัน

3. ขึ้นอภิปรายปัญหาหรือดำเนินการอภิปราย โดยการรวบรวมข้อเท็จจริง
ความคิดเห็นจากกลุ่ม

4. ขึ้นสรุปผล โดยการตกลงร่วมกันในที่ประชุมเห็นสอดคล้องกัน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการอภิปรายกลุ่มประกอบด้วย การตั้งประเด็นปัญหา การแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย มีการเลือกประธานเพื่อทำหน้าที่ควบคุม การอภิปราย และเลือกเลขานุการเพื่อบันทึกการประชุม โดยประธานทำหน้าที่เสนอปัญหาให้ สมาชิกของกลุ่มทำความเข้าใจในปัญหา แสดงความคิดเห็นและสรุปผลการอภิปราย ครูทำหน้าที่ เป็นเพียงผู้คอยควบคุม และจัดหัวข้อหรือปัญหาให้นักเรียนอภิปรายเท่านั้น ดังนั้น ถ้าครูได้จัด ปัญหาที่มีความชัดเจนให้นักเรียนได้อภิปรายกันเอง ก็จะทำให้ผลของการอภิปรายประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

1.5 บทบาทของสมาชิกในการอภิปรายกลุ่ม

คมเพชร จัตรสุกุล (2521 : 68 - 69) กล่าวว่า ในการอภิปรายกลุ่ม สมาชิกจำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องของการอภิปราย มีเช่นนี้การดำเนินการอภิปราย จะล้มเหลว

ทิศนา แคมมณี และคนอื่น ๆ (2528 : 16 - 17) กล่าวว่า ในการอภิปราย สมาชิกจำเป็นต้องใช้ทักษะการพูดและการฟังเป็นอย่างมาก และตลอดเวลา เพราะการอภิปราย เป็นกระบวนการเน้นเรื่องการพูด การฟัง เพื่อใช้หาข้อสรุปที่ถูกต้องเหมาะสม และสมาชิกควร จะมีพฤติกรรมการอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
2. ชักจูงให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็นหรือช่วยเหลือกลุ่ม
3. ให้ความสนใจต่อการอภิปราย แสดงความกระตือรือร้น ไม่น่าเบื่อจนเกินไป

ที่ทำให้บรรยากาศในการอภิปรายเสีย เช่น พูดคุยกัน เองงานอื่นขึ้นมาทำ นั่งหลับ ฯลฯ อีกทั้ง ติดตามการอภิปรายอย่างกระฉับกระเฉงกระตือรือร้น ไม่มีทำที่เบี่ยงเบน

4. รับฟังและพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น โดยตั้งใจฟังสมาชิกคนอื่น ๆ และนำความคิดเห็นของเขามาพิจารณา และพูดกันว่า กลุ่มควรรับหรือไม่รับความคิดเห็นเพราะอะไร
5. สนับสนุนผู้อื่นโดยการที่สมาชิกให้การสนับสนุนสมาชิกกลุ่ม คนอื่น ๆ ทางคำพูดหรือท่าทาง เช่น พูดหรือแสดงท่าทียอมรับความคิดเห็น พูดสนับสนุน ให้คำชมเชย เป็นต้น
6. คัดค้านอย่างมีเหตุผล เป็นการที่สมาชิกกลุ่มพูดคัดค้านความคิดเห็นของผู้อื่น โดยให้เหตุผลประกอบ
7. ไม่นำกลุ่มออกนอกประเด็น โดยการที่สมาชิกไม่กระทำการใด ๆ อันทำให้กลุ่มหันเหความสนใจออกไปจากงานที่กำลังทำอยู่ หรือพูดออกนอกเรื่อง หรือพูดในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์แก่กลุ่ม
8. ช่วยสรุปผลการอภิปราย

ชาอุทัย อินทรประวัติ (2532 : 94) กล่าวถึง หน้าที่ของสมาชิกในการอภิปรายกลุ่มดังต่อไปนี้

1. ฟังอย่างตั้งใจ
2. พิจารณาความคิดเห็นที่ตรงข้ามกับตนอย่างนิยมนิเคราะห์
3. พยายามเชื่อมโยงสิ่งที่คนอื่นพูดมาแล้วกับสิ่งที่ตนเองกำลังจะพูด
4. เสนอแนะความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ว่าว่า
5. พูดให้ชัดเจน รัดกุม และมองทุกคนในกลุ่มของตนในขณะที่พูด

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในการอภิปรายกลุ่ม คือ สมาชิกจะต้องเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มองสมาชิกในกลุ่มขณะพูด รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยฟังอย่างตั้งใจ พูดคัดค้านอย่างมีเหตุผล ไม่พูดออกนอกเรื่อง พูดหรือแสดงท่าทียอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและช่วยกันสรุปผลการอภิปราย

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอภิปรายกลุ่ม

1.6.1 งานวิจัยในประเทศ

พวงแก้ว เนตรโรภาักษ์ (2533 : 69) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแหลม จังหวัดนครปฐม จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 7 คน กลุ่มควบคุม 7 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีความร่วมมือดีขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม พบว่ามีผลงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการอภิปรายกลุ่มไว้มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการพัฒนาการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี โดยใช้วิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก เพื่อศึกษาว่าการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกจะสามารถพัฒนาการอภิปรายกลุ่มได้หรือไม่

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออก

2.1 ความหมายของพฤติกรรมการแสดงออก

นักจิตวิทยาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ได้ให้ความหมายของคำว่า "พฤติกรรมการแสดงออก" หรือ "พฤติกรรมกล้าแสดงออก" (Assertive Behavior) ไว้ดังนี้

โวลเป้ (Wolpe. 1973 : 81) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมแสดงออกว่า หมายถึง การแสดงออกที่แสดงถึงสิทธิ ความรู้สึกส่วนบุคคล ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมรวมไปถึงการปฏิเสธการขอร้องที่ไร้เหตุผล การแสดงความรัก การยกย่องชมเชย และการแสดงออกถึงความรู้สึกของบุคคล

ซานสเบอรี (Sansbury. 1974 : 118) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมแสดงออกว่า หมายถึง ลักษณะหนึ่งของการแสดงความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

บาวเวอร์ และบาวเวอร์ (เพ็ญศรี วชิราวิโรจน์. 2527 : 20 ;

อ้างอิงมาจาก Bower and Bower. 1970) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออก หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะแสดงความรู้สึกต่าง ๆ การเลือกจะทำอย่างไร การแสดงสิทธิของตนตามความเหมาะสม เป็นการเพิ่มความภาคภูมิใจและสร้างความมั่นใจให้กับตนเองมากขึ้น รวมทั้งการแสดงความเป็นตัวของตัวเอง การวางแผนที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง และการขอร้องขอให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่อต้านของเขา

ละเอียด ชูประยูร และคนอื่น ๆ (2521 : 7) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรมการแสดงออกว่า หมายถึง การแสดงออกของความรู้สึกนึกคิดที่มีเหตุผลและเป็นที่ยอมรับในสังคม พฤติกรรมการแสดงออกคลุมไปถึงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เช่น การกล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ การกล้าแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ การปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้องที่ไม่ยุติธรรมหรือไม่มีเหตุผล ตลอดจนกระทำการแสดงความชื่นชมยินดีต่อบุคคลอื่นหรือยอมรับว่าตนเองบกพร่องหรือโง่เขลาในบางเรื่อง เป็นต้น

หลุยส์ จาปาเทศ (2533 : 126) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ที่เหมาะสมของบุคคล ทั้งด้านภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทางตามสิทธิที่ตนมี โดยไม่ก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่นและเป็นที่ยอมรับของสังคมนั้น และเมื่อกระทำไปแล้วก็ปราศจากความวิตกกังวล หรือมีความก้าวร้าว

จากข้อความที่กล่าวข้างต้นสรุปว่า พฤติกรรมการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกที่แสดงถึงสิทธิ ความรู้สึกนึกคิดที่มีเหตุผลและอารมณ์ที่เหมาะสมของบุคคล เช่น การกล้าแสดงความคิดเห็น การแสดงความรัก การยกย่องชมเชย การปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้องที่ไร้เหตุผล เป็นต้น โดยแสดงออกได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ตลอดจนไม่ก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่นและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.2 ลักษณะของพฤติกรรมการแสดงออก

ซอลเตอร์ (พรรณราย ทรัพย์ะประภา. 2524 : 48 ; อ้างอิงมาจาก Salter. 1949) กล่าวว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกจะสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. การพูดแสดงความรู้สึกที่แท้จริง (Use - Feeling - Talk) เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกชอบและความสนใจได้อย่างไม่ชัดเจน แทนการพูดอะไรออกมาอย่างเป็นกลาง ๆ สามารถที่จะใช้วาจา "ฉันรู้สึกว้า..." หรือ "ฉันคิดว่า..." ได้ในเวลาอันเหมาะสม
2. การพูดเกี่ยวกับตนเอง (Talk about Yourself) เมื่อบุคคลทำสิ่งใดที่มีคุณค่าและน่าสนใจ บุคคลนั้นสามารถที่จะพูดหรือเล่าให้บุคคลอื่นทราบได้ โดยไม่พูดรื้ออดีตหรือผูกขาดการสนทนาเพียงผู้เดียว แต่สามารถที่จะเล่าความสำเร็จของตนได้เมื่อถึงเวลาอันเหมาะสม
3. การพูดทักทายปราศรัย (Make Greeting Talk) บุคคลสามารถที่จะแสดงความเป็นมิตรกับบุคคลที่ต้องการรู้จัก และแสดงความยินดีที่ได้พบเขาด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส สามารถกล่าวว่า "สวัสดีค่ะ ดีใจที่ได้พบคุณอีก" มากกว่าที่จะกล่าวเพียงคำว่า "สวัสดี" หรือพยักหน้าอย่างเดียว
4. การยอมรับคำชมเชย (Accept Complement) บุคคลสามารถยอมรับคำชมเชยได้อย่างจริงใจ แทนการแสดงความไม่เห็นด้วย เช่น เมื่อมีคนชมว่า "เสื้อของคุณตัวนี้สวย" สามารถตอบได้ว่า "ขอบคุณค่ะ ดิฉันก็ชอบเหมือนกัน" โดยถือว่าการยอมรับคำชมเชยเป็นการให้รางวัลผู้กล่าวคำชมเชยแทนที่การพูดในลักษณะเป็นการลงโทษเขา
5. การแสดงออกทางสีหน้าได้อย่างเหมาะสม (Use Appropriate Facial Talk) เป็นการแสดงออกทางใบหน้าและน้ำเสียงที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง และสามารถสลายตากับคู่สนทนาได้อย่างตรงไปตรงมา
6. การแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างสุภาพ (Disagree Mildly) เมื่อมีความคิดไม่ตรงหรือไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น โดยที่ตนเองมีความมั่นใจในสิ่งที่ไม่เห็นด้วยนั้น สามารถที่จะแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างนุ่มนวล ด้วยการแสดงกิริยาบางอย่าง เช่น มองไปทางอื่น เลิกควักสันคิ้ว หรือเปลี่ยนเรื่องสนทนา
7. การขอให้แสดงความกระจ่าง (Ask for Clarification) เมื่อมีคนให้คำแนะนำ คำสั่งสอน หรือคำอธิบายไม่ชัดเจน ก็สามารถที่จะขอร้องให้เขาอธิบายให้ฟังอีกครั้งให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสามารถพูดว่า "ดิฉันยังไม่เข้าใจคำอธิบายของคุณดีนัก คุณจะกรุณาพูดใหม่อีกครั้งได้ไหมคะ"

8. การถามเหตุผลว่า ทำไม (Ask Why) เมื่อมีผู้ใดมาขอเรื่องให้ท่านสิ่งที่ไม่เป็นเหตุผล ก็สามารถถามได้ว่า "ทำไมคุณจึงต้องการให้ดิฉันทำสิ่งนั้นเล่าละ" ด้วยน้ำเสียงสุภาพ และไม่ทักน้ำแข็งตึง แต่ไม่ต้องอึด

9. การแสดงความไม่เห็นด้วยในขณะนั้น (Express Active Disagreement) เมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงหรือไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น โดยที่ตนเองมีความแน่ใจในสิ่งที่ไม่เห็นด้วยนั้น ก็สามารถแสดงความไม่เห็นด้วยได้ โดยพูดว่า "ดิฉันมีความเห็นที่แตกต่างออกไป ดิฉันมีความเห็นว่า..."

10. การพูดเพื่อรักษาสិทธิของตนเอง (Speak up for Your Rights) การไม่ยอมให้ใครมาเอารัดเอาเปรียบโดยไม่ยุติธรรม สามารถที่จะปฏิเสธได้โดยไม่รู้สึกผิด สามารถที่จะแสดงสิทธิและขอเรื่องให้ผู้อื่นแสดงต่อตนเองด้วยความยุติธรรม เช่น สามารถพูดได้ว่า "ดิฉันมาเข้าคิวก่อน" หรือ "กรุณาหรีววิทยุหน่อยได้ไหมคะ" โดยต้องไม่ทำลายสถานการณ์ คือ ไม่ต้องทะเลาะวิวาทหรือโกรธผู้อื่นนั่นเอง

11. การแสดงความมั่นคง (Be Persistent) เมื่อมีเรื่องข้องใจในเรื่องที่มีเหตุผลสมควร สามารถที่จะดำเนินการร้องทุกข์จนกว่าจะได้รับความพอใจ แม้จะมีผู้ขัดขวาง ก็จะไม่เลิกล้มความตั้งใจ

12. หลีกเลี่ยงในการที่จะแสดงเหตุผลในทุก ๆ ความเห็น (Avoid Justifying Every Opinion) ในการอภิปราย ถ้ามีใครโต้แย้งตลอดเวลาและคอยถามว่า "ทำไม ทำไม ทำไม" ก็สามารถที่จะปฏิเสธที่จะตอบคำถามเพื่อที่จะยุติปัญหาเหล่านั้น โดยพูดว่า "ดิฉันมีความรู้สึกเช่นนี้ละ ดิฉันไม่จำเป็นต้องแสดงเหตุผลในทุก ๆ สิ่งที่ดิฉันพูดออกไป ถ้าการแสดงเหตุผลมีความสำคัญต่อคุณมาก คุณน่าจะหาเหตุผลดูว่า ทำไมคุณจึงไม่เห็นด้วยกับดิฉันไปเสียทั้งหมด"

13. การใช้การประสานสายตา (Eye Contact) ขณะที่สนทนากัน สามารถที่จะมองตาผู้ฟังได้ ซึ่งการประสานสายตานั้นมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยสะท้อนความรู้สึกจริงใจของผู้พูดได้ ในขณะที่เดียวกันทำให้ผู้พูดรู้ว่าผู้ฟังมีความสนใจในเรื่องที่กำลังสนทนากันมาน้อยเพียงใด หรือผู้ฟังมีความรู้สึกอย่างไร

อัลเบอร์ตี และเอมมอนส์ (วัฒนา พันธุ์เมฆา. 2528 : 17 - 18 ;

อ้างอิงมาจาก Alberti and Emmons. 1978) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของพฤติกรรม การแสดงออกไว้ ดังนี้

1. ลักษณะการแสดงออกมาให้ปรากฏ
2. ลักษณะการแสดงออกมาอย่างจริงจัง
3. ลักษณะการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา
4. มีลักษณะเป็นการส่งเสริมตนเอง
5. ไม่มีลักษณะที่เป็นการทำร้ายความรู้สึกของคนอื่น
6. ลักษณะการพูดแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็นและขอร้อง เป็นต้น
7. ลักษณะการใช้สายตา น้ำเสียง ท่าทาง การวางตัว เป็นต้น
8. มีลักษณะเหมาะสมแก่บุคคลมากกว่าที่จะเป็นลักษณะสากล
9. มีลักษณะรับผิดชอบต่อสังคม
10. ลักษณะผสมผสานกันของทักษะที่ได้เรียนรู้มา ไม่ใช่ลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของพฤติกรรม การแสดงออก

หมายถึง การแสดงออกที่สอดคล้องกันทั้งภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางได้อย่างจริงจัง เปิดเผยตรงไปตรงมา เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ สามารถรักษาสีทธิของตนโดยไม่ก้าวล่วงสิทธิของบุคคลอื่น

2.3 ชนิดของพฤติกรรม การแสดงออก

สมาตี้ และแทมมินเน (วิไล ไชยปกรณ์. 2532 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Smaky and Tomminen. 1976) ได้แบ่งพฤติกรรมกล่าวแสดงออก ไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมกล่าวแสดงออกเพียงเล็กน้อย (Minimally Assertive)

ซึ่งสามารถสังเกตได้จากคำพูดและการแสดงออกว่ามีลักษณะไม่ยอมตามผู้ที่เคยเอาเร็ดเอาเปรียบแต่ขณะเดียวกันก็ไม่ใช่เป็นแบบก้าวร้าว รู้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไร ในระดับนี้ มักจะใช้คำพูดว่า...

อ้อ...ดี...แต่...เพื่อตอบสนองฝ่ายตรงข้าม

2. พฤติกรรมกล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจ (Confidently Assertive)

ซึ่งสามารถสังเกตได้จากน้ำเสียงที่หนักแน่น เชื้อมั่น โต้ตอบได้รวดเร็ว รู้จักที่จะใช้คำพูดที่ตรงกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยปราศจากการเหน็บแนม แกะแค้นฝ่ายตรงข้ามและพูดด้วยเหตุผล

3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกร่วม (Mutually Assertive) เป็นลักษณะ

ที่สามารถฟังและตอบฝ่ายตรงข้ามได้อย่างเข้าใจ รวมทั้งรู้ว่าฝ่ายตรงข้ามมีความรู้สึกอย่างไร นอกจากนี้ยังสามารถเผชิญหน้า (Confront) กับฝ่ายตรงข้ามที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น โกรธโดยไม่มีเหตุผลหรือขาดความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ หลุยส์ จาปาเทศ (2533 : 134 - 136) ได้จำแนกพฤติกรรมการแสดงออก เป็น 5 ชนิด ดังนี้ คือ

1. การแสดงออกในเหตุการณ์ทั่วไป (Basic Assertion) เป็นการแสดงออก

โดยตรงถึงความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็นตามสิทธิ โดยไม่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมอื่น ๆ การแสดงออกเช่นนี้ ได้แก่ การเชื่อเชิญ การชักชวน การโฆษณา การคอยปฏิเสธ การแสดงการปลอบใจ เห็นใจ การขอความช่วยเหลือ การมอบน้อม เป็นต้น

2. การแสดงออกถึงความเห็นใจ (Empathic Assertion) เป็นการแสดง

แบบเอาใจเขามาใส่ใจเราเพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการที่มีอยู่ให้ผู้สนทนาทราบ ซึ่งการแสดงออกแบบนี้จะสัมพันธ์กับการแสดงออกของกลุ่มคนมากกว่าการแสดงออกแบบธรรมดา ซึ่งจะประกอบไปด้วยการยอมรับสถานการณ์ หรือความรู้สึกของกลุ่มคนตามที่เขาบอกหรือเล่าให้ฟัง การยอมรับในสิทธิของตนเองและผู้อื่น จำเป็นต้องคำนึงถึงเสมอ

3. การแสดงออกที่ค่อนข้างรุนแรงขึ้น (Escalating Assertion) เป็น

การแสดงออกที่แสดงถึงความเข้มแข็งหรือค่อนข้างรุนแรงขึ้น ๆ กว่าปกติไปเรื่อย ๆ อาจมีอาการและเนื้อหาค่อนข้างไปทางลบบ้าง เป็นเป้าหมายก็เพื่อคอยสนองบุคคลที่บุกรุกสิทธิมากเกินไประดับของการแสดงออกจะค่อย ๆ เพิ่มความรุนแรงขึ้นกว่าธรรมดา แข็งกร้าวขึ้น แต่มิใช่เป็นการก้าวร้าว การแสดงออกแบบนี้มีเป้าหมายที่จะเรียกร้องสิทธิหรือต้องการปฏิเสธอย่างตรงไปตรงมา

4. การแสดงออกแบบเผชิญหน้ากับความจริง (Confrontive Assertion)

ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการหยุดการกระทำของผู้อื่น โดยการปรึกษากันหรืออธิบายการกระทำของ

ผู้อื่นว่าทำอะไร แสดงออกอย่างไร ซึ่งเป็นไปตามความจริงโดยไม่ได้เป็นการประเมินผลของผู้พูดอันจะทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน รู้ความต้องการ รู้ข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ แก้ปัญหา ทำให้สัมพันธภาพระหว่างกันดีขึ้น แต่ถ้าแสดงออกแบบก้าวร้าว ก็จะเป็นการบีบบังคับ ควบคุม หรือทำให้ผู้อื่นเกิดอารมณ์ต่อต้านได้

5. การแสดงออกโดยเปลี่ยนสรรพนามเป็น "ฉัน" (I Language Assertion)
I Language ในที่นี้ตรงข้ามกับ You Language เป็นการพูดถึงความรู้สึกส่วนตัวของเรา แทนที่จะใช้คำว่า "คุณ" (You) เป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้ กลับใช้คำว่า "ฉัน" (I) เพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความต้องการส่วนตัว โดยไม่ทำให้คู่สนทนาได้รับความไม่สบายใจในเชิงของการตำหนิหรือคุกคามสิทธิ และความรู้สึกส่วนตัวของเขา เช่น

I Language : ฉันรู้สึกอึดอัดใจ ถ้าจะขอร้องไห้ให้คุณ เข้าประชุมด้วยกัน
ทุก ๆ ครั้ง ฉันรู้ว่าคุณคงมีงานอื่นทำอยู่ แต่ที่ประชุม
ต้องการความคิดเห็นของคุณ

You Language : คุณทำไมไม่เข้าประชุม เพราะหลาย ๆ คน ต้องการ
ความคิดเห็นของคุณ คุณฉวยแต่ไปทำงานอื่น ๆ จน
ไม่ยอมเข้าประชุม

ความนุ่มนวลในการสื่อสารจะดีกว่าถ้าใช้ I Language เพราะ You Language เป็นการบ่งชี้ไปที่คู่สนทนา ทำให้คู่สนทนาหรือผู้ฟังเกิดการป้องกันตนเองหรือต่อต้าน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ชนิดของพฤติกรรมการแสดงออก มีทั้งการแสดงออกแบบธรรมดา การแสดงออกถึงความเห็นใจ การแสดงออกแบบมั่นใจ ซึ่งระดับของการแสดงออกจะค่อย ๆ เพิ่มความรุนแรงขึ้นกว่าธรรมดา และการแสดงออกแบบเผชิญหน้า กับความจริง สามารถฟังและตอบฝ่ายตรงข้ามได้อย่างเข้าใจ รวมทั้งการแสดงออกโดยเปลี่ยนสรรพนามเป็น "ฉัน" แทนที่จะใช้คำว่า "คุณ"

2.4 วัตถุประสงค์ของพฤติกรรมการแสดงออก

ลาซารัส (พรณราย ทรัพย์ะประภา. 2524 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Lazarus. 1969) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกว่า เพื่อส่งเสริมในเรื่องการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล โดยช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกรู้จักการแสดงความรู้สึกทางบวก เช่น ความรักใคร่ชื่นชมยินดี และทางลบ เช่น การแสดงอาการคัดค้าน มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ละเมิดสิทธิของตนเองและของผู้อื่น และ วิลค์ และแคปแลน (Wilk and Caplan. 1977 : 460) กล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึก มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น และสามารถรับรู้เกี่ยวกับสาเหตุ ความรู้สึก สิทธิ เจตนาทั้งของตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกทักษะในการพูดและการฟังด้วย

นอกจากนี้ แลงริช (กาญจนา หลวงจอก. 2535 : 34 ; อ้างอิงมาจาก Langrish. 1986 : 72) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความรู้สึที่ดี และยอมรับตนเอง รวมทั้งการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม เพื่อให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จด้วยดี โดยการพัฒนาทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสามารถที่จะปฏิบัติต่อบุคคลที่ชอบจัดการ หรือชอบวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น โดยปราศจากการตอบโต้ที่รุนแรง หรือการหลีกเลี่ยงด้วยความรู้สึกเจ็บปวด ความรู้สึกผิด หรือความรู้สึกอาย
2. ความสามารถในการขอร้อง และมีความเชื่อมั่นในตนเองด้วยท่าทางที่มั่นคง โดยปราศจากการใช้เสียงดัง การรบกวนผู้อื่น หรือการแสดงความโกรธ
3. ความสามารถที่จะให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เพื่อว่าทั้งสองฝ่ายจะได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนได้รับในสิ่งที่แต่ละฝ่ายต้องการมากที่สุด

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออก มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมในเรื่องการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยความรู้สึที่ดี และช่วยให้บุคคลสามารถแสดงความรู้สึกทั้งทางบวก และทางลบ โดยไม่ละเมิดสิทธิของตนเองและของผู้อื่น

2.5 องค์ประกอบของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

อัลเบอร์ตี และเอ็มมอนส์ (เพ็ญศรี วชิราวิโรจน์. 2527 : 30 - 32 ; อ้างอิงมาจาก Alberti and Emmons. 1978 : 31 - 32) กล่าวว่า ผู้เข้ารับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกจะต้องได้รับการฝึกในเรื่องขององค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประสานสายตา (Eye Contact) เมื่อสนทนากับผู้ใด ผู้พูดสามารถที่จะมองประสานสายตากับผู้ฟังได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังทราบถึงความรู้สึกจริงใจเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังพูดอยู่
2. การวางตัว (Body Posture) เรื่องราวที่กำลังพูดจะมีน้ำหนักมากขึ้น ถ้าหากว่าผู้พูดเว้นระยะห่างจากตัวผู้ฟัง หรือการยืน การนั่ง การโน้มตัวเข้าหาผู้ฟังหรือการวางตัวให้ตรงเป็นไปอย่างเหมาะสม
3. การแสดงท่าทาง (Gesture) เรื่องราวที่จะพูดจะมีความหนักแน่นยิ่งขึ้น ถ้าหากมีการแสดงท่าทางที่เหมาะสม
4. การแสดงออกทางใบหน้า (Facial Expression) ผู้ที่จะแสดงพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม จะต้องสามารถแสดงสีหน้าได้ตรงกับเรื่องราวที่กำลังพูด เช่น จะแสดงให้ผู้อื่นรู้ว่าตนเองกำลังโกรธ แต่สีหน้าที่แสดงออกกลายเป็นยิ้มแย้มหรือหัวเราะ นับว่าเป็นการแสดงออกทางสีหน้าที่ไม่ตรงกับเรื่องที่กำลังพูด
5. น้ำเสียง การสะท้อนและระดับเสียง (Voice Tone, Inflection and Volume) การพูดเสียงเรียบ เสียงกระซิบ จะเป็นการยากที่จะชักจูงผู้อื่นให้เชื่อ ในตนเอง เดียวกัน เสียงตะรอกก็เป็นอุปสรรคในการสื่อสารกับผู้อื่น ดังนั้นการปรับระดับเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ที่เหมาะสมในการสนทนา จะเป็นการชักจูงใจให้เชื่อถือได้โดยไม่ต้องใช้การขู่บังคับ
6. จังหวะในการพูด (Timing) การแสดงออกโดยความสมัครใจจะเป็นเป้าหมายของผู้ที่ต้องการความกล้าในการแสดงออก แต่บางครั้งการลังเลใจจะส่งผลกระทบที่ได้จากการแสดงออก แต่อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจเลือกจังหวะอันเหมาะสมนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เช่น ในกรณีที่เกิดการขัดแย้งกัน การพูดกับนายจ้างในห้องทำงานส่วนตัวย่อมดีกว่าการพูดต่อหน้ากลุ่มคนงาน

7. เนื้อหาที่จะพูด (Content) บุคคลมักจะมีคลังเก็บใจอยู่ยาวนาน เพราะไม่รู้ว่าจะพูดอะไร ซึ่งนับว่าจำเป็นต้องมีการฝึกพูดในบางสิ่งบางอย่าง เพื่อที่จะให้ผู้ฟังได้รู้ถึงความรู้สึกที่แท้จริงของผู้พูดในขณะนั้นได้

8. การฟัง (Listening) การแสดงให้ผู้พูดทราบถึงความสนใจฟัง การสะท้อนความคิดเห็น การแสดงสีหน้าท่าทางที่เหมาะสมในขณะนั้น เช่น การพยักหน้า และการพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดพูดให้ชัดเจนเสียก่อนที่จะพูดโต้ตอบ

การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกนี้ เป็นการฝึกทักษะการแสดงออกทั้งทางด้านภาษาถ้อยคำ (Verbal) และภาษาท่าทาง (Non - Verbal) โดยมีพื้นฐานการฝึกที่สำคัญ คือ ความสามารถที่จะแสดงความรู้สึกด้านท่าทาง ซึ่งได้แก่ การแสดงความรู้สึกออกได้ทางสายตา ทางใบหน้า ทางกิริยาท่าทาง และทางน้ำเสียง

2.6 ขนาดของกลุ่มและระยะเวลาในการฝึก

ฟลาวเวอร์ส และบูรัม (ยุพิน กองธรรม. 2532 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Flowers and Booraem. 1980) กล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกสามารถใช้ได้กับบุคคลทุกประเภท ทั้งคนไข้ภายใน คนไข้ภายนอก ผู้ที่มีปัญหาในคลินิกจิตบำบัด ตลอดจนนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา ขนาดของกลุ่มที่ฝึกที่ได้ผลคือ 8 - 10 คน และจำนวนครั้งที่เหมาะสม คือ 6 - 12 ครั้ง

อัลเบอร์ตี และเอมมอนส์ (Alberti and Emmons. 1982 : 157) กล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกนี้ถ้ากลุ่มมีขนาด 5 - 12 คน โดยเวลาที่ใช้ในการฝึกทั้งหมด 5 - 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ก็จะทำให้การฝึกมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับการฝึกที่มีระยะเวลานาน

เคนเฟอร์ และโกลด์สไตน์ (พรทิพย์ ทรัพย์สิน. 2532 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Kanfer and Goldstein. 1975) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก ควรมีสมาชิกตั้งแต่ 8 - 10 คน ส่วนจำนวนครั้งที่ใช้ในการฝึกควรเป็น 6 - 8 ครั้ง จะทำให้การฝึกได้ผลดีที่สุด

หลุยส์ จาปาเทศ (2532 : 137) กล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกนั้นอาจจะทำเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ แต่มีความเชื่อว่าการฝึกเป็นกลุ่มโดยทั่วไปแล้วจะได้รับผลดีกว่าการฝึกเป็นรายบุคคล เช่น การฝึกเป็นกลุ่มสมาชิกจะได้รับการกระตุ้นหรือการเสริมแรงจากเพื่อนสนิท การฝึกเป็นกลุ่มสมาชิกสามารถจะเรียนรู้ความแตกต่างของสมาชิกในกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มสามารถที่จะยอมรับสิทธิของเพื่อนสมาชิกที่เสนอเหตุผลตามสิทธิของเขา เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ขนาดของกลุ่ม ควรมีสมาชิก 8 - 10 คน และเวลาที่ใช้ในการฝึกประมาณ 4 - 8 สัปดาห์

2.7 หลักและเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

ซอลเตอร์ (อารีย์ ลีลา. 2535 : 35 - 36 ; อ้างอิงมาจาก Salter. 1961) ได้ให้แนวคิดในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกไว้ ดังนี้

1. ให้แสดงออกด้วยอารมณ์และความรู้สึกทางคำพูดต่อเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่
2. ให้แสดงออกทางสีหน้าให้เหมาะสมกับเนื้อหาของความรู้สึกนึกคิดในระหว่างการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. ให้แสดงออกซึ่งขัดแย้งในเรื่องที่ไม่เห็นด้วยโดยไม่จำเป็นต้องมีใจกล้อยตามผู้อื่น
4. ใช้สรรพนามที่หนึ่งแทนตัวให้มากที่สุด เช่น "ฉัน" "ผม"
5. ให้แสดงออกทั้งสีหน้าท่าทางการรับชมเชยอย่างจริงจัง
6. พยายามโต้ตอบอย่างรวดเร็วเป็นธรรมชาติทั้งคำพูดและท่าทางที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์โดยไม่เว้นระยะไตร่ตรองหรือแสดงอาการลังเล

มอริส (กาญจนา หลวงจอก. 2536 : 36 - 37 ; อ้างอิงมาจาก Morris. 1975 : 252 - 256) กล่าวถึงวิธีการและเทคนิคในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่สำคัญ ดังนี้

1. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) คือ การกำหนดสถานการณ์ขึ้นตามสถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้ผู้มีปัญหามีฝึกซ้อมการแสดงออกที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

2. การแสดงแบบ (Modeling) หรือการแสดงตัวอย่างให้ดู ใช้เมื่อจะเป็นแบบอย่างในการตอบสนองที่เห็นว่าเหมาะสม และผู้ที่เข้ารับการฝึกสามารถปฏิบัติตามได้ในสถานการณ์การฝึก โดยผู้ฝึกจะเป็นผู้แสดงแบบหรือหาแบบอย่างมาให้ดู ได้แก่ ผู้ช่วยหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

3. การให้รางวัลและการให้คำแนะนำ (Reward and Coaching) เป็นการให้การเสริมแรงแก่ผู้เข้ารับการฝึกให้มีแรงจูงใจเพื่อให้ความถี่ และความเข้มข้นของพฤติกรรมที่ต้องแก้ไขเพิ่มขึ้น แต่การชมเชยว่าเขาแสดงได้ดีหรือก้าวหน้าเพียงใด ยังไม่เป็นการเพียงพอ ต้องให้ข้อเสนอแนะเชิงจูงใจต่อพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมา เพื่อให้เขาเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด

โพรเตอร์ (จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล. 2532 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Fodor. 1980 : 504 - 508) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกพอสรุปได้ดังนี้

1. การให้คำแนะนำ (Coaching) ผู้นำ หรือผู้ฝึกจะให้การแนะนำกับผู้รับการฝึกเพื่อส่งเสริม หรือทำให้เกิดความเข้าใจในการฝึกทักษะในการแสดงออกมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางให้ผู้รับการฝึกปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก

2. การแสดงตัวแบบ (Modeling) ผู้นำการฝึกจะสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกที่ผู้นำการฝึก และผู้รับการฝึกคนอื่น ๆ สาธิต หรือแสดงแบบอย่างให้ดู นอกจากนี้ อาจสังเกตจากเทปบันทึกภาพ เพื่อให้ผู้รับการฝึกเกิดการเรียนรู้ และเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม

3. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นการกำหนดสถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้ผู้รับการฝึก ซึ่งมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม นึกถึงสภาพนั้น ๆ แล้วแสดงเป็นตัวเอง

4. การฝึกซ้อมพฤติกรรม (Behavioral Rehearsal) การให้ผู้เข้ารับการฝึก ได้ซ้อมบทบาทพฤติกรรมที่ตนเองมีความต้องการที่จะแสดงออกต่อบุคคลอื่น ก่อนที่จะไปแสดงพฤติกรรมนั้นจริง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น

5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ผู้นำการฝึก และผู้รับการฝึกจะเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ที่ได้ปฏิบัติ หลังจากได้ฝึกในแต่ละทักษะแล้ว

6. การให้แรงเสริม (Reinforcement) การที่ผู้นำ หรือผู้เข้ารับการฝึกซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่ม ให้คำชมเชย ให้กำลังใจ และให้ความสนับสนุนในพฤติกรรมที่เหมาะสมของผู้ที่ฝึกปฏิบัติ

7. การทำการบ้าน (Assigning Homework) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกมีประสบการณ์มากขึ้น จึงให้ผู้เข้ารับการฝึกไปฝึกต่อที่บ้าน

นอกจากนี้ พรหมราย ทรัพย์ประภา (2524 : 70 - 75) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก พอสรุปได้ดังนี้

1. การให้คำแนะนำ (Instructional Coaching) คือ ผู้นำกลุ่มหรือผู้ฝึกจะเป็นผู้แนะนำให้ผู้เข้ารับการฝึกได้ทราบว่า เพราะเหตุใด บุคคลจึงไม่กล้าแสดงออกและชี้ให้เห็นว่า การเกิดความกล้าแสดงออกวิตกกังวลนั้น มีผลเสียอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางให้ผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมการแสดงออก

2. การแสดงตัวอย่าง (Modeling) เป็นเทคนิคที่ผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยแสดงแบบหรือตัวอย่างให้ผู้เข้ารับการฝึกได้ดู หรืออาจจะดูจากเทปโทรทัศน์ก็ได้

3. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นการกำหนดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาจริง ๆ แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึก ซึ่งมีลักษณะไม่กล้าแสดงออก นึกถึงสถานการณ์นั้น ๆ ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึก ได้ลดความวิตกกังวลเกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

4. การซ้อมบทบาทของพฤติกรรม (Behavior Rehearsal) คือการให้ผู้เข้ารับการฝึกได้ซ้อมบทบาทพฤติกรรมที่ตนเองมีความต้องการจะแสดงออกต่อผู้อื่นก่อนที่จะไปแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึก ได้ลดความวิตกกังวลเกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

5. การให้การเสริมแรง (Reinforcement) คือการที่ผู้นำกลุ่มหรือผู้ฝึกให้คำชมเชยผู้เข้ารับการฝึกซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เร็วขึ้น

6. การให้การบ้าน (Assigning Homework) เป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกไปฝึกเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้รับการฝึกมีประสบการณ์มากขึ้น

7. การเขียนบทพูด (Assertive Script) คือ การให้ผู้เข้ารับการฝึกเขียนบทพูดเพื่อสื่อสารตามความต้องการอันแท้จริงของตนเอง เป็นการเตรียมบทพูดมาก่อนช่วยให้ผู้พูดเกิดความมั่นใจในตนเอง ไม่ต้องกลัวผิด

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า เทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก ได้แก่ การให้คำแนะนำ การแสดงตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ การซ้อมบทบาทพฤติกรรม การให้การเสริมแรง การให้การบ้าน และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

2.8.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ลี ฮอลล์เบอร์ก และแฮซซาร์ด (Lee, Hallberg and Hassard. 1979 : 459 - 461) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีต่อเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 9 จำนวน 30 คน เป็นชาย 24 คน หญิง 6 คน ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่เพื่อนเป็นผู้คัดเลือก กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ของรัฐบาลในลอนดอน ออนแทรีโอ และแคนาดา โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก 2) กลุ่มสงวน 3) กลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกใด ๆ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ฮาว์ซี (Howze. 1990 : 116) ได้ศึกษาพบว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกสามารถพัฒนาพฤติกรรมการสัมภาษณ์เข้าทำงานทั้งภาษาท่าทางและภาษาถ้อยคำของวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางสายตาได้

2.8.2 งานวิจัยในประเทศ

สุรจิตต์ แสงอรุณ (2529 : 47 - 50) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยเสือชุมแจ่มเนียมนิล จำนวน 24 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อนเหมาะสม

พรทิพย์ ทรัพย์สิน (2532 : 72 - 73) ได้ศึกษาผลการฝึกพฤติกรรม
กล้าแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
มัธยมด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรม
กล้าแสดงออกที่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา และท่าทางลดลง

ยุพิน กองธรรม (2532 : 73 - 75) ได้ศึกษาผลการฝึกพฤติกรรม
ที่เหมาะสมในการแสดงออกเพื่อลดความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษา
พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก มีความก้าวร้าวลดลง

จันทร์ฉาย พัทธศิริกุล (2532 : 57) ได้ศึกษาผลการจัด
โปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกความกล้าแสดงออก
มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

อารีย์ ลีลา (2535 : 16) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรม
กล้าแสดงออกที่มีต่อการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
บ้านน้ำรอบ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรม
กล้าแสดงออก มีการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้นกว่าก่อนได้รับการฝึก

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกทั้งต่างประเทศ
และในประเทศ สรุปได้ว่า การฝึกพฤติกรรมแสดงออกเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยให้นักเรียน
มีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ได้แก่ พฤติกรรมการสัมผัส การกล้าแสดงออก
ในกลุ่มเพื่อน การลดพฤติกรรมก้าวร้าว มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น และมีการสร้าง
สัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต

3.1 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 8 - 9) ได้ให้ความหมายของการสังเกตว่า หมายถึง การเฝ้าดูอย่างมีจุดมุ่งหมาย และได้แบ่งชนิดของการสังเกตโดยใช้เกณฑ์ต่าง ๆ 3 เกณฑ์ คือ 1. ใช้วิธีการในการสังเกตเป็นเกณฑ์ 2. ใช้ผู้สังเกตเป็นเกณฑ์ และ 3. ใช้ผู้ถูกสังเกตเป็นเกณฑ์

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 28) กล่าวว่า การสังเกตเป็นเครื่องมือพื้นฐานการศึกษาพฤติกรรมตามหลักพฤติกรรม ลักษณะของพฤติกรรมที่จะสังเกตจะต้องเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดง กระทำ หรือตอบโต้ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งและจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ นับได้ ได้ยินได้ และวัดได้ โดยใช้เครื่องมือหรือด้วยการใช้การสังเกตโดยอาศัยอวัยวะสัมผัสของผู้สังเกตโดยตรง

สำหรับจุดมุ่งหมายของการสังเกตนั้น สมโรจน์ เอี่ยมสุภามิต (2524 : 264) กล่าวว่า การสังเกตพฤติกรรมนั้นจะทำให้ให้นักวิจัยพฤติกรรมได้ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) ของพฤติกรรมที่ต้องการที่จะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้นักวิจัยพฤติกรรมสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้องว่าพฤติกรรมใดควรจะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 32) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการสังเกตที่ใช้ในการแนะแนว คือ

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ข้อเท็จจริงนี้อาจได้เป็นครั้งแรกหรืออาจได้เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลรายละเอียดซึ่งเคยได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่น
2. เพื่อเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ถูกสังเกตว่ามีลักษณะปกติหรือไม่เพื่อใช้ประกอบการแนะแนวบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสังคมต่อไป
3. เพื่อค้นหาสาเหตุบางประการซึ่งอาจเป็นปัญหาแต่ไม่มีผู้ใดทราบ เพื่อนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาและแนะแนวต่อไป
4. เพื่อให้ผู้สังเกตเป็นผู้มีความรอบคอบและไวต่อการมีปฏิกิริยาตอบสนองจากสิ่งแวดล้อม จนเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดีและรวดเร็วในแต่ละสถานการณ์

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 28) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการสังเกต เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษาแล้วนำข้อมูลที่รวบรวมไว้นั้นไปวิเคราะห์ต่อไป จะได้ทราบว่าพฤติกรรมที่ประสงค์จะปรับนั้นเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

จากเอกสารข้างต้น สรุปได้ว่า การสังเกตเป็นการพิจารณาพฤติกรรมที่บุคคลแสดงกระทำ หรือตอบโต้ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง และจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ นับได้ ได้ยิน และวัดได้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ว่า พฤติกรรมใดจะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

3.2 หลักในการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม

ในการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น ผู้สังเกตจะต้องไม่รู้ตัวว่าถูกสังเกต โดยผู้สังเกตต้องอยู่ในห้องสังเกตพฤติกรรมหรือนั่งอยู่หลังชั้นเรียนหรือนั่งในที่ที่เหมาะสมที่สุด และไม่ควรจะนั่งใกล้กับนักเรียนคนใดคนหนึ่งจนเกินไป อีกทั้งจะต้องไม่แสดงความสนใจนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ และไม่ควรชี้ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึกพฤติกรรมด้วย (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 28 - 30)

ส่วนการบันทึกพฤติกรรมนั้น (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 30 - 35) มีขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 กำหนดลักษณะพฤติกรรมที่ประสงค์จะสังเกตและบันทึก ก่อนดำเนินการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจำเป็นต้องกำหนดลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะสังเกตและบันทึกให้ชัดเจน เพื่อจะได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ถูกต้อง

3.2.2 ลักษณะของการบันทึกพฤติกรรม ผู้สังเกตอาจจะบันทึกความถี่หรือจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่ประสงค์จะสังเกตที่เกิดขึ้นในเวลาที่กำหนด หรือผู้สังเกตอาจจะแบ่งเวลาออกเป็นช่วง ๆ แล้วนับจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษา

ในการบันทึกพฤติกรรมนั้น อาจกำหนดรหัสในการบันทึกพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษา เช่น ค. หมายถึง ตีเพื่อน
ท. หมายถึง ทำงานตามที่ครูสั่ง

1. หมายถึง คุยกับเพื่อน เป็นต้น

แล้วบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกต โดยเขียนรอยขีดพฤติกรรม

เช่น จิตเฉยง (/) ทับตัวอักษรหรือตัวเลขที่เป็นรหัสของพฤติกรรมนั้น ๆ

3.2.3 การเลือกแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

เพื่อให้สามารถเลือกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่ต้องการจะศึกษาได้

ถูกต้องและสอดคล้องกับลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการจะศึกษา และจุดมุ่งหมายของการปรับพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ การเลือกสังเกตพฤติกรรม อาจจะเลือกการสังเกตพฤติกรรมแบบสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) หรือแบบสุ่มเวลา (Time Sampling)

ก. การสังเกตพฤติกรรมแบบสุ่มเหตุการณ์ เป็นการเลือกสังเกตเฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เท่านั้น โดยนับจากความถี่หรือจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สังเกตนั้น การกำหนดช่วงเวลาที่สั้นหรือยาวเพียงใดนั้น จะขึ้นกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาการปรับพฤติกรรมนั้น ๆ เพราะฉะนั้น ช่วงเวลาอาจจะสั้น ๆ เช่น 3 วินาที 5 วินาที 10 วินาที ก็ได้ และเพื่อความเที่ยงของการสังเกตพฤติกรรมดังกล่าว ควรจะสังเกตและบันทึกความถี่ของพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงหลาย ๆ ช่วงด้วย

ข. การสังเกตพฤติกรรมแบบสุ่มเวลา เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตแบ่งเวลาออกเป็นช่วง ๆ แล้วนับเฉพาะจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษา นั่นคือผู้สังเกตจะสังเกตเพียง 1 ครั้ง ในแต่ละช่วงเวลา

สำหรับพฤติกรรมที่ควรจะใช้การสังเกตแบบสุ่มเวลา ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดอย่างต่อเนื่อง ยากที่จะนับความถี่ได้ เพราะฉะนั้น จึงนับจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษา ส่วนเกณฑ์การนับช่วงเวลานั้นจะต้องกำหนดให้แน่นอน โดยจะต้องให้สอดคล้องกับลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการจะศึกษาและจุดมุ่งหมายของการปรับพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ เช่น สังเกตพฤติกรรมช่วง 5 นาที ทุก ๆ 6 นาที เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เพราะฉะนั้นในเวลา 1 ชั่วโมง จะสังเกตพฤติกรรมได้ 10 ครั้ง ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนี้ จะเป็นพฤติกรรมของนักเรียนคนนั้น ๆ ในช่วงเวลานั้น ๆ

เนื่องด้วยการสังเกตแบบสุ่มเวลาสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตได้ครั้งละหลาย ๆ คน โดยการสลับสังเกตช่วงเวลาละ 1 คน เช่น สังเกตพฤติกรรม การตั้งใจทบทวนฝึกหัดคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน และใช้เวลา ในการสังเกตช่วงละ 10 นาที เพราะฉะนั้นในช่วงเวลาที่ 1 จะสังเกตนักเรียนคนที่ 1 ช่วงเวลา ที่ 2 สังเกตนักเรียนคนที่ 2 จนครบทั้ง 20 คน จะใช้เวลา 200 วินาที แล้วก็กลับมาเริ่มต้น สังเกตนักเรียนคนที่ 1 อีก จนครบ 20 คน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตสามารถแยกเป็นพฤติกรรม ของนักเรียนแต่ละคน หรือรวมเป็นพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 20 คนได้

3.3 วิธีการเสนอข้อมูลที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรม

วิธีการเสนอข้อมูลนั้นนิยมเสนอในรูปของกราฟ และนิยมเสนอในรูปของกราฟ เส้นตรง ซึ่งในกราฟรูปเดียวนั้นอาจจะเสนอเพียงพฤติกรรมเดียวหรือหลาย ๆ พฤติกรรมของ บุคคลคนเดียว หรือของหลาย ๆ บุคคลก็ได้ เพื่อที่จะได้เปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมเดียวของ หลาย ๆ บุคคล หรือหลาย ๆ พฤติกรรมของบุคคลเดียว ในการสร้างโปรแกรมเพื่อที่จะพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เส้นกราฟนี้จะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของ พฤติกรรมได้อย่างชัดเจนอีกด้วย การเสนอข้อมูลด้วยกราฟนั้น จะต้องบอกถึงพฤติกรรมที่สังเกต วันเวลาที่สังเกต อีกทั้งบุคคลที่สังเกตด้วย (สมรชน เอี่ยมสุภามิต. 2526 : 20)

3.4 ประโยชน์ของการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 39 - 40) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการ สังเกตและการบันทึกพฤติกรรมไว้ดังนี้

1. จะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถเลือกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่ประสงค์จะ ศึกษาได้ถูกต้อง
2. จะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถเลือกวิธีปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรม ที่ประสงค์จะปรับ และเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมชนิดนั้น ๆ

3. จะช่วยให้ทราบถึงทิศทางของพฤติกรรมที่ประสงคจะปรับนั้นว่า เปลี่ยนแปลงหรือไม่หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

4. จะช่วยให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมพื้นฐานที่ได้เปลี่ยนแปลงไป ภายหลังการปรับแล้ว และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การสังเกตเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาตามหลักพฤติกรรม ลักษณะของพฤติกรรมที่จะสังเกตจะต้องเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก กระทบต่อวัตถุสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง และจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถ เห็นได้ นับได้ ได้ยินได้ และวัดได้ โดยใช้เครื่องมือด้วยการใช้การสังเกต โดยอาศัยอวัยวะสัมผัสของผู้สังเกตโดยตรง และในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมนั้นจำเป็นต้องอย่างยั้งที่ผู้สังเกตจะต้อง รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ประสงคจะศึกษา แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้นั้นไปวิเคราะห์ต่อไป เพื่อจะได้ทราบว่าพฤติกรรมที่ประสงคจะปรับนั้น เปลี่ยนแปลงหรือไม่ หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ด้วยเหตุนี้ในระหว่างการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่จะศึกษา ผู้สังเกตจะต้องกำหนดพฤติกรรม ที่พึงประสงคจะสังเกตและบันทึกให้ชัดเจน โดยจะต้องทราบถึงประเภทของพฤติกรรมที่จะศึกษา ลักษณะของการบันทึกพฤติกรรม การเลือกแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ตลอดจนประโยชน์ของการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2537 ที่มีการอภิปรายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 17 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2537 ที่มีการอภิปรายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงให้ครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เข้าใจจุดมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะการอภิปรายกลุ่ม และวิธีการประเมินการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแบบประเมินการอภิปรายกลุ่มในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยให้นักเรียนการอภิปรายกลุ่มในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนทั้งหมด 70 คน แล้วผู้วิจัยเรียงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนจากคะแนนสูงสุดไปต่ำสุด และคัดเลือกนักเรียนที่มีการอภิปรายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 17 คน

2. ผู้วิจัยสังเกตการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนที่คัดเลือกได้ในข้อ 1 ผลการสังเกตพบว่า นักเรียนที่มีการอภิปรายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา มีจำนวน 17 คน ซึ่งมีรายชื่อนักเรียนตรงกับที่ได้จากการประเมินของครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตคัดเลือกแล้วในข้อ 1 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 8 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 9 คน

3. ผู้วิจัยสอบถามความสนใจจากนักเรียนในข้อ 2 ในการเข้าร่วมการทดลอง แล้วผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนในข้อ 2 มาจำนวน 16 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 8 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 8 คน แล้วผู้วิจัยสุ่มห้องเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 เป็นกลุ่มควบคุม และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 เป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินการอภิปรายกลุ่ม
2. แบบบันทึกการอภิปรายกลุ่ม
3. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
4. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินการอภิปรายกลุ่ม
 - 1.1 ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอภิปรายกลุ่ม
 - 1.2 ผู้วิจัยสังเกตการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม
 - 1.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบประเมินการอภิปรายกลุ่ม แล้วนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิรินทร์ วัฒนุชน และอาจารย์พรณิศา วาณิชยการ ตรวจสอบรายละเอียดของแบบประเมินกับ นิยามศัพท์เฉพาะ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1.4 นำแบบประเมินการอธิบายกลุ่มที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ครูผู้สอน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตประเมินการอธิบายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พบ ในห้องเรียน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. แบบบันทึกการอธิบายกลุ่ม

2.1 ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต และการบันทึกการสังเกต

2.2 ผู้วิจัยสังเกตการอธิบายกลุ่มของนักเรียนในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับการอธิบายกลุ่ม

2.3 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการอธิบายกลุ่มที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิรินทร์ ภิญโญ และอาจารย์พรณิศา วาณิชยการ ตรวจสอบ รายละเอียดของแบบบันทึกกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.4 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการอธิบายกลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองเสือช้าง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

ลักษณะของแบบบันทึกการอธิบายกลุ่ม

แบบบันทึกพฤติกรรมการอธิบายกลุ่ม เป็นแบบบันทึกที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาในช่วงวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในการสังเกตแต่ละครั้งจะสังเกต พฤติกรรมสัปดาห์ละ 4 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที โดยจะบันทึกพฤติกรรมครั้งละ 5 ช่วง ๆ ละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที แล้วพัก 1 นาที ในแต่ละช่วง

ขั้นตอนการสังเกต

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยศึกษาจุดมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะการอธิบายกลุ่ม และแบบบันทึกการสังเกตให้เข้าใจตรงกันและใช้ได้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกต และบันทึกพฤติกรรม เพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตก่อนการทดลอง

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในห้องเรียน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยนั่งในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนและได้ยินเสียงชัดเจน และไม่ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม

3. ผู้วิจัยเลือกการสังเกตแบบช่วงเวลา (Time Sampling) โดยสังเกตการอภิปรายกลุ่มในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ใช้เวลาสังเกตครั้งละ 1 คาบ ๆ ละ 20 นาที แบ่งการสังเกตออกเป็นช่วง รวม 5 ช่วง ๆ ละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที แล้วพัก 1 นาที ในแต่ละช่วง (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต ใช้สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต 2 คน ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป จึงถือว่าการสังเกตนั้นเชื่อถือได้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 39) สูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง} = \frac{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน} + \text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกต่างกัน}}$$

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน เพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตก่อนการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนจำนวน 8 คน รวม 8 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที เพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต ซึ่งได้ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ .97

3. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

3.1 ผู้วิจัยศึกษาบทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออก

3.2 ผู้วิจัยศึกษาตัวอย่างโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกของ อารีย์ ลีลา (2525 : 89 - 139) และไพพรรณ ไชยสุวรรณ (2536 : 87 - 114)

3.3 สร้างโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาค้นคว้า

3.4 นำโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกไปหาค่าความเชื่อมั่นเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิรินทร์ ภิญโญ และอาจารย์พรรณพิศ วาณิชการ ตรวจสอบในเรื่องความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ

3.5 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นมารีบปรุงตามข้อชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

3.6 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงตามข้อชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองเสือช้าง อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี จำนวน 8 คน แล้วนำมาปรับปรุงเกี่ยวกับเนื้อหาและเวลา เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก มีจำนวน 12 ครั้ง ดำเนินการทดลองครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2537 ถึงวันที่ 14 กันยายน 2537 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

4. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบปกติ

4.2 ผู้วิจัยศึกษาตัวอย่างโปรแกรมการสอนแบบปกติของ อารีย์ ลีลา (2525 : 89 - 139) และไพพรรณ ไชยสุวรรณ (2536 : 87 - 114)

4.3 สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาค้นคว้า

4.4 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติไปหาความเชื่อมั่นเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิรินทร์ ภิญโญ และอาจารย์พรรณพิศ วาณิชการ ตรวจสอบ
ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ

4.5 นวัตกรรมที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

4.6 นวัตกรรมที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองเสือช้าง อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี
จำนวน 8 คน แล้วนำมาปรับปรุงเนื้อหาและเวลา เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการสอนแบบปกติ มีจำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา
6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 – 16.30 น. ตั้งแต่
วันที่ 9 สิงหาคม 2537 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2537 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

แบบแผนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design)

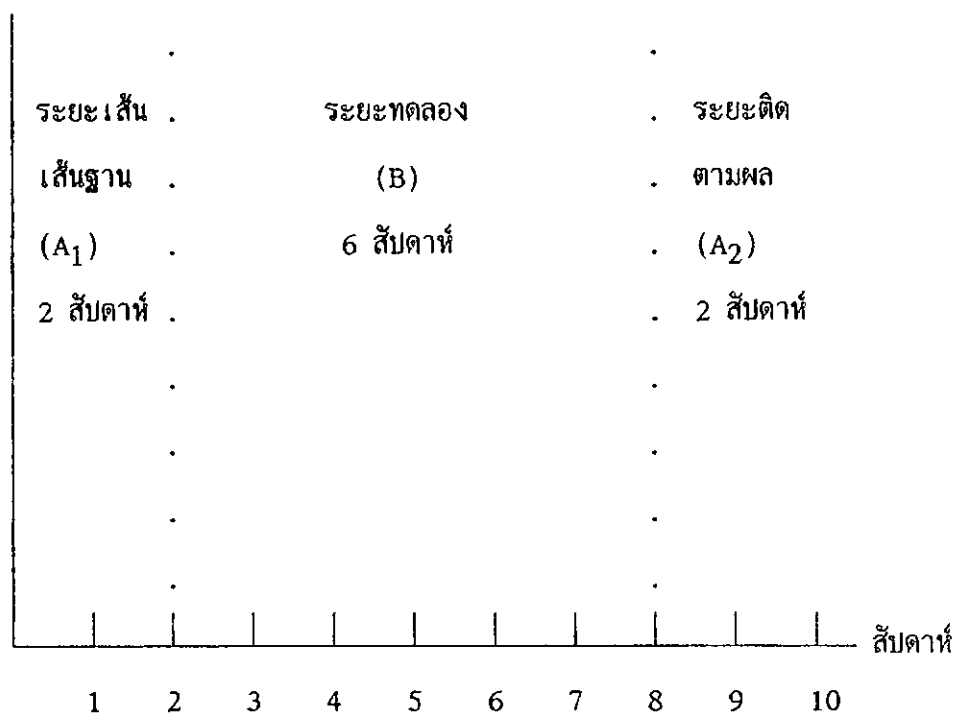
(ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 155 – 156) แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการทดลองหรือระยะเส้นฐาน (A_1) ใช้เวลาทดลอง 2 สัปดาห์
ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
โดยที่ยังไม่ได้ฝึกพฤติกรรมการแสดงออกและการสอนแบบปกติ เมื่อหมดเวลาสังเกตแต่ละครั้ง
ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) ใช้เวลา 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
กับกลุ่มทดลอง และสอนแบบปกติกับกลุ่มควบคุม

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลองหรือระยะติดตามผล (A_2) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัย
และผู้ช่วยวิจัยติดตามผลโดยการสังเกต และบันทึกการอภิปรายกลุ่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

ภาพประกอบ 1 ภาพแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลองหรือระยะเส้นฐาน (A_1) เริ่มสัปดาห์ที่ 1 - 2 ระยะเวลาทั้งหมด 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2537 ถึงวันที่ 4 สิงหาคม 2537 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในชั่วโมงวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยบันทึกพฤติกรรมดังกล่าวสัปดาห์ละ 4 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที ทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี ในแต่ละครั้งจะแบ่งการสังเกตออกเป็น 5 ช่วง ๆ ละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที และพัก 1 นาที ในแต่ละช่วง โดยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 - 9.20 น. ทุกวันอังคาร เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพุธ เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 9.40 - 10.00 น.

และสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุมทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี เวลา 8.40 - 9.00 น. แล้วนำคะแนนที่ได้จากแบบบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. ระยะทดลอง (B) เริ่มดำเนินการทดลองสัปดาห์ที่ 3 - 8 รวม 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2537 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2537 โดยผู้วิจัยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกในกลุ่มทดลอง และใช้โปรแกรมการสอนแบบปกติในกลุ่มควบคุม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม ทุกวันจันทร์และวันพุธ ระหว่างเวลา 15.30 - 16.30 น. เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2537 ถึงวันที่ 14 กันยายน 2537 รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง

ระยะนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มในชั่วโมงวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองสัปดาห์ละ 4 ครั้ง ละ 20 นาที ทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 - 9.20 น. ทุกวันอังคาร เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพุธ เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 8.40 - 9.00 น.

2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสอนแบบปกติทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี ระหว่างเวลา 15.30 - 16.30 น. เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ละ 2 ครั้ง ละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2537 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2537 รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มในชั่วโมงวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุมสัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที ทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี เวลา 8.40 - 9.00 น.

ในระยะทดลองนี้ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเขียนกราฟ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของการอภิปรายกลุ่ม ในขณะทดลอง

3. ระยะหลังการทดลองหรือระยะติดตามผล (A_2) เริ่มสัปดาห์ที่ 8 - 10 รวม 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2537 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2537 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ติดตามผลการทดลอง โดยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ในชั่วโมงวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หลังจากได้ยุติการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกและ
การสอนแบบปกติ

ระยะนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนแต่ละคน
ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ๆ ละ
20 นาที โดยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองทุกวันจันทร์ เวลา
9.00 – 9.20 น. ทุกวันอังคาร เวลา 13.40 – 14.00 น. ทุกวันพุธ เวลา 13.40 –
14.00 น. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 9.40 – 10.00 น. และสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่ม
ของนักเรียนกลุ่มควบคุมทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี เวลา 8.40 – 9.00 น. แล้วจะแนบที่ได้
จากแบบบันทึกการสังเกตของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเป็นคะแนนหลังการทดลอง

/

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลจากแบบบันทึกการอภิปรายกลุ่มมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน ก่อนได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกและการสอนแบบปกติ
2. เปรียบเทียบคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน ก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
3. เปรียบเทียบคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
4. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
5. เขียนกราฟการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน โดยนำความถี่ที่ได้จากการสังเกตในระยะ
พื้นฐาน ระยะทดลอง และระยะติดตามผล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่ามัธยฐาน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 147 - 148)
 - 1.2 ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 149 - 150)
2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเชื่อมั่นของการสังเกต (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 39)
3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 เปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนภายในกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91)
 - 3.2 เปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่ม
Mdn _{diff}	แทน	ค่ามัธยฐานความแตกต่างของการอภิปรายกลุ่ม
Q.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของการอภิปรายกลุ่ม
Q.D. _{diff}	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ความแตกต่างของการอภิปรายกลุ่ม
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของแมน - วิทนี
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนได้รับการฝึกพฤติกรรม การแสดงออก และกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการฝึกพฤติกรรม
การแสดงออกและกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	116.50	22.00	31.50
หลังการทดลอง	8	111.50	8.50	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 ปรากฏว่า การอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการฝึกพฤติกรรม
การแสดงออกและกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

การทดสอบ	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	116.50	11.00	0**
หลังการทดลอง	8	196.50	7.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก มีการอธิบายกลุ่มดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีการอธิบายกลุ่มดีขึ้น

3. เปรียบเทียบการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

การทดสอบ	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	111.50	8.50	0**
หลังการทดลอง	8	164.50	11.25	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติเกี่ยวกับการอธิบายกลุ่มมีการอธิบายกลุ่มดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนแบบปกติเกี่ยวกับการอธิบายกลุ่ม ทำให้นักเรียนกลุ่มควบคุมมีการอธิบายกลุ่มดีขึ้น

4. เปรียบเทียบผลต่างการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลต่างการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn _{diff}	Q.D. _{diff}	U
กลุ่มทดลอง	8	74.50	13.00	1.5**
กลุ่มควบคุม	8	48.50	25.50	

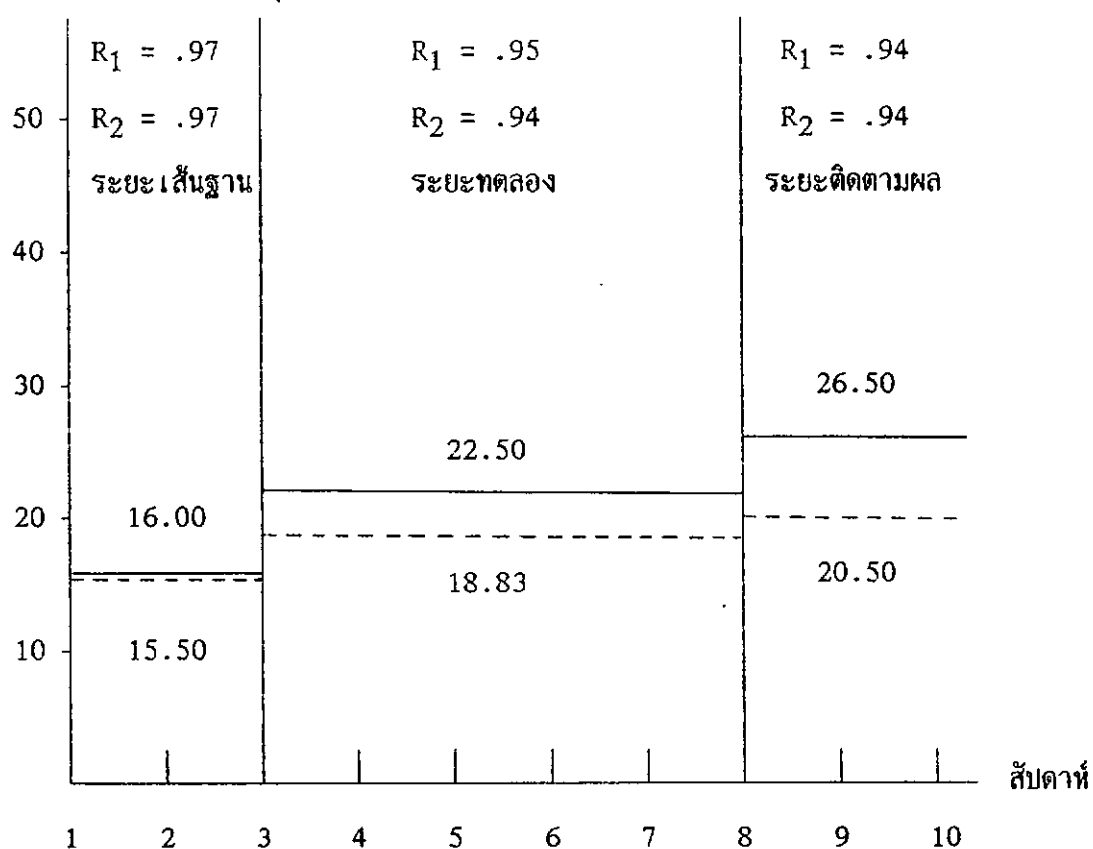
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกมีการอภิปรายกลุ่มดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกทำให้นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มดีกว่าการสอนแบบปกติ

5. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึก
พฤติกรรมการแสดงออก และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ผลการวิเคราะห์ความถี่ของการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียน
กลุ่มควบคุมตลอด 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐานพฤติกรรม ระยะที่ 2 ระยะทดลอง
ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง ปรากฏผลดังแสดงในภาพประกอบ 2

ความถี่ของการอธิบายกลุ่ม

————— ค่ามัธยฐานของความถี่ของการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองในแต่ละระยะ

- - - - - ค่ามัธยฐานของความถี่ของการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุมในแต่ละระยะ

R_1 = ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง

R_2 = ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ภาพประกอบ 2 ค่ามัธยฐานของความถี่ของการอธิบายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ในแต่ละระยะ

จากภาพประกอบ 2 จะเห็นได้ว่าค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเพิ่มขึ้นจาก 16.00 ของระยะเส้นฐาน เป็น 22.50 ในระยะทดลอง และค่ามัธยฐานของความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง เพิ่มขึ้นจาก 22.50 ของระยะทดลอง เป็น 26.50 ในระยะหลังการทดลอง ซึ่งเป็นระยะติดตามผล แสดงว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกทำให้การอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลองดีขึ้น

สำหรับค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับการสอนแบบปกติ เพิ่มขึ้นจาก 15.50 ของเส้นฐาน เป็น 18.83 ในระยะทดลอง และค่ามัธยฐานของความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นจาก 18.83 ของระยะทดลอง เป็น 20.50 ในระยะหลังการทดลอง ซึ่งเป็นระยะติดตามผล แสดงว่า การสอนแบบปกติทำให้การอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มควบคุมดีขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทั้ง 3 ระยะ ปรากฏว่า ภายหลังการทดลองการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงขึ้นกว่าค่ามัธยฐานของนักเรียนกลุ่มควบคุมทุกระยะ

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน ก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
2. เพื่อเปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้น หลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
2. นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้น หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกมีการอภิปรายกลุ่มดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2537 ที่มีการอภิปรายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 17 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2537 ที่มีการอภิปรายกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสอบถามความสมัครใจของนักเรียนในการเข้าร่วมทดลอง และผู้วิจัยสุ่มห้องเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 เป็นกลุ่มควบคุม และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 เป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินการอภิปรายกลุ่ม
2. แบบบันทึกการอภิปรายกลุ่ม
3. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
4. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การดำเนินการทดลอง

ก่อนทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนเพื่อหาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต จนได้ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ .97 โดยสังเกต 8 ครั้ง

ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยฝึกพฤติกรรมการแสดงออกแก่นักเรียนกลุ่มทดลองตามโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติตามโปรแกรมการสอนแบบปกติเพื่อพัฒนาการอภิปรายกลุ่ม การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยผู้วิจัยแบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 (A_1) ระยะก่อนการทดลองหรือระยะเส้นฐาน ผู้วิจัยหาระยะเส้นฐานพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 - 2 ระยะนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

สังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมในสภาพการเรียนรู้ การสอนแบบปกติในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2537 ถึงวันที่ 4 สิงหาคม 2537 โดยบันทึกพฤติกรรมดังกล่าวทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที ผู้วิจัยบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 - 9.20 น. ทุกวันอังคาร เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพุธ เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 9.40 - 10.00 น. และบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุมทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี เวลา 8.40 - 9.00 น. เมื่อหมดเวลาการสังเกต ผู้วิจัยนำผลการบันทึก การอภิปรายกลุ่มของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง และผู้วิจัยนำคะแนน ที่ได้จากแบบบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไว้เป็นคะแนน ก่อนการทดลอง และใช้คะแนนดิบของนักเรียนแต่ละคนเขียนกราฟเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของ การอภิปรายกลุ่ม ส่วนค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองมีค่าเท่ากัน คือ 0.97

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 3 - 8 วันที่ 8 สิงหาคม 2537 ถึงวันที่ 14 กันยายน 2537 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกตามโปรแกรม การฝึกพฤติกรรมแสดงออก จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที ทุกวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.30 น. และผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที ทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 - 9.20 น. ทุกวันอังคาร เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพุธ เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 9.40 - 10.00 น. และนำผลการบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองมาเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลง ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะทดลอง ส่วนค่าดัชนีความเชื่อมั่นของ การสังเกตของกลุ่มทดลองในระยะทดลองมีค่าเท่ากับ 0.95

กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยดำเนินการสอนแบบปกติ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 -

16.30 น. และผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุม ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที ทุกวันจันทร์ถึง วันพฤหัสบดี เวลา 8.40 - 9.00 น. และนำผลการบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน กลุ่มควบคุมมาเขียนกราฟเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุม ในระยะทดลอง ส่วนค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของกลุ่มควบคุมในระยะทดลอง มีค่า เท่ากับ 0.94

ระยะที่ 3 (A_3) ระยะหลังการทดลอง เป็นระยะติดตามผล ในระยะนี้ไม่มีการใช้ โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกและโปรแกรมการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยติดตามผล การอภิปรายกลุ่มเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 9 - 10 วันที่ 19 กันยายน 2537 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2537 ระยะนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน แต่ละคนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที ทุกวันจันทร์ ถึงวันพฤหัสบดี โดยสังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน กลุ่มทดลองทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 - 9.20 น. ทุกวันอังคาร เวลา 13.40 - 14.00 น. ทุกวันพุธ เวลา 13.40 - 14.00 น. และทุกวันพฤหัสบดี เวลา 9.40 - 10.00 น. และ สังเกตและบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุมทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี เวลา 8.40 - 9.00 น. แล้วนำผลบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาเป็นคะแนนหลังการทดลองเพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติ และนำไปเขียนกราฟเพื่อดู การเปลี่ยนแปลงของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน ส่วนค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองมีค่าเท่ากับ คือ 0.94

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

นำผลการสังเกตจากแบบบันทึกการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมในระยะ เส้นฐานและระยะหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

นำเสนอข้อมูลการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยกราฟเส้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ทดสอบการอภิปรายของกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกโดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)
2. ทดสอบการอภิปรายของกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)
3. ทดสอบความแตกต่างของการอภิปรายของกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกและการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบของแมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า สรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้นหลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกมีการอภิปรายกลุ่มดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่องผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่มีต่อการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอนหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก มีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกแต่ละครั้งนั้นผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนทราบ พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ตลอดจนผู้วิจัยได้ติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติมโดยให้นักเรียนเล่าวิธีอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนนำไปปฏิบัติ หลังจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกแล้วและผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับก่อนที่ผู้วิจัยจะดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มในแต่ละครั้ง หลังจากผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มแล้วผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกในแต่ละครั้ง และให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางในการอภิปรายกลุ่ม ตลอดจนผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติมในห้องเรียน

จากวิธีการที่นักเรียนได้รับก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มดังกล่าวข้างต้น ทำให้นักเรียนสามารถอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง เพราะนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการและประโยชน์ของการแสดงออกที่เหมาะสมในการอภิปรายกลุ่ม ตลอดจนได้ไปฝึกเพิ่มเติมและได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการปฏิบัติ

จากการสังเกตการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองตลอดการทดลองทั้ง 3 ระยะ คือ ระยะเสัฐาน ระยะทดลอง และระยะหลังการทดลอง พบว่า การอภิปรายกลุ่มของนักเรียนดีขึ้นดังนี้ การรับฟังความคิดเห็นเป็นอันดับ 1 การเสนอความคิดเห็นเป็นอันดับ 2 การซักถามสิ่งที่สงสัยเป็นอันดับ 3 การคัดค้านเมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่างเป็นอันดับ 4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นอันดับ 5 และการยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปรายเป็นอันดับ 6

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการทดลองของ สุรจิตต์ แสงอรุณ (2529 : 47 - 48) ซึ่งศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวเสือแจ่มเนียรนิล จังหวัดสมุทรปราการ ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ ลีลา (2535 : 16) ซึ่งศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีต่อสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนารอบ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ละเอียด ชูประยูร และคนอื่น ๆ (2521 : 7) ที่กล่าวว่า การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดที่มีเหตุผล และเป็นที่ยอมรับในสังคม รวมทั้งการกล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ฮาว์ซี (Howze. 1990 : 116) ที่ศึกษาพบว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกสามารถพัฒนาพฤติกรรมการสัมภาษณ์ เข้าทำงานทั้งภาษาท่าทางและภาษาถ้อยคำของวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางสายตาได้

2. นักเรียนกลุ่มควบคุมมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติทำให้นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าการสอนแบบปกติ เป็นวิธีการที่ทำให้ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม โดยผู้วิจัยบรรยายประกอบการใช้สื่อต่าง ๆ ได้แก่ แผนภูมิ รูปภาพ เทปเสียง และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มและช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ซึ่งผู้วิจัยพบว่านักเรียนทุกคนตั้งใจฟังการบรรยาย ช่วยกันเสนอความคิดเห็น ตอบคำถาม และช่วยกันสรุป ตลอดจนให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี จึงทำให้นักเรียนกลุ่มควบคุมมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้น หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ

จากการสังเกตการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มควบคุมตลอดการทดลอง ทั้ง 3 ระยะ คือ ระยะเสัฐาน ระยะทดลอง และระยะหลังการทดลอง พบว่า การอภิปรายกลุ่มของนักเรียนดีขึ้น ดังนี้ การรับฟังความคิดเห็น เป็นอันดับ 1 การเสนอความคิดเห็นเป็นอันดับ 2

การซักถามสิ่งที่สงสัยเป็นอันดับ 3 การยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปรายเป็นอันดับ 4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นอันดับ 5 และการพูดคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างเป็นอันดับ 6

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อาริย์ ลีลา (2535 : 63)

ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านน้ำรอบ จังหวัดอุทัยธานี ที่ได้รับการสอนแบบปกติสามารถสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนได้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกมีการอภิปรายกลุ่มดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้ เพราะว่า การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง นักเรียนมีโอกาสดำเนินการอภิปรายกลุ่มโดยผู้วิจัยได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับพฤติกรรมที่นักเรียนกำลังแสดงออกว่าเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร นักเรียนได้สังเกตพฤติกรรมของตัวแบบที่เหมาะสมในการอภิปรายกลุ่มแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวแบบ และฝึกปฏิบัติตามตัวแบบ รวมทั้งนักเรียนได้มีโอกาสดงบทบาทสมมติของการอภิปรายกลุ่มตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด และฝึกซ้อมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ก่อนที่จะต้องไปแสดงพฤติกรรมจริงในห้องเรียน ตลอดจนได้รับการเสริมแรงทางบวกเมื่อนักเรียนแสดงการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม ท้าให้นักเรียนมีกำลังใจและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เร็วขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนยังได้เรียนรู้จากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกไปฝึกเพิ่มเติม ท้าให้นักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้น และจากการที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มท้าให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน กระตือรือร้นและสนใจในการเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ จึงท้าให้นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกมีการอภิปรายกลุ่มดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างไรก็ตามวิธีการสอนแบบปกติก็เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาการอภิปรายกลุ่มได้ เพราะนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มโดยผู้วิจัยบรรยายประกอบการใช้สื่อต่าง ๆ ได้แก่ แผนภูมิ รูปภาพ เทปเสียง และนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ซักถาม ตลอดจนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม ท้าให้นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่มีต่อการอภิปรายกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา ควรเพิ่มจำนวนครั้งของการฝึกให้มากกว่า 12 ครั้ง เพราะนักเรียนจะได้ฝึกอภิปรายกลุ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการซักถามสิ่งที่สงสัย การพูดคัดค้านเมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่าง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อพัฒนาตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น การรายงานหน้าชั้นเรียน การโต้แย้ง
2. ในการพัฒนาการอภิปรายกลุ่มควรใช้เทคนิคแม่แบบ หรือการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

กรรณิการ์ พวงเกษม. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในชั้นประถม. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

กาญจนา เกียรติประวัติ. วิธีสอนทั่วไปและหลักการสอน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

_____. วิธีสอนทั่วไปและหลักการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

_____. เอกสารประกอบการสอน ศึกษา 361 : ระเบียบวิธีสอนทั่วไป.

กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.

กาญจนา หลวงจอก. การฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบางแพรมพิทยา จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพฯ : ปริณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง 2536). พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.

คมเพชร จัตรสุกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

จันทร์ฉาย พัทธ์ศิริกุล. ผลของการจัดโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึก

เห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.

จิตรวราณ ตันนะรัตน์. หลักวาทการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.

ทิสนา แขมมณี, น้อมศรี เคท และวรสุดา บุญใจโรจน์. "การพัฒนารูปแบบการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา," ประชาศึกษา. 31(5) :

11 - 15 ; ธันวาคม 2522.

- ทิสนา แชมมณี, น้อมศรี เคท และวรสุดา บุญยไวโรจน์. การพัฒนารูปแบบการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาเล่ม 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ทิสนา แชมมณี และคนอื่น ๆ. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.
- น้อมฤดี จงพยุหะ และคนอื่น ๆ. คู่มือการเรียนรู้วิธีสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2517.
- นันทา ชูนักกิติ. การพูด. นครปฐม : คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม, 2528.
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิตินอนพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์. ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพวิทยารักษ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ปรีชา ศรีสมยศ. การเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาโดยการใช้แสดงบทบาทสมมติและการใช้การอภิปรายกลุ่ม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแก่งไกรสรพงษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- พกา บุญเรือง. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. ชลบุรี : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2525.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2536.
- _____. การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

พรรณราย ทรัพย์ะประภา. "การฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก," แนะแนว.

15(76) : 9 - 30 ; สิงหาคม - กันยายน 2524.

พรทิพย์ ทรัพย์สิน. การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

พวงแก้ว เนตรโรภารักษ. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแหลม จังหวัดนครปฐม.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2530.

พันธณีย์ วิหคโรต. "รูปแบบการสอน," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 20(3) : 68 - 91 ; กรกฎาคม - กันยายน 2533.

พุทธชาติ เพชรสถิต. การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการอภิปรายกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

เพ็ญศรี วชิราโรจน์. การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุสดีไพฑูริย์ชุมชนบึงบัว จังหวัดชัยนาท. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ไพโรพรรณ ไชยสุวรรณ. การฝึกพฤติกรรมการพูดที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองบางพรหม กรุงเทพมหานคร. เค้าโครงปริญญาณิพนธ์, 2535.

- ยุพิน กองธรรม. ผลการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมในการแสดงออกเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532. อัดสำเนา.
- ละเอียด ชูประยูร และคนอื่น ๆ. "การศึกษา Assertive Behavior ในผู้ร่วมทีมจิตเวช," วารสารจิตวิทยาคลินิก. 9(1) : 7 - 8 ; เมษายน 2521.
- ลินจง อินทร์พรชัย. ศาสตร์ของการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 2529.
- วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี. ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของนักศึกษาหญิง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- วัชรีย์ ชูระคำ. จิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2523.
- วัฒนา พันธุ์เมฆา. องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. เทคนิคการรักษาโรคประสาทด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : เบียร์บูคพับลิชเชอร์, 2528.
- วารีย์ ถิระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วาสนา ผดุงทรง. ผลของการอภิปรายภาพวาดเป็นกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2532.
- วิไล ไชยปรกรณ์. ผลของการฝึกอบรมพฤติกรรมการแสดงออกที่มีต่อพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกของนักศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยครูพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

_____. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

_____. หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.

กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2520.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

สมจิต สวชนไพบูลย์. วิทยาศาสตร์สำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. การพูด. บัณฑิตา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2529.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2526.

สมศักดิ์ ขอบตรง. วิธีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. สุราษฎร์ธานี

วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี, 2525.

สวณิต ยมาภัย และถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์. หลักการพูดพื้นฐานเชิงประสบการณ์.

พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวาทการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2530.

สุนน อมรวิวัฒน์. การสอนสังคมศึกษาในชั้นประถม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

สุรจิตต์ แสงอรุณ. การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนหัวเสือบุญแจ่มเนียมนิล จังหวัดสมุทรปราการ. ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

สุวัฒน์ มุทธเมธา. การเรียนการสอนปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

หลุย จาปาเทศ. จิตวิทยาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

อารีย์ ลีลา. ผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีต่อการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านน้ำรอบ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

Bower, Sharon Anthony and Gordon H. Bower. Asserting Yourself : A Practical Guide for Positive Change. Massachusetts : Addison - Wesley Publishing Company, 1976.

Edelman, Sybil. "The Experimental Effect of A Discussion Model on the Critical Thinking of Elementary School Students University," Dissertation Abstract International. 47(08) A : 152 - A ; 1986.

Harnack, R. Victor, Torrel B. Fest and Barbara Schindler Jones. Group Discussion : Theory and Techniques. 2nd ed. Englewood Cliffs : New Jersey : Prentice Hall, Inc., 1977.

Howze, Yvonne Hadine Simmons. The Use of Assertiveness Training to Improve the Job Interview Behaviors of Visually Impaired Adolescents. 116 ; November, 1990.

Lee, Yul Dong, Ernest T. Hallberg and Harvey Hassard. "Effects of Assertive Training on Aggressive Behavior of Adolescents," Journal of Counseling Psychology. 26(5) : 459 - 461 ; 1974.

Sansbury, David L. "Assertive Training in Group," The Personnel and Guidance Journal. 53(2) : 117 - 122 ; October, 1974.

Wolpe, Joseph. The Practice of Behavior Therapy. 2nd ed. New York : Pergamon Press, 1973.

ກາດພວມ

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินการอภิปรายกลุ่ม
2. แบบบันทึกการอภิปรายกลุ่ม
3. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
4. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

แบบประเมินการอภิปรายกลุ่ม

ชื่อนักเรียน _____ ชั้น _____

ชื่อผู้ประเมิน _____

คำชี้แจง

การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การที่นักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น ชักถามสิ่งที่สงสัย คัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และยอมรับข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย / ลงในช่องหลังรายการการอภิปรายกลุ่มในด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ดี	หมายถึง	นักเรียนมีการอภิปรายทุกครั้ง
พอใช้	หมายถึง	นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มบางครั้ง
ปรับปรุง	หมายถึง	นักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มนาน ๆ ครั้ง

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี	ให้คะแนน	3	คะแนน
พอใช้	ให้คะแนน	2	คะแนน
ปรับปรุง	ให้คะแนน	1	คะแนน

แบบบันทึกการอภิปรายกลุ่ม

ชื่อนักเรียน _____ ชั้น _____

ครั้งที่ _____ ผู้สังเกต _____

สังเกตนักเรียนคนละ 5 ช่วง ๆ ละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที

คำชี้แจง

การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การที่นักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น จักถามสิ่งที่สงสัย ตัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และยอมรับข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ให้ผู้บันทึกทำเครื่องหมาย / ลงในช่องหลังรายการการอภิปรายกลุ่มในด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1 หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการบันทึกเกิดขึ้นในช่วงเวลาของการสังเกต
- 0 หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการบันทึกไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการสังเกต

การอภิปรายกลุ่ม

ข้อ ๑	ข้อ ๒	ข้อ ๓	ข้อ ๔	ข้อ ๕	ข้อ ๖	ข้อ ๗	ข้อ ๘	ข้อ ๙	ข้อ ๑๐	ข้อ ๑๑	ข้อ ๑๒	ข้อ ๑๓	ข้อ ๑๔	ข้อ ๑๕	ข้อ ๑๖	ข้อ ๑๗	ข้อ ๑๘	ข้อ ๑๙	ข้อ ๒๐	ข้อ ๒๑	ข้อ ๒๒	ข้อ ๒๓	ข้อ ๒๔	ข้อ ๒๕	ข้อ ๒๖	ข้อ ๒๗	ข้อ ๒๘	ข้อ ๒๙	ข้อ ๓๐	ข้อ ๓๑	ข้อ ๓๒	ข้อ ๓๓	ข้อ ๓๔	ข้อ ๓๕	ข้อ ๓๖	ข้อ ๓๗	ข้อ ๓๘	ข้อ ๓๙	ข้อ ๔๐	ข้อ ๔๑	ข้อ ๔๒	ข้อ ๔๓	ข้อ ๔๔	ข้อ ๔๕	ข้อ ๔๖	ข้อ ๔๗	ข้อ ๔๘	ข้อ ๔๙	ข้อ ๕๐	ข้อ ๕๑	ข้อ ๕๒	ข้อ ๕๓	ข้อ ๕๔	ข้อ ๕๕	ข้อ ๕๖	ข้อ ๕๗	ข้อ ๕๘	ข้อ ๕๙	ข้อ ๖๐	ข้อ ๖๑	ข้อ ๖๒	ข้อ ๖๓	ข้อ ๖๔	ข้อ ๖๕	ข้อ ๖๖	ข้อ ๖๗	ข้อ ๖๘	ข้อ ๖๙	ข้อ ๗๐	ข้อ ๗๑	ข้อ ๗๒	ข้อ ๗๓	ข้อ ๗๔	ข้อ ๗๕	ข้อ ๗๖	ข้อ ๗๗	ข้อ ๗๘	ข้อ ๗๙	ข้อ ๘๐	ข้อ ๘๑	ข้อ ๘๒	ข้อ ๘๓	ข้อ ๘๔	ข้อ ๘๕	ข้อ ๘๖	ข้อ ๘๗	ข้อ ๘๘	ข้อ ๘๙	ข้อ ๙๐	ข้อ ๙๑	ข้อ ๙๒	ข้อ ๙๓	ข้อ ๙๔	ข้อ ๙๕	ข้อ ๙๖	ข้อ ๙๗	ข้อ ๙๘	ข้อ ๙๙	ข้อ ๑๐๐
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๓๒	๓๓	๓๔	๓๕	๓๖	๓๗	๓๘	๓๙	๔๐	๔๑	๔๒	๔๓	๔๔	๔๕	๔๖	๔๗	๔๘	๔๙	๕๐	๕๑	๕๒	๕๓	๕๔	๕๕	๕๖	๕๗	๕๘	๕๙	๖๐	๖๑	๖๒	๖๓	๖๔	๖๕	๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	๗๑	๗๒	๗๓	๗๔	๗๕	๗๖	๗๗	๗๘	๗๙	๘๐	๘๑	๘๒	๘๓	๘๔	๘๕	๘๖	๘๗	๘๘	๘๙	๙๐	๙๑	๙๒	๙๓	๙๔	๙๕	๙๖	๙๗	๙๘	๙๙	๑๐๐

ช่วง คน	การเสนอความคิดเห็น				การรับฟังความคิดเห็น				การชี้ถามสิ่งที่สงสัย		การคัดค้านเมื่อมีความคิดเห็นแตกต่าง	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		การยอมรับข้อสรุป	รวม	
ที่	ที่															
		ข้อเสนอ ความคิดเห็น อย่างมี เหตุผล	บุคคล ประสงค์ ก่อน เสนอ	ยกข้อ ข้อ ข้อ ข้อ	เสนอ ความเห็น ข้อ ข้อ	ตั้งใจ ฟัง ฟัง ฟัง	ไม่ เล่น เล่น เล่น	ไม่ พูด พูด พูด	ซักถาม อย่าง มี เหตุผล	ข้อ ข้อ ข้อ ข้อ	คัดค้าน คัดค้าน คัดค้าน	คัดค้าน คัดค้าน คัดค้าน	ไม่ พูด พูด พูด	ไม่ พูด พูด พูด	ยอมรับ ข้อสรุป ข้อสรุป ข้อสรุป	
4	4															
5	5															
6	6															
7	7															
8	8															
1	1															
2	2															
3	3															

[illegible]

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ 8 ส.ค. 37	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมาย กฎระเบียบและบทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติภายในกลุ่ม 3. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบเทคนิคต่าง ๆ ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก 4. เพื่อให้นักเรียนทราบประโยชน์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม	1. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับนักเรียน โดย 1.1 ผู้วิจัยแนะนำตนเอง 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม "อาหารจานโปรด" เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนในกลุ่ม 2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมาย กฎระเบียบและบทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติภายในกลุ่ม 3. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับเทคนิคที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 5. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม พร้อมทั้งนัดหมายสถานที่ วันเวลาที่จะพบเพื่อร่วมกิจกรรม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	การอภิปรายกลุ่ม : การเสนอ ความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล 10 ส.ค. 37	1. เพื่อติดตามผลการ เข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติ ในการเข้ากลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกเสนอ ความคิดเห็นในการ อภิปรายกลุ่มได้เหมาะสม- สมทั้งภาษาถ้อยคำและ ภาษาท่าทาง ดังนี้ 2.1 พูดเสนอความ คิดเห็นอย่างมี เหตุผล 2.2 พูดตรงประ เด็น 2.3 ยกมือขออนุญาต ก่อนพูด 2.4 เสนอความคิดเห็น ด้วยถ้อยคำสุภาพ	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการ ฝึกพฤติกรรมการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ เกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็น ในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคย ประสบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลการเข้ากลุ่มครั้ง ที่แล้วโดยทบทวนบทบาทหน้าที่ของ นักเรียนที่ต้องปฏิบัติในการเข้ากลุ่ม 2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการ แสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่ง เทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้คือ การใช้ บทบาทสมมติ มีขั้นตอนในการฝึก ดังนี้ <u>ขั้นที่ 1</u> ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์ สมมติของการอภิปรายกลุ่ม : การเสนอความคิดเห็น

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 2</u> <u>ขั้นแสดง</u> ก. การอ่านเครื่อง ผู้วิจัย สนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการ เสนอความคิดเห็นในการ อภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัคร เป็น ผู้แสดง ค. การจัดการการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้ อาสาสมัครอ่าน เพื่อจัดฉากให้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ง. ขึ้นเตรียมผู้สังเกต การณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้ แสดงบทบาทสมมติ เป็นผู้สังเกต การณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษดินสอให้ผู้สังเกต การณ์ เพื่อบันทึกพฤติกรรมของ ผู้แสดง จ. การแสดง ผู้วิจัยให้ ผู้แสดงแสดงตามบทบาทที่ได้รับ

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 3</u> ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง เมื่อผู้แสดงแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ดี และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด ในระหว่างการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก <u>ขั้นที่ 4</u> ขั้นแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มและ ผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียนแสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 5</u> <u>ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์</u> และสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดง บทบาทสมมติและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้ จากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก เกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นใน การอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุป เพิ่มเติม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่ เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษา ท่าทางเกี่ยวกับการเสนอความ คิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม 3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกเสนอ ความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม เพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	การอภิปรายกลุ่ม : การรับฟัง ความคิดเห็น 15 ส.ค. 37	1. เพื่อติดตามผลการฝึก เสนอความคิดเห็นใน การอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัย มอบหมายให้นักเรียนไป ฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกรับฟัง ความคิดเห็นในการ อภิปรายกลุ่มได้ เหมาะสมทั้งภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ 2.1 ตั้งใจฟังโดยมอง ผู้พูด 2.2 ไม่เล่นกันขณะ สมาชิกในกลุ่มพูด 2.3 ไม่พูดคุยกันขณะ สมาชิกในกลุ่มพูด	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการ ฝึกพฤติกรรมการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น ในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคย ประสบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้ นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัย ให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการ แสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่ง เทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การราช บทบาทสมมติ มีขั้นตอนดังนี้ <u>ขั้นที่ 1</u> ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์ สมมติของการอภิปรายกลุ่ม : การ รับฟังความคิดเห็น

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 2</u> ขั้นแสดง ก. การอ่านเครื่อง ผู้วิจัย สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการ รับฟังความคิดเห็นในการอภิปราย กลุ่มว่าสำคัญอย่างไร ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็น ผู้แสดง ค. การจัดการการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้ อาสาสมัครอ่าน เพื่อจัดการให้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ง. ขึ้นเตรียมผู้สังเกต- การณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้ แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกต- การณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษดินสอให้ผู้สังเกต- การณ์เพื่อบันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง จ. การเตรียมความพร้อม ก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัคร ลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ เพื่อขจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			จ. การแสดง ผู้วิจัยให้ ผู้แสดง แสดงตามบทบาทที่ได้รับ <u>ขั้นที่ 3</u> ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล การแสดง เมื่อผู้แสดง แสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการ แสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่ง เน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับ นักเรียนมากน้อยเพียงใด ในระหว่างการวิเคราะห์ ข้อมูลและอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ และการ ให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อม พฤติกรรมและการให้แรงเสริมบวก <u>ขั้นที่ 4</u> ขั้นแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง เพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับฟังความ คิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มและ ผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกเมื่อนักเรียน แสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่ม ที่เหมาะสม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 5</u> ขึ้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้จากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม 3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	การอภิปรายกลุ่ม : การซักถาม สิ่งที่สงสัย 17 ส.ค. 37	1. เพื่อติดตามการฝึกจับฟัง ความคิดเห็นในการ อภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัย มอบหมายให้นักเรียนไป ฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อให้นักเรียนฝึก ซักถามสิ่งที่สงสัยใน การอภิปรายกลุ่มได้ เหมาะสมทั้งภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ 2.1 ซักถามอย่าง มีเหตุผล 2.1 ขออนุญาตโดยการ ยกมือก่อนซักถาม	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการ ฝึกพฤติกรรมการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ ในการซักถามสิ่งที่สงสัยใน การอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคย ประสบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้ นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติมและผู้วิจัย ให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการ แสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่ง เทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การใช้ บทบาทสมมติ มีขั้นตอนดังนี้ <u>ขั้นที่ 1</u> ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์ สมมติของการอภิปรายกลุ่ม : การซักถามสิ่งที่สงสัย

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 2</u> <u>ขั้นแสดง</u> ก. การอุ่นเครื่อง ผู้วิจัย สนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการ ซักถามความคิดเห็นในการอภิปราย กลุ่มว่า สำคัญอย่างไร ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัคร เป็น ผู้แสดง ค. การจัดการการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้ อาสาสมัครอ่าน เพื่อจัดฉากให้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ง. <u>ขั้นเตรียมผู้สังเกตการณ์</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาท สมมติ เป็นผู้สังเกตการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจก กระดาษ ดินสอ ให้ผู้สังเกตการณ์ เพื่อบันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง จ. การเตรียมความพร้อม ก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัคร ลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ เพื่อจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			จ. การแสดง ผู้วิจัยให้ ผู้แสดง แสดงตามบทบาทที่ตนได้รับ <u>ขั้นที่ 3</u> ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ผลการแสดง เมื่อผู้แสดง แสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ อภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับบทบาทการ แสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ดี และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับ นักเรียนมากน้อยเพียงใด ในระหว่างการวิเคราะห์ และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัย ใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูล ย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก <u>ขั้นที่ 4</u> ขั้นแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง เพิ่มเติมเกี่ยวกับการซักถามสิ่งที่ สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม และ ผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกเมื่อนักเรียน แสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่ม ที่เหมาะสม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 5</u> <u>ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์</u> และสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดง บทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรม การแสดงออกเกี่ยวกับการซักถาม สิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่ เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษา ท่าทางเกี่ยวกับการซักถามสิ่งที่ สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม 3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกซักถาม สิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม เพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	การอภิปรายกลุ่ม : การคัดค้าน เมื่อมีความ คิดเห็นที่ แตกต่าง 22 ส.ค. 37	1. เพื่อติดตามผลการฝึก ซักถามสิ่งที่สงสัยในการ อภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัย มอบหมายให้นักเรียนไป ฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อให้นักเรียนฝึก คัดค้านเมื่อมีความเห็นที่ แตกต่างในการอภิปราย กลุ่มได้เหมาะสมทั้ง ภาษาถ้อยคำและภาษา ท่าทาง ดังนี้ 2.1 พูดคัดค้านด้วย เหตุและผล 2.2 พูดคัดค้านด้วย น้ำเสียงนุ่มนวล	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการ ฝึกพฤติกรรมการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ เกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็น ที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มที่ นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดง ความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้ นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัย ให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการ แสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่ง เทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การใช้ บทบาทสมมติ มีขั้นตอนดังนี้ <u>ขั้นที่ 1</u> ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์ สมมติของการ "อภิปรายกลุ่ม" : การคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่ แตกต่าง

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 2</u> <u>ขั้นแสดง</u> ก. การอุ่นเครื่อง ผู้วิจัย สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการ คัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างใน การอภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็น ผู้แสดง ค. การจัดการการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้ อาสาสมัครอ่าน เพื่อจัดการให้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ง. <u>ขั้นเตรียมผู้สังเกต-</u> การณ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้ แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกต- การณต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษ ดินสอ ให้ผู้ สังเกตการณ เพื่อบันทึกพฤติกรรม ของผู้แสดง

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัครลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับเพื่อจัดความตื่นเต้น ประหม่าวิตกกังวล ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ผู้แสดง แสดงตามบทบาทที่ตนได้รับ <u>ขั้นที่ 3</u> ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง เมื่อผู้แสดง แสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้ มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด ในระหว่างการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 4</u> <u>ชั้นแสดงเพิ่มเติม</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม <u>ขั้นที่ 5</u> <u>ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการพูดคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาไทยและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม
6	การอภิปรายกลุ่ม : การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 24 ส.ค. 37	1. เพื่อติดตามผลการฝึกคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางดังนี้ 2.1 ไม่พูดทับถมความคิดเห็นของผู้อื่น 2.2 ไม่พูดออกนอกเรื่อง 2.3 มองสมาชิกในกลุ่มขณะพูด	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติมและผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือการจับบทบาทสมมติ มีขั้นตอนดังนี้

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 1</u> ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์ สมมติของการอภิปรายกลุ่ม : การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น <u>ขั้นที่ 2</u> ขั้นแสดง ก. การอ่านเครื่อง ผู้วิจัย สนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการ อภิปรายกลุ่มว่าเป็นอย่างไร ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็น ผู้แสดง ค. การจัดฉากการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติ ให้นักเรียนอ่านเพื่อจัดฉากให้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ง. ขั้นเตรียมผู้สังเกต- การณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่มาได้ แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกต- การณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษ ดินสอให้ผู้สังเกต การณ์ เพื่อบันทึกพฤติกรรมของ ผู้แสดง

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัครลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ เพื่อขจัดความตื่นเต้นประหม่า วิตกกังวล ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ผู้แสดง แสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ <u>ขั้นที่ 3</u> ขึ้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง เมื่อผู้แสดง แสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ อภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับการแสดงของแต่ละคนว่า เป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด ในระหว่างการวิเคราะห์ และอภิปรายผลการแสดงนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ชั้นที่ 4</u> ชั้นแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มและผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม <u>ชั้นที่ 5</u> ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	การอภิปรายกลุ่ม : การยอมรับ ข้อสรุปใน เรื่องที่ อภิปราย 29 ส.ค. 37	1. เพื่อติดตามผลการฝึก แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการอภิปรายกลุ่มที่ ผู้วิจัยมอบหมายให้ นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อให้ นักเรียนฝึกอบรม รับข้อสรุปในเรื่องที่ อภิปรายในการอภิปราย กลุ่มได้เหมาะสมทั้ง ภาษาถ้อยคำและภาษา ท่าทาง ดังนี้ 2.1 การยอมรับข้อสรุป โดยการพยักหน้า รับ 2.2 การยอมรับข้อสรุป โดยการกล่าว ยอมรับ	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึก พฤติกรรมการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ เกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุปในเรื่อง ที่อภิปรายในการอภิปรายกลุ่มที่ นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดง ความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้ นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัย ให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการ แสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่ง เทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การใช้ บทบาทสมมติ มีขั้นตอนดังนี้ <u>ขั้นที่ 1</u> ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติ ของการอภิปรายกลุ่ม : การยอมรับ ข้อสรุป

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 2</u> <u>ขั้นแสดง</u> ก. การอ่านเครื่อง ผู้วิจัย สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการ ยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่ม ว่าสำคัญอย่างไร ข. การคัดเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัคร เป็น ผู้แสดง ค. การจัดการการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติ ให้อาสาสมัครอ่านเพื่อจัดการให้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ง. <u>ขั้นเตรียมผู้สังเกตการณ์</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้เป็นผู้แสดง บทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตการณ์ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และ แจกกระดาษ ดินสอให้ผู้สังเกตการณ์ เพื่อบันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง จ. การเตรียมความพร้อม ก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัคร ลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ เพื่อขจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ ผู้แสดง แสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ <u>ขั้นที่ 3</u> ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ผลการแสดง เมื่อผู้แสดง แสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ อภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับบทบาทการ แสดงของแต่ละคนว่า เป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับ นักเรียนมากน้อยเพียงใด ในระหว่างการวิเคราะห์ และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัย ใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูล ย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก <u>ขั้นที่ 4</u> การแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง เพิ่มเติมเกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุป ในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยให้ แรงเสริมบวกเมื่อนักเรียนแสดง พฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 5</u> <u>ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์</u> และสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดง บทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติการ แสดงออกเกี่ยวกับการยอมรับ ข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่ม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่ เหมาะสมทั้งภาษาด้วยคำและภาษา ท่าทางเกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุป ในการอภิปรายกลุ่ม 3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกยอมรับ ข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	การอภิปรายกลุ่ม 31 ส.ค. 37	1. เพื่อติดตามผลการฝึก ยอมรับข้อสรุปในการ อภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัย มอบหมายให้นักเรียน ไปฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อให้นักเรียนฝึก อภิปรายกลุ่มได้ เหมาะสมทั้งภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึก พฤติกรรมการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ ในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคย ประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้ นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัย ให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรม แสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่ง เทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การใช้ เทคนิคแม่แบบ มีขั้นตอนดังนี้ <u>ขั้นที่ 1</u> ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับ การอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมว่าเป็น อย่างไร มีความสำคัญอย่างไร <u>ขั้นที่ 2</u> ขั้นเสนอแม่แบบ 2.1 ผู้วิจัยฉายวิดิทัศน์เรื่อง "การอภิปรายวางแผน" และให้ นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากแม่แบบ

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวแบบว่าเป็น อย่างไร ตามหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนด ในระหว่างที่นักเรียน อภิปรายนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก 2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียน เลียนแบบพฤติกรรมแม่แบบ และ ผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียน <u>ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้จากเทคนิคแม่แบบ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการ แสดงออกการอภิปรายกลุ่ม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่ เหมาะสมทั้งภาษาอ้อยคำและภาษา ท่าทางการอภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึก อภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม
9	การอภิปรายกลุ่ม • 5 ถ.ย. 37	1. เพื่อติดตามผลการฝึก อภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัย มอบหมายให้นักเรียน ฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อให้นักเรียนฝึก อภิปรายกลุ่มได้ เหมาะสมทั้งภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึก พฤติกรรมการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ ในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคย ประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้ นักเรียนฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัย ให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรม แสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่ง เทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การใช้ เทคนิคแม่แบบ มีขั้นตอนดังนี้ <u>ขั้นที่ 1 ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับ ความสำคัญของการอภิปรายกลุ่มใน การแก้ปัญหาว่ามีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่ 2</u> ขึ้นเสนอแม่แบบ 2.1 ผู้วิจัยฉายวิดีโอทัศน์เรื่อง "โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง" ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประชุมสถานักเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากแม่แบบ 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับตัวแบบว่าเป็นอย่างไร ตามหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนด ในระหว่างที่นักเรียนอภิปรายนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก 2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมแม่แบบ และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียน <u>ขั้นที่ 3</u> ขึ้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากเทคนิคแม่แบบและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางในการอภิปรายกลุ่ม 3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม
10-11	การอภิปรายกลุ่ม 7 ก.ย. 37 12 ก.ย. 37	1. เพื่อติดตามผลการฝึกอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง	1. <u>ขั้นนำ</u> 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติการแสดงออก 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2. <u>ขั้นฝึก</u> 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่มโดยให้นักเรียนฝึกซ้อมพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดให้ 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนสังเกตการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางของสมาชิกขณะอภิปราย 2.3 เมื่อเสร็จสิ้นการอภิปรายกลุ่ม ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่ม 2.4 ผู้วิจัยให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียน 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม 3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางในการอภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึก อภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม
12	ปัจฉิมนิเทศ 14 ก.ย. 37	1. เพื่อติดตามผลงานที่ ผู้วิจัยมอบหมายให้ นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม 2. เพื่อสรุปผลการฝึก พฤติกรรมกรรมการแสดงออก ในการอภิปรายกลุ่ม 3. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถ บอกวิธีการอภิปรายกลุ่ม ที่เหมาะสมทั้งด้านภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง 4. เพื่อให้ให้นักเรียนบอก ประโยชน์ของการฝึก พฤติกรรมกรรมการแสดงออก ในการอภิปรายกลุ่มและ การนำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน	1. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึก พฤติกรรมกรรมการแสดงออก 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ การอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น 3. ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้ นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัยให้ ข้อมูลย้อนกลับ 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลของ การฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออก และ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 5. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการ อภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งด้านภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง 6. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนว่าด้านสิ่งที่เรียนรู ในเรื่องการฝึกพฤติกรรมกรรมการแสดงออก นำไปใช้ในชีวิตประจำวันบ้างหรือไม่ ำขึ้น ลักษณะใด มีผลอย่างไรบ้าง

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			7. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม เปิดเผยความรู้สึกที่ได้รับจากการฝึกในครั้งนี้ 8. ผู้วิจัยกล่าวขอขอบคุณนักเรียนที่เข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม และกล่าวปิดโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 1 ชั่วโมง

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ 9 ส.ค. 37	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมาย ภาระเบี่ยงเบนบทบาทหน้าที่ของนักเรียนทุกคนที่ต้องปฏิบัติภายในกลุ่ม 3. เพื่อให้นักเรียนทราบประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม "อาหารจานโปรด" เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนในกลุ่ม 3. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำเพื่อน ๆ ให้คนอื่นรู้จักมากขึ้น รวมทั้งสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนในกลุ่ม 4. ผู้วิจัยอธิบายถึงภาระเบี่ยงเบน และบทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติภายในกลุ่ม 5. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 6. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบปกติในครั้งนี้ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
2	การอภิปรายกลุ่ม : การเสนอความคิดเห็น 11 ส.ค. 37	เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางดังนี้	ตั้งแต่ ครั้งที่ 2 - 11 มีวิธีการดำเนินการทดลอง เช่นเดียวกันทุกครั้ง ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		1. พูดเสนอความคิดเห็น 2. พูดตรงประเด็น 3. ยกมือขออนุญาตก่อนพูด 4. เสนอความคิดเห็นด้วย ถ้อยคำสุภาพ	2. <u>ขั้นสอน</u> ผู้วิจัยบรรยายเรื่องเกี่ยวกับการอภิปราย กลุ่มที่ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิทยาใช้แผนภูมิ รูปภาพ เทปเสียงประกอบ คำบรรยาย จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิด เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ตลอดทั้งประโยชน์ที่ ได้รับ 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการ อภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
3	การอภิปรายกลุ่ม : การรับฟัง ความคิดเห็น ของผู้อื่น 16 ส.ค. 37	เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ เกี่ยวกับการรับฟังความ คิดเห็นในการอภิปราย กลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ 1. ตั้งใจฟังโดยมองผู้พูด 2. ไม่เล่นกัน 3. ไม่พูดคุยกัน	

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	การอภิปรายกลุ่ม : ชักถามสิ่งที่ สงสัย 18 ส.ค. 37	เพื่อให้ นักเรียน เรียนรู้ เกี่ยวกับการชักถามสิ่งที่ สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม ได้เหมาะสมทั้งภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ 1. ชักถามอย่างมีเหตุผล 2. ขออนุญาตโดยการ ยกมือก่อนชักถาม	
5	การอภิปรายกลุ่ม : การคัดค้าน เมื่อมีความ เห็นที่แตกต่าง 23 ส.ค. 37	เพื่อให้ นักเรียน เรียนรู้ เกี่ยวกับการพูดคัดค้าน เมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง ในการอภิปรายกลุ่มได้ เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง ดังนี้ 1. พูดคัดค้านด้วยเหตุผล 2. พูดคัดค้านด้วยน้ำเสียง นุ่มนวล	

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	การอภิปรายกลุ่ม : การแลกเปลี่ยน เปลี่ยนความคิด เห็น 25 ส.ค. 37	เพื่อให้ นักเรียน เรียนรู้ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการ อภิปรายกลุ่มได้เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษา ท่าทาง ดังนี้ 1. ไม่พูดทับถมความ คิดเห็นของผู้อื่น 2. ไม่พูดออกนอกเรื่อง 3. มองสมาชิกในกลุ่ม ขณะพูด	
7	การอภิปรายกลุ่ม : การยอมรับ ข้อสรุปใน เรื่องที่ อภิปราย 30 ส.ค. 37	เพื่อให้ นักเรียน เรียนรู้ เกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุป ในเรื่องที่อภิปรายในการ อภิปรายกลุ่มได้เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษา ท่าทาง ดังนี้ 1. การยอมรับข้อสรุป โดยการพยักหน้ารับ 2. การยอมรับข้อสรุป โดยการกล่าวยอมรับ	

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8-11	การอภิปรายกลุ่ม 1 ก.ย. 37 6 ก.ย. 37 8 ก.ย. 37 12 ก.ย. 37	เพื่อให้เด็กเรียนเรียนรู้ เกี่ยวกับวิธีการอภิปราย กลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษา ถ้อยคำและภาษาท่าทาง	
12	ปัจฉิมนิเทศ 15 ก.ย. 37	เพื่อสรุปเกี่ยวกับการ เรียนรู้การอภิปรายกลุ่มที่ เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการเรียนรู้เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม 2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 3. ผู้วิจัยกล่าวขอจบใจนักเรียนและกล่าวปิดโปรแกรมการสอนแบบปกติ

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 1 ชั่วโมง

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

ครั้งที่ 1 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง บธูนินเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมาย กฎ ระเบียบ บทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติภายในกลุ่ม
3. เพื่อให้นักเรียนทราบเทคนิคต่าง ๆ ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
4. เพื่อให้นักเรียนทราบประโยชน์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม "อาหารจานโปรด" โดยชี้แจงว่า มีอาหารหลายชนิดที่คนทั่วไปนิยมรับประทานคู่กัน ถ้าเห็นสิ่งนี้แล้วจะนึกถึงสิ่งนั้นทันที
 - 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม
 - 2.2 ผู้วิจัยแจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น
 - 2.3 เมื่อผู้วิจัยให้สัญญาณเริ่ม ให้นักเรียนจับคู่กันให้ได้ตามที่กำหนด ทั้งนี้จะเฉลยเมื่อนักเรียนจับคู่ได้ครบแล้วว่าตรงกับที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนี้
 - มะม่วง - น้ำปลาหวาน
 - น้ำพริก - ปลาทุ
 - ไก่ย่าง - ส้มตำ
 - บัวลอย - ไข่หวาน
 - 2.4 เมื่อนักเรียนแต่ละคนพบคู่ของตนแล้ว ให้แต่ละคู่ซักถามในหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.4.1 ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น มีพี่น้องกี่คน
 - 2.4.2 วิชาที่ชอบเรียน

2.4.3 งานอดิเรกที่ชอบทำ

2.4.4 อนาคตอยากเป็นอะไร

2.4.5 ให้นักเรียนแต่ละคนเล่ารายละเอียดเกี่ยวกับคู่ของตนให้สมาชิกทราบ

3. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการพบกัน ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติภายในกลุ่ม ดังนี้

การพบกันครั้งนี้ เพื่อชี้แจงจุดประสงค์ในการเข้ากลุ่ม เพื่อให้นักเรียนทราบว่านักเรียนจะได้เรียนรู้การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งนักเรียนจะต้องเข้ากลุ่มให้ครบทุกครั้ง เพราะแต่ละครั้งจะมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน บทบาทและหน้าที่ของนักเรียน คือ ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละครั้งให้เต็มที่ และเข้ากลุ่มครบทั้ง 12 ครั้ง

4. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับเทคนิคที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกว่ามี 6 วิธี ได้แก่

4.1 การให้คำแนะนำ

4.2 การใช้เทคนิคแม่แบบ

4.3 การแสดงบทบาทสมมติ

4.4 การฝึกซ้อมพฤติกรรม

4.5 การให้แรงเสริมบวก

4.6 การให้ไปฝึกเพิ่มเติม

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

6. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม พร้อมทั้งนัดหมายสถานที่ วัน เวลาที่จะพบเพื่อร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์ บัตรคำ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและการซักถามของนักเรียน
2. สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ครั้งที่ 2 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การเสนอความคิดเห็น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้วเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติในการเข้ากลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ พูดเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล พูดตรงประเด็น ยกมือขออนุญาตก่อนพูด เสนอความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
 - 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
 - 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น
 - 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้วโดยทบทวนบทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติในการเข้ากลุ่ม
ขั้นนำนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที
2. ขั้นฝึก
 - 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่มซึ่งเทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การจำลองบทบาทสมมติ มีขั้นตอนในการฝึกดังนี้
 - ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ
ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติ "การอภิปรายกลุ่ม : การเสนอความคิดเห็น"
 - ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง
 - ก. การอ่านเรื่อง ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร

ข. ขึ้นเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดง

6 คน

ค. การจัดฉากแสดงการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้อาสาสมัครอ่านเพื่อจัดฉากให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

ง. ขึ้นเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษ ดินสอให้ผู้สังเกตการณ์เพื่อบันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง

จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัครลองแสดงบทบาทตามที่ได้รับ เพื่อจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ผู้แสดงแสดงตามบทบาทที่ตนได้รับ

ขึ้นแสดงนี้ใช้เวลาประมาณ 35 นาที

ขั้นที่ 3 ขึ้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

เมื่อผู้แสดงแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของผู้แสดงแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด และวิเคราะห์การอภิปรายกลุ่มตามบทบาทต่าง ๆ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. การประชุมไม่สามารถดำเนินไปได้เพราะเหตุใด
2. นักเรียนคิดว่าการกระทำของสมชายและสมศรีเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. การเสนอความคิดเห็นของมานี ฐาจิ และสุวิทย์ เป็นอย่างไร
4. นักเรียนคิดว่า วิธีการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้องและ

เหมาะสมควรปฏิบัติเช่นไร

ในระหว่างการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้

เทคนิคต่าง ๆ ต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก

ชั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ

10 นาที

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายและผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมกรอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปนี้ใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ

10 นาที

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมแสดงออกเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม

ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

อุปกรณ์

1. เอกสารบทบาทสมมติ
2. กระดาษ
3. ดินสอ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น และอภิปรายร่วมกัน

การอภิปรายกลุ่ม : การเสนอความคิดเห็น

บทบาทสมมติ เรื่องข่าวสันถุนโลก

ครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าข่าวให้เพื่อน ๆ ฟัง หน้าเสาธงในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน จะเป็นข่าวอะไรก็ได้ แต่ก่อนอื่นให้นักเรียนทุกคนประชุมปรึกษาหารือกันก่อนว่าจะเล่าข่าวอะไร ที่น่าที่ ใครจะเป็นผู้เล่า แล้วให้ประธานรายงานให้ครูทราบ เพื่อครูจะได้จับฉลากคัดเลือกว่ากลุ่มไหนจะเป็นผู้ที่ออกมาเล่าข่าวก่อน

มานะได้รับเลือกให้เป็นประธานดำเนินการประชุมในกลุ่มของตน มีสมาชิก 5 คน คือ มานะ ชูใจ สมศรี สมชาย และสุวิทย์ ทุกคนตื่นตื่นที่จะได้มีการเล่าข่าว เมื่อสมชายเริ่มดำเนินการประชุม จึงบอกให้เพื่อนในกลุ่มช่วยกันคิดและเสนอว่า ควรจะเล่าข่าวอะไร สมชาย สมศรี และชูใจ แย่งกันเสนอความคิดเห็น โดยไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มานะจึงเสนอให้พูดทีละคน โดยยกมือก่อนพูด สมชายจึงรีบยกมือแล้วเสนอให้เล่าข่าวกีฬา ยังไม่ทันที่สมชายจะพูดจบ สมศรีก็พูดแข่งขึ้นมาโดยเสนอให้เล่าข่าวชุมชน สมชายพูดแข่งขึ้นมาบ้าง ทำให้สมศรีโกรธ และพูดเสียงตะคอกว่า ข่าวชุมชนดีกว่าวิจัย มานะรอให้สมศรีพูดจบ จึงยกมือขึ้นแล้วเสนอให้เล่าคนละ 5 นาที โดยการจับฉลากว่าใครจะเป็นผู้เล่าก่อน สุวิทย์เสนอให้ฝึกซ้อมอ่านให้ถูกต้องก่อนที่จะเล่าจริง ส่วนชูใจเสนอให้เล่าข่าวบันเทิงเพราะชูใจชอบและทำให้รู้เรื่องเกี่ยวกับดารานักร้องด้วย

ในที่สุดกลุ่มของมานะก็ไม่สามารถตกลงกันได้ว่าจะเล่าข่าวอะไร ต้องนัดประชุมกันใหม่

บทบาทของมานะ

ฉันชื่อมานะ ฉันได้รับเลือกให้เป็นประธานดำเนินการประชุม เมื่อเริ่มดำเนินการประชุม ฉันบอกให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็น เมื่อทุกคนแย่งกันพูดฉันจึงเสนอให้พูดทีละคน โดยการยกมือก่อนพูด

บทบาทของสมชาย

ฉันชื่อสมชาย ฉันเป็นคนพูดเก่ง ฉันแย่งสมศรีและฐาจุพูดในตอนแรก เมื่อมานะบอกให้ยกมือก่อนพูด ฉันจึงรีบยกมือก่อนเสนอให้เล่าข่าวกีฬา เพราะตื่นเต้นสนุกดี ฉันคิดว่าคนอื่นคงสนใจและเห็นดีด้วย เมื่อสมศรีพูดฉันก็พูดแข่ง ไม่ว่าใครจะพูดอะไรฉันก็ไม่ฟังคอยแต่เสนอความคิดเห็นของตนเองตลอดเวลา

บทบาทของสมศรี

ฉันชื่อสมศรี ฉันเป็นคนชอบเสนอความคิดเห็น ครั้งแรกที่เริ่มประชุม ฉันแย่งสมชายและฐาจุพูด ฉันเสนอให้เล่าข่าวชุมชน ขณะที่สมชายพูดเสนอความคิดเห็น ฉันก็พูดแข่งสมชายเมื่อสมชายพูดแข่งขึ้นมาบ้าง ฉันโกรธและพูดตะคอกด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ

บทบาทของมานี

ฉันชื่อมานี ฉันเป็นคนชอบพูด เมื่อสมศรีพูดจบฉันยกมือขึ้น เมื่อได้รับอนุญาตจากสมชายแล้ว ฉันเสนอให้เล่าข่าวคนละ 5 นาที เพื่อไม่ให้เล่านานเกินไปเพราะจะทำให้คนฟังเบื่อ และเสนอให้จับสลากคัดเลือกว่าใครจะเป็นคนเล่าก่อน

บทบาทของสุวิทย์

ฉันชื่อสุวิทย์ เมื่อมานีพูดจบ ฉันเสนอให้ขอม่านาให้ถูกต้องก่อนที่จะเล่าจริง เพื่อจะได้ไม่ผิดพลาด ครูจะได้ชมเชย

บทบาทของฐาจุ

ฉันชื่อฐาจุ ฉันยกมือขึ้นเมื่อสุวิทย์พูดจบ ฉันเสนอให้เล่าข่าวบันเทิงเพราะฉันชอบดู และทำให้รู้เรื่องของดารานักร้องด้วย

บทสนทนาของนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติ

ขณะประชุม

มานะ : "มีใครจะเสนอความเห็นในการเล่าครั้งนี้อย่างไรครับ"

สมชาย สมศรี และฐาจิ แยกกันพูด

สมชาย : เล่าข่าวกีฬาดีกว่า

สมศรี : เล่าข่าวชุมชนดีกว่า

ฐาจิ : เล่าข่าวบันเทิงดีกว่า

มานะ : เอาละครับ คราวนี้ใครจะพูดให้ยกมือก่อน และพูดทีละคนนะครับ

สมชาย : (รีบยกมือ) เราน่าจะเล่าข่าวกีฬาแหละ ตื่นเต้น และสนุกดี โดยเฉพาะตอนนี้กำลังมีการแข่งขันฟุตบอลโลกด้วย คนอื่น ๆ ก็คงสนใจและเห็นดีด้วย

สมศรี : (พูดแซงสมชาย) เล่าข่าวชุมชนดีกว่า หามาเล่าก็ง่าย ผู้ฟังจะได้ทราบความก้าวหน้าของชุมชน

สมชาย : (พูดแซงสมศรี) รอ้ย ไม่เห็นน่าสนใจเลย เขยลันต์ ข่าวกีฬาดีกว่า

สมศรี : (พูดด้วยน้ำเสียงตะคอก) ข่าวชุมชนดีกว่า รวย
มานียกมือขึ้น

มานะ : เชิญมานีครับ

มานี : ควรจะเล่าข่าวคนละ 5 นาทีนะค่ะ ถ้าเล่ายาวมากคนฟังจะเบื่อ เราน่าจะใช้วิธีจับฉลากว่าใครจะเป็นคนเล่าก่อนนะค่ะ

สุวิทย์ : เราต้องซ่อมอ่านให้ถูกต้องก่อนที่จะเล่าจริง จะได้ไม่ผิดพลาด ครูจะได้ชมกลุ่มของเราว่าเล่าดี

ฐาจิยกมือขึ้น

ฐาจิ : เล่าข่าวบันเทิงดีกว่า เพราะฉันชอบดูหนังให้รู้เรื่องของดาราและนักร้องด้วยนะ

ครั้งที่ 3 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การรับฟังความคิดเห็น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ ตั้งใจฟังโดยมองผู้พูด ไม่เล่นกันขณะสมาชิกในกลุ่มพูด ไม่พูดคุยกันขณะสมาชิกในกลุ่มพูด

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
 - 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
 - 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น
 - 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นนี้ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

2. ขั้นฝึก
 - 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การจำลองบทบาทสมมติ มีขั้นตอนในการฝึก ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติ "การอภิปรายกลุ่ม : การรับฟังความคิดเห็น"

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง

ก. การอ่านเรื่อง ผู้วิจัย สทนาชักถามนักเรียนเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร

ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดง

จำนวน 6 คน

ค. การจัดฉากการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้

อาสาสมัครอ่าน เพื่อจัดฉากให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

ง. จัดเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาท

สมมติเป็นผู้สังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษ ดินสอให้ผู้สังเกตการณ์ บันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง

จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัคร

ลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ เพื่อจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ผู้แสดงแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ

ขึ้นแสดงนี้ใช้เวลาประมาณ 35 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

เมื่อผู้แสดงแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์อภิปราย

ร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด และวิเคราะห์การอภิปรายกลุ่มตาม บทบาทต่าง ๆ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. ถ้านักเรียนเป็นนินด นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เมื่อเสนอความคิด

เห็นแล้วเพื่อน ๆ ไม่สนใจที่จะรับฟัง เล่นกันบ้าง คอยกันบ้าง

2. ถ้านักเรียนเป็นสุรีย นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เมื่อเพื่อนรับฟัง

ความคิดเห็นของตนและแสดงท่าทีเห็นด้วย

3. ถ้านักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งในการประชุม นักเรียนจะทำ

อย่างไร จึงจะได้ชื่อว่ารู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

4. นักเรียนคิดว่าดวงแก้วถูกหรือไม่ที่อยากแสดงความคิดเห็น

ร่วมกับเพื่อนแต่ไม่กล้า เพราะกลัวเพื่อน ๆ ว่า และจะไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของตน ถ้าเป็นนักเรียน ๆ จะทำอย่างไร

ในระหว่างการศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำและการให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรมและการให้แรงเสริมบวก

ชั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ 10 นาที

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรม การอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปนี้ใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ 10 นาที

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม
ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

อุปกรณ์

1. เอกสารบทบาทสมมติ
2. กระดาษ
3. ดินสอ

การประเมินผล

1. สืบเกิดจากการร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. สืบเกิดจากการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน

การอภิปรายกลุ่ม : การรับฟังความคิดเห็น

บทบาทสมมติ เรื่องงานทำบุญโรงเรียน

ครูสุภาวดี ได้มอบหมายให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ประชุมปรึกษาหารือเรื่องการนำอาหารมาเลี้ยงพระเนื่องในงานวันทำบุญโรงเรียน 1 อย่าง จะเป็นอะไรก็ได้ ครูสุภาวดีจะช่วยออกเงินให้ แต่ให้นักเรียนตกลงกันว่าจะทำอะไร ใครจะเป็นคนไปซื้อ และต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง แล้วให้จดบันทึกให้ครูทราบรายละเอียดต่าง ๆ ด้วย นิภาจึงนัดให้เพื่อน ๆ มาประชุมและเสนอความคิดเห็นร่วมกันในตอนเย็นก่อนกลับบ้าน

เมื่อเพื่อน ๆ มาครบแล้ว นิภาจึงให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคิดและเสนอว่า ควรจะทำอาหารอะไรดี เด็ก ๆ จึงแย้งกันเสนอความคิดเห็นให้ทำนั้น ทำนี้ จนฟังไม่รู้เรื่อง แต่ก็หลายคนนั่งคุยกันบ้าง เล่นกันบ้าง ไม่สนใจฟังว่าใครจะเสนอให้ทำอะไร นิภาจึงบอกให้เพื่อน ๆ ผลัดกันเสนอทีละคน นิดจึงรีบยกมือขอเสนอเป็นคนแรก นิดเสนอให้ทำน้ำพริกปลาทุ เพราะทำง่าย แต่ยังไม่ทันที่นิดจะพูดจบ เพื่อนก็พูดแซงขึ้นมาและไม่เห็นด้วยกับความคิดของนิด บางคนก็คุยกันบ้าง เล่นกันบ้าง มองไปนอกห้องบ้าง ทำให้นิดเกิดความรู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างมาก และเมื่อสุริย์เสนอให้ทำขนมจีนน้ำยา อดยาสาจะให้พี่สาวทำให้ เพื่อน ๆ กลับรับฟังและเห็นชอบด้วย นิดซึ่งไม่พอใจอยู่แล้วจึงแกล้งพูดว่าสุริย์อยากได้หน้า ทำให้สุริย์โกรธและทะเลาะกัน เพื่อน ๆ เข้าข้างสุริย์และช่วยกันต่อว่านิด จนนิดเสียใจร้องไห้ นิภาจึงขอร้องไห้เพื่อน ๆ รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย ไม่ใช่ว่าเอาแต่ความคิดของตนเป็นใหญ่ ถ้าเสียงส่วนใหญ่เลือกที่จะทำอะไรแล้ว เพื่อน ๆ จะต้องยอมรับด้วย ดวงแก้วจึงอยากเสนอความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ๆ มานานแล้ว แต่ไม่กล้าเพราะกลัวเพื่อนจะหาว่าอยากได้หน้า และไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของตน แต่เมื่อนิภาเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นได้ ดวงแก้วจึงเสนอบ้างและเมื่อถามเสียงส่วนใหญ่ปรากฏว่า เพื่อน ๆ เห็นด้วยที่ดวงแก้วเสนอให้แต่ละคนนำอาหารมาจากบ้าน เพราะนอกจากจะประหยัดแล้ว ยังไม่ต้องเสียเวลาทำด้วย นอกจากนี้ยังจะทำให้มีอาหารหลายอย่าง หลังจากพระฉันเสร็จแล้วอาหารเหล่านี้ก็ให้นักเรียนและผู้ปกครองรับประทานเป็นอาหารกลางวัน ทุกคนเห็นด้วยกับข้อเสนอของดวงแก้ว นิภาจึงรับที่จะนำข้อสรุปที่ได้ในวันนี้ไปปรึกษาครูสุภาวดีก่อน และจะนำมาแจ้งให้ทราบ เย็นวันนี้

ให้ทุกคนกลับไปปรึกษาคุณแม่ว่าจะทำอาหารอะไร เพื่อที่จะตกลงกันว่าใครจะทำอาหารอะไรมา จะได้ไม่ซ้ำกัน และขอให้มาประชุมกันอีกครั้งในวันพรุ่งนี้

บทบาทของนิภา

ฉันชื่อนิภา เป็นหัวหน้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ฉันนัดให้เพื่อน ๆ มาประชุมเพื่อชี้แจงให้ทราบว่า ครูประจำชั้นให้ทำอาหารมาเลี้ยงพระในงานวันทาบุญโรงเรียน แต่ยังไม่รู้ว่าจะทำอาหารอะไรดี ขอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคิดและเสนอความคิดเห็น แต่เพื่อน ๆ แย่งกันพูดจนฟังไม่รู้เรื่อง ฉันจึงขอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคิดและเสนอความคิดเห็น แต่เพื่อน ๆ แย่งกันพูดจนฟังไม่รู้เรื่อง ฉันจึงขอให้เสนอความคิดเห็นทีละคน แต่นิดกับสุรีย์มีความคิดเห็นขัดแย้งกัน และเพื่อนคนอื่น ๆ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนิด ฉันจึงขอให้เพื่อนทุกคนเสนอความคิดเห็นมาคนละอย่าง แล้วโหวตเสียงกัน และฉันขอร้องให้เพื่อนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยการตั้งใจฟัง ไม่เล่นกัน ไม่พูดคุยกัน ขณะผู้อื่นพูด

บทบาทของนิด

ฉันชื่อนิด ฉันอยากเสนอความคิดเห็น จึงรีบยกมือขอพูดก่อน ฉันเสนอให้ทำน้ำพริกปลาทุ เพราะฉันชอบทานและหาง่าย แต่ฉันไม่พอใจที่เพื่อน ๆ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของฉันจนจบ พูดคุยกันบ้าง เล่นกันบ้าง มองออกไปนอกห้องบ้าง แต่พอสุรีย์เสนอ เพื่อน ๆ กลับยอมรับฟัง และเห็นด้วย ฉันจึงแกล้งพูดว่าสุรีย์อยากได้หน้าถึงได้อาสาให้พี่สาวทำ ฉันเสียใจที่เพื่อน ๆ รุมต่อว่า ฉันจึงร้องไห้

บทบาทของสุรีย์

ฉันชื่อสุรีย์ ฉันไม่เห็นด้วยกับนิด และฉันก็อยากจะเสนอความคิดเห็น ฉันจึงแย้งเขาพูด ฉันเสนอให้ทำขนมจีนน้ำยา และอาสาที่จะให้พี่สาวทำให้ เพราะพี่สาวฉันทำอร่อย และรู้สึกดีใจที่เพื่อน ๆ รับฟัง และแสดงท่าทางว่าเห็นด้วย

บทบาทของดวงแก้ว

ฉันชื่อดวงแก้ว ฉันอยากจะเสนอความคิดเห็นบ้างแต่ไม่กล้า เพราะกลัวเพื่อน ๆ จะไม่รับฟังเหมือนนิต แต่เมื่อนิภาเปิดโอกาสให้ทุกคนเสนอความคิดเห็นได้ ฉันจึงกล้าที่จะเสนอความคิดเห็น ฉันเสนอให้เพื่อน ๆ นำอาหารมาจากบ้านคนละ 1 อย่าง จะได้ไม่ต้องเสียเวลาทำ และไม่ต้องรบกวนเงินของครูด้วย นอกจากนี้ยังจะทำให้มีอาหารหลายอย่าง หลังจากพระฉันเสร็จแล้ว อาหารเหล่านี้ก็ให้นักเรียนและผู้ปกครองรับประทานเป็นอาหารกลางวัน ฉันดีใจที่เพื่อน ๆ เห็นด้วยกับฉัน

บทบาทของเพื่อน ๆ

ฉันคือเพื่อนของนิภา พวกฉันเห็นด้วยกับความคิดของสุรีย์ แต่ไม่เห็นด้วยกับความคิดของนิต เมื่อนิตเสนอความคิดเห็น พวกฉันจึงคุยกันบ้าง เล่นกันบ้าง บางครั้งก็มองออกไปนอกห้อง ไม่รับฟังสิ่งที่นิตพูด พวกฉันเข้าข้างสุรีย์ ไม่ว่าเขาจะพูดอะไรก็ตาม พวกฉันก็จะแสดงท่ารับฟัง โดยมองหน้าสุรีย์ ไม่คุยและไม่เล่นกัน แต่ในที่สุดพวกเราก็เห็นด้วยกับความคิดของดวงแก้ว

บทสนทนาของนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติ

ขณะประชุม

นิภา : สวัสดีค่ะ เพื่อนๆทุกคน ที่ดิฉันนัดให้เพื่อนๆมาประชุมในครั้งนี้เพื่อชี้แจงให้ทราบว่า ครูประจำชั้นนำอาหารมาเลี้ยงพระเนื่องในวันทักขณูโรงเรียน 1 อย่าง จะเป็นอาหารอะไรก็ได้ โดยคุณครูจะเป็นผู้ออกเงินให้ ขอให้เพื่อนๆช่วยกันเสนอความคิดเห็นว่าเราควรจะทำอาหารอะไรกันดี

นิตและสุรีย์แย่งกันพูด

นิต : น้ำพริกปลาทุ

สุรีย์ : ขนมน้ำยา

นิภา : เอาละค่ะ ดิฉันขอให้เพื่อนเสนอความคิดเห็นที่ละคนนะคะ

นิตรียกมือเมื่อนิภาพูดจบ

นิต : ฉันเสนอให้ทำน้ำพริกปลาทุคะ เพราะฉันชอบทาน

ขณะที่นิตเสนอความคิดเห็น เพื่อนๆไม่สนใจฟัง บางคนพูดคุยกัน บางคนเล่นกัน
บางคนมองออกไปนอกห้อง นิตแสดงความไม่พอใจเพื่อนๆ นิตยังพูดไม่จบ สุรีย์ก็พูดแข่งขึ้นมา

สุรีย์ : ฉันเสนอให้ทำขนมจีนน้ำยา และฉันรับอาสาจะให้พี่สาวทำให้ เพราะพี่สาวของฉัน
ทำอร่อย

ขณะที่สุรีย์เสนอความคิดเห็น เพื่อนตั้งใจฟังเป็นอย่างดีและแสดงท่าทางเห็นด้วย

นิต : ฉันว่าเธออยากได้หน้ามากกว่าถึงได้อาสาให้พี่สาวทำให้

สุรีย์ : เธอก็เหมือนกันนั่นแหละ พอเพื่อนๆไม่เห็นด้วยมาพาลกับคนอื่น

ขณะที่นิตและสุรีย์เถียงกัน เพื่อนๆเข้าข้างสุรีย์และช่วยกันรุมต่อนิต จนนิตร้องไห้
นิภาจึงต้องขอร้องไห้ให้เพื่อนๆรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

นิภา : ดิฉันขอร้องไห้ให้เพื่อนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย อย่าเอาแต่ความคิดเห็นของตน
เป็นใหญ่ ถ้าเสียงส่วนใหญ่เห็นด้วย เราก็ควรยอมรับด้วยนะคะ คงแถมมีความเห็น
ว่าอย่างไรบ้างคะ

ดวงแก้ว : ดิฉันขอเสนอให้เพื่อนๆนำอาหารมาจากบ้านคนละ 1 อย่าง จะได้ไม่ต้องเสียเวลาทำ และไม่ต้องรบกวนเงินของครูด้วย นอกจากนี้ยังทำให้มีอาหารหลายอย่าง หลังจากพระฉันเสร็จแล้ว อาหารเหล่านี้ก็ให้นักเรียนและผู้ปกครองรับประทานอาหารกลางวันค่ะ

ทุกคนเห็นด้วยกับข้อเสนอของดวงแก้ว

นิภา : เป็นอันว่าทุกคนเห็นด้วยกับข้อเสนอของดวงแก้วนะคะ ดิฉันจะนำเรื่องนี้ไปปรึกษาคณะครูก่อน แล้วจะนำมาแจ้งให้ทราบ เย็นวันนี้ขอให้ทุกคนกลับไปปรึกษาคณะครูว่าจะทำอาหารอะไร จะได้ไม่ซ้ำกัน และขอให้มาประชุมกันอีกครั้งในวันพรุ่งนี้นะคะ สำหรับวันนี้ ดิฉันขอปิดการประชุม และขอขอบใจเพื่อนๆทุกคนที่มาร่วมประชุมกันโดยพร้อมเพรียง

ครั้งที่ 4 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การซักถามสิ่งที่สงสัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้ไปฝึกเพิ่มเติม
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ ซักถามอย่างมีเหตุผล ขออนุญาตโดยการยกมือก่อนซักถาม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
 - 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
 - 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการซักถามสิ่งที่สงสัยที่นักเรียนเคยประสบในการอภิปรายกลุ่ม พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น
 - 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที
2. ขั้นฝึก
 - 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือการจับทบทวนสมมติ มีขั้นตอนในการฝึกดังนี้
 - ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติของการอภิปรายกลุ่ม : การซักถามสิ่งที่สงสัย
 - ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง

ก. การอุปกรณ์ ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการซักถามความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร

ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดง

จำนวน 6 คน

ค. การจัดฉากการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้อาสาสมัครอ่าน เพื่อจัดฉากให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

ง. ขึ้นเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษ ดินสอให้ผู้สังเกตการณ์เพื่อบันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง

จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัครลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ เพื่อขจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ผู้แสดงแสดงตามบทบาทที่ตนได้รับ

ชั้นแสดงนี้ใช้เวลาประมาณ 35 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

เมื่อผู้แสดงแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด และวิเคราะห์การอภิปรายกลุ่มตามบทบาทต่าง ๆ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าการประชุมปรึกษาหารือของสมาชิกกลุ่มนี้เป็นอย่างไร เหมาะสมหรือไม่
2. มีใครบ้างที่ซักถามสิ่งที่สงสัย นักเรียนคิดว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่
3. นักเรียนคิดว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสมในการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปราย

ในระหว่างวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก

ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลนี้ ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรม การอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปนี้ใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ

10 นาที

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

อุปกรณ์

1. เอกสารบทบาทสมมติ
2. กระดาษ
3. ดินสอ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น และอภิปรายร่วมกัน

การอภิปรายกลุ่ม : การชักถามสิ่งที่สงสัย

บทบาทสมมติ เรื่องการจัดประกวดงานประดิษฐ์

การจัดงานวันประถมศึกษาแห่งชาติในปีนี้มี การจัดประกวดงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในระดับอำเภอ ครูทวีปได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ให้คัดเลือกงานประดิษฐ์ของนักเรียนเข้าประกวด ดังนั้นครูทวีปจึงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมทำงานประดิษฐ์ส่งเข้าประกวดกลุ่มละ 1 ชนิด เพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนในการประกวด ในชั่วโมงนี้ครูทวีปจึงให้นักเรียนประชุมตกลงกันว่า กลุ่มของนักเรียนจะทำอะไร และให้นักเรียนไปช่วยกันทำเพื่อจะได้นำเสนอในวันศุกร์หน้า แล้วครูธเนศก็เดินออกไปจากห้อง

กลุ่มของดำรงมีสมาชิก 4 คน คือ วีระ ดวงใจ กุหลาบ และสุริยา เมื่อเริ่มการประชุมดำรงเสนอให้เลือกวีระเป็นหัวหน้า เพราะเป็นคนรอบคอบและขยันขันแข็ง ส่วนดวงใจเสนอให้เลือกสุริยา เพราะเรียนเก่ง ดำรงจึงเสนอให้ลงคะแนนเสียงโดยชูวิธียกมือและวีระก็ได้รับเลือกเป็นหัวหน้า จากการลงคะแนนเสียงของดำรง กุหลาบ และสุริยา วีระเริ่มดำเนินการประชุมโดยให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็นว่าจะประดิษฐ์อะไรเข้าประกวด กุหลาบยกมือขึ้นก่อน แล้วเสนอให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์ เมื่อกุหลาบพูดจบ สุริยาจึงเสนอให้ทำตะกร้าสาน วีระจึงบอกให้กุหลาบพูดขยายความคิดในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ว่าทำจากอะไร กุหลาบเสนอให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษสา เพราะกำลังเป็นที่นิยม ต่อจากนั้นวีระจึงให้สุริยาขยายความคิดเรื่องการทำตะกร้าสาน สุริยาเสนอให้ทำตะกร้าที่สานจากไม้ไผ่ เพราะไม่ต้องซื้อไม้ไผ่ สามารถหามาได้เอง และใช้ประโยชน์ได้ สมาชิกทุกคนตั้งใจฟังในขณะที่สุริยาและกุหลาบเสนอความคิดเห็น เมื่อไม่มีใครเสนอความคิดเห็นอีก วีระจึงให้สมาชิกลงคะแนนว่าจะควรจะทำอะไร ดวงใจจึงยกมือขึ้น แล้วถามถึงเกณฑ์การพิจารณาในการให้คะแนนว่าพิจารณาอย่างไร ดำรงชี้แจงให้ทราบว่า เกณฑ์การให้คะแนนของคณะกรรมการเท่าที่ทราบมาก็พิจารณาจากประโยชน์ใช้สอย ทาจากวัสดุที่หาง่าย ราคาถูก ดวงใจจึงเสนอว่าถ้าจะให้เข้าหลักเกณฑ์ก็น่าจะเลือกประดิษฐ์ตะกร้าสาน เพราะใช้ประโยชน์ได้มากกว่าดอกไม้ประดิษฐ์ และมีราคาถูก เพราะสามารถหาไม้ไผ่ได้เอง ไม่ต้องซื้อทุกคนพยักหน้าเห็นด้วยกับความคิดเห็นของดวงใจ ส่วนกุหลาบพูดว่า เห็นด้วย และเสนอให้ทำ

หลาย ๆ แบบ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ได้หลายชนิด และยายของตำรวจก็สานตะกร้าเก่ง ควรจะไปขอเรียนสานตะกร้าแบบต่าง ๆ กับท่าน ซึ่งตำรวจก็ยินดีที่จะไปติดต่อยายให้สอนให้ฟรี ทุกคนหัวเราะชอบใจ สุริยาจึงถามขึ้นว่าจะไปเรียนกันเวลาไหน เพราะถ้าเรียนเวลาเช้า บางคนที่มีบ้านอยู่ไกลคงมาไม่ทัน ตอนกลางวันก็มีเวลาน้อย ตอนเย็นถ้าจะไปเรียนที่บ้านตำรวจก็คงลำบาก เมื่อสุริยาพูดจบ วีระจึงกล่าวขอบคุณที่สุริยาถามเรื่องนี้ขึ้นมา และขอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็น ตำรวจเสนอให้ไปเรียนวันวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพราะสามารถเรียนได้เต็มวัน ส่วนที่เหลือก็สามารถนำมาทำต่อที่บ้าน ดวงใจจึงถามว่าจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรไปบ้าง ตำรวจจึงบอกให้เตรียมไม้ไผ่ที่เหลาแล้วและมีดเหลาไม้ คนละ 1 เล่ม เตรียมอาหารกลางวันไปรับประทาน ส่วนขนมไม่ต้องเตรียม ทุกคนพยักหน้าเห็นด้วยกับความคิดของตำรวจและขรมมือให้ วีระจึงกล่าวสรุปผลการประชุมแล้วเด็ก ๆ ก็เตรียมตัวไปรับประทานอาหารกลางวัน

บทบาทของครูทวีป

ฉันชื่อครูทวีป ฉันเข้ามาบอกให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่งงานประดิษฐ์เข้าประกวด กลุ่มละ 1 ชนิด ในวันศุกร์หน้า ชั่วคราวนี้ให้นักเรียนตกลงกันว่าจะประดิษฐ์อะไรเข้าประกวด กลุ่มใดตกลงได้เรียบร้อยแล้วให้ไปรับประทานอาหารได้ แล้วฉันก็เดินออกไปจากห้อง

บทบาทของตำรวจ

ฉันชื่อตำรวจ ครั้งแรกฉันเสนอให้เลือกหัวหน้าก่อนโดยใช้วิธียกมือ เสียงส่วนใหญ่เลือกวีระเป็นหัวหน้า เมื่อวีระให้เสนอความคิดเห็น ฉันยกมือแล้วเสนอให้ทำตะกร้าสานจากไม้ไผ่ เพราะใช้ประโยชน์ได้ และหาไม้มาได้เองโดยไม่ต้องซื้อ เมื่อเพื่อน ๆ เสนอให้ยายของฉันเป็นคนสอน ฉันก็ตกลง และเสนอให้ไปเรียนวันวันเสาร์และอาทิตย์ พร้อมทั้งให้ทุกคนเตรียมไม้ไผ่ มีดเหลาไม้ และอาหารกลางวันไปด้วย

บทบาทของวีระ

ฉันชื่อวีระ ฉันกล่าวขอบคุณเมื่อเพื่อนเลือกฉันเป็นหัวหน้า ฉันดำเนินการประชุมโดยให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็น เมื่อสุริยา และกุหลาบเสนอความคิดเห็น ฉันได้ซักถามถึงเหตุผลของแต่ละคน และตอบคำถามเมื่อดวงใจถามถึงหลักเกณฑ์การประกวด เมื่อเสร็จสิ้นการประชุม ฉันสรุปผลการประชุมและกล่าวขอบคุณที่ทุกคนช่วยกันเสนอความคิดเห็น

บทบาทของกุหลาบ

ฉันชื่อกุหลาบ ฉันยกมือสนับสนุนให้เลือกวีระเป็นหัวหน้า เมื่อเริ่มดำเนินการประชุม ฉันยกมือขึ้นและเสนอให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษสาเพราะกำลังเป็นที่นิยม ฉันตั้งใจฟังทุกคนพูด ในที่สุดฉันก็เห็นด้วยกับความคิดของดวงใจ และเสนอให้ไปเรียนสานตะกร้ากับยายของดำรง เมื่อดำรงเสนอให้ทำอุปกรณ์ต่าง ๆ ไป ฉันพยักหน้าเห็นด้วยพร้อมทั้งปรบมือให้

บทบาทของสุริยา

ฉันชื่อสุริยา ฉันยกมือสนับสนุนให้เลือกวีระเป็นหัวหน้า เมื่อกุหลาบพูดจบ ฉันเสนอให้ทำตะกร้าสานจากไม้ไผ่ หลังจากเพื่อน ๆ หัวเราะชอบใจในข้อเสนอดำรง ฉันซักถามเรื่องเวลาที่จะไปเรียน เมื่อดำรงเสนอให้ไปเรียนในวันเสาร์และอาทิตย์ ฉันพยักหน้าเห็นด้วยและปรบมือให้ดำรง

บทบาทของดวงใจ

ฉันชื่อดวงใจ ฉันเสนอให้สุริยาเป็นหัวหน้า ฉันตั้งใจฟังความคิดเห็นของกุหลาบและสุริยา เมื่อวีระเสนอให้ลงคะแนนเลือกจะทำอะไร ฉันยกมือขึ้นและซักถามเรื่องอุปกรณ์ที่ต้องเตรียมไป ฉันพยักหน้าเห็นด้วยและปรบมือให้เมื่อดำรงพูดจบ

บทสนทนาของนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติ

ครูทวีป : สวัสดีนักเรียนทุกคน วันนี้ครูมีเรื่องจะแจ้งให้นักเรียนทราบ คือ การจัดงานวันประถมศึกษาในปีนี้ คณะกรรมการได้จัดให้มีการประกวดงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในระดับอำเภอ ครูได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ให้คัดเลือกงานประดิษฐ์ของนักเรียนเข้าประกวด ครูจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมทำงานประดิษฐ์เพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนในการประกวด เพราะฉะนั้นในชั่วโมงนี้ ครูจะให้นักเรียนประชุมตกลงกันว่า กลุ่มของนักเรียนจะทำอะไร และให้นักเรียนไปช่วยกันทำเพื่อนำมาส่งในวันศุกร์หน้า

แล้วครูทวีปก็เดินออกไปจากห้อง กลุ่มของดำรงซึ่งมีสมาชิก 4 คน คือ วีระ ดวงใจ สุรียา และกุหลาบ จึงเริ่มดำเนินการประชุม

ดำรง : เราคงต้องมีหัวหน้าก่อน ผมขอเสนอวีระ เพราะเขาเป็นคนรอบคอบและขยันดีครับ

ดวงใจ : ฉันขอเสนอสุรียาค่ะ เพราะเขาเรียนหนังสือเก่ง

ดำรง : (เห็นว่าไม่มีใครเสนอความเห็นต่อ) ไม่มีใครเสนออีกแล้วใช่ไหมครับ ถ้าอย่างนั้นเราลงคะแนนกันเลยนะครับ ใครสนับสนุนวีระบ้างครับ ดำรง สุรียา และกุหลาบ ยกมือสนับสนุน

ดำรง : ตกลงเสียงส่วนใหญ่สนับสนุนให้วีระเป็นหัวหน้านะครับ ถ้าอย่างนั้นผมก็ขอเชิญหัวหน้าเลยครับ

วีระ : ขอบขอบคุณที่สนับสนุนผม ผมขอเริ่มปฏิบัติหน้าที่เลยนะครับ ก่อนอื่นเราควรจะช่วยกันคิดว่าเราจะทำอะไรเพื่อส่งประกวด (เห็นกุหลาบยกมือ) เชิญครับกุหลาบ

กุหลาบ : ฉันขอเสนอให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์ค่ะ

วีระ : (เห็นสุรียายกมือขึ้น) เชิญครับสุรียา

สุรียา : ผมเสนอให้ทำตะกร้าสานครับ

วีระ : ผมอยากให้กุหลาบช่วยบอกเหตุผลในการเสนอให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์ และวัสดุที่ใช้

กุหลาบ : ฉันเสนอให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์ด้วยกระดาษสาละ เพราะกำลังเป็นที่นิยม

วีระ : สุรียาสละครับ มีเหตุผลอะไรในการเสนอให้ทำตะกร้าสาน และทำจากอะไร

สุรียา : ผมเสนอให้ทำตะกร้าที่สานจากไม้ไผ่ครับ เพราะหาได้เอง ไม่ต้องซื้อหา ใช้ประโยชน์ได้

สมาชิกทุกคนตั้งใจฟังกุหลาบและสุรียาเสนอความคิดเห็น เมื่อไม่มีใครเสนอความเห็น
อีก วีระจึงให้สมาชิกลงคะแนนว่าควรจะทำอะไร

วีระ : มีใครจะเสนอความเห็นอื่นอีกไหมครับ (มองดูว่าสมาชิกในกลุ่ม เมื่อเห็นว่ามีใครพูด)

ถ้าไม่มีความเห็นอื่น เราเลือกกันเลยนะครับว่าจะทำอะไร (เห็นดวงใจยกมือขึ้น)

เชิญครับดวงใจ

ดวงใจ : ถ้าจะให้เข้าหลักเกณฑ์ก็น่าจะเลือกประดิษฐ์ตะกร้าสาน เพราะใช้ประโยชน์ได้มากกว่า
ดอกไม้ประดิษฐ์ และมีราคาถูก สามารถหาไม้ไผ่ได้เอง ไม่ต้องซื้อ

สมาชิกทุกคนพยักหน้าเห็นด้วยกับข้อเสนอของดวงใจ

กุหลาบ : ฉันเห็นด้วยกับความคิดของดวงใจ และเสนอให้ทำหลาย ๆ แบบ จะได้ใช้ประโยชน์ได้
แตกต่างกัน ซึ่งยายของดำรงสานตะกร้าเก่ง พวกเราน่าจะไปขอเรียนกับท่านนะ

ดำรง : ได้เลยครับ ยายของผมใจดี รับรองว่าไม่ต้องเสียเงิน แถมยังจะเลี้ยงขนมอีก

สุรียา : ผมสงสัยว่า พวกเราจะไปเรียนกันตอนไหนครับ เพราะถ้าเรียนตอนเช้า บางคนที่มีบ้าน
อยู่ไกลคงมาไม่ทัน ตอนกลางวันก็มีเวลาน้อย ส่วนตอนเย็นถ้าจะไปเรียนที่บ้านของดำรง
ก็คงลำบาก

วีระ : ขอบคุณครับสุรียาที่ถามเรื่องนี้ขึ้นมา ใครมีความเห็นอย่างไรบ้างครับ

ดำรง : ผมว่า พวกเราควรไปเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่จะถึงนี้ เพราะสามารถเรียนได้
เต็มวัน ส่วนที่เหลือก็สามารถมาทำต่อเองที่บ้านได้ ซึ่งจะช่วยให้เราส่งงานได้ทันกำหนด
เวลานะครับ

สมาชิกทุกคนพยักหน้าเห็นด้วยกับข้อเสนอของดำรง

ดวงใจ : (ยกมือขึ้น) พวกเราต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรไปบ้างคะ

วีระ : เรื่องนี้คงต้องถามดำรง เพราะคงจะเห็นคุณยายทำอยู่บ่อย ๆ

ดำรง : สิ่งที่ต้องนำมา คือ ไม้ไผ่ที่เหลาแล้วยาวประมาณ 2 ฟุต ประมาณ 10 อัน มีเหลาไม้ 1 เล่ม และที่สำคัญ คือ อาหารกลางวัน ส่วนขนมไม่ต้องเตรียมนะครับ มีของฟรีให้ หวังว่าคงจะถูกใจเพื่อน ๆ นะครับ

ดวงใจ วีระ กุหลาบ สุริยา ต่างพากันยิ้ม และพูดพร้อม ๆ กันว่า "เห็นด้วย" พร้อมทั้งปรบมือให้ วีระเห็นทุกคนยอมรับข้อสรุป จึงกล่าวสรุปการประชุม

วีระ : สรุปว่า กลุ่มของเราจะประดิษฐ์ตะกร้าส่งเข้าประกวด โดยพวกเราจะไปเรียนกับ คุณยายของดำรงในวันเสาร์อาทิตย์นี้ โดยพวกเราต้องเตรียมไม้ไผ่ที่เหลาแล้ว ยาวประมาณ 2 ฟุต ประมาณ 10 อัน และมีดเหลาไม้ 1 เล่ม พร้อมทั้งอาหารกลางวัน และขอขอบคุณที่ทุกคนช่วยกันเสนอความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปที่ดี ขอขอบคุณครับ

ครั้งที่ 5 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ พุทธคัดค้านด้วยเหตุผล พุทธคัดค้านด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
 - 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
 - 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น
 - 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติมและผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที
2. ขั้นฝึก
 - 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การจับทบาทสมมติ มีขั้นตอนดังนี้
 - ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติ "การอภิปรายกลุ่ม : การคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง"
 - ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง
 - ก. การอ่านเรื่อง ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มว่า สำคัญอย่างไร
 - ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดง

จำนวน 4 คน

ค. การจัดฉากการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้อาสาสมัครอ่าน เพื่อจัดฉากให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

ง. ขึ้นเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดงและแจกกระดาษ ดินสอให้ผู้สังเกตการณ์เพื่อบันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง

จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัครลองแสดงบทบาทตามที่ได้รับ เพื่อจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ผู้แสดงแสดงตามบทบาทที่ตนได้รับ

ขึ้นแสดงนี้ใช้เวลาประมาณ 35 นาที

ขั้นที่ 3 ขึ้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

เมื่อผู้แสดงแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด และวิเคราะห์การอภิปรายกลุ่มตามบทบาทต่าง ๆ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. ถ้านักเรียนเป็นแจ้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เสนอความคิดเห็น แล้วถูกคัดค้านด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ

2. นักเรียนคิดว่าควรกระทำของแจ้ว และแจ้วถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

3. นักเรียนคิดว่าการคัดค้านเมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับผู้อื่น ควรทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม

4. ถ้านักเรียนเป็นจ๊ว นักเรียนจะพูดอย่างไร

ในระหว่างการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก

ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลนี้ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมกรอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 5 – 10 นาที

อุปกรณ์

1. เอกสารบทบาทสมมติ
2. กระดาษ
3. ดินสอ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน

การอภิปรายกลุ่ม : การคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง

บทบาทสมมติ เรื่องการจัดไปทัศนศึกษา

เช้าวันหนึ่ง ปราณีมาโรงเรียนแต่เช้าพร้อมกับเพื่อน ๆ อีก 2 - 3 คน และปรึกษากันว่าอยากจะให้โรงเรียนจัดไปทัศนศึกษาในวันหยุดเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ดังนั้นเมื่อมาถึงโรงเรียนปราณีจึงนำเรื่องนี้ไปปรึกษากับครูประจำชั้น ซึ่งครูประจำชั้นก็ได้แนะนำให้เรื่องนี้ไปปรึกษากับอาจารย์ใหญ่ และได้รับอนุญาตจากอาจารย์ใหญ่ ครูประจำชั้นจึงมอบหมายให้นักเรียนประชุมตกลงกันว่าจะไปที่ไหนดี ปราณีนำข่าวดีมาแจ้งเพื่อน ๆ และนัดให้เพื่อน ๆ มาประชุมและเสนอความคิดเห็นร่วมกันในตอนพักกลางวัน

เมื่อเพื่อน ๆ มาครบแล้ว ปราณีจึงให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคิดและเสนอว่าสถานที่ที่จะไปทัศนศึกษาควรเป็นที่ไหน ทั้งจิว แจ้ว เจียบ ต่างก็เสนอความคิดเห็นขึ้นมาพร้อมกันทั้ง 3 คน ปราณีจึงบอกให้เพื่อน ๆ เสนอทีละคน จี้วยกมือขึ้นก่อนแล้วเสนอให้ไปเที่ยวสวนสนุก เพราะมีของเล่นมากมาย เมื่อจี้วพูดจบ แจ้วพูดว่าจี้วไม่รู้จักคิดหาความรู้ใส่ตัวเอง คิดแต่สนุกอย่างเดียว แล้วเสนอให้ไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำทะเล ทันใดนั้นจี้วก็หวั่นขึ้นมาแล้วพูดว่า เขยจิง ใคร ๆ เขาก็ไปกันมาแล้วทั้งนั้น มัวไปอยู่ที่ไหนมานะยายเจ้ม ไปสวนสนุกดีกว่า ขณะที่ทั้งสองเถียงกันอยู่ เจียบยกมือขึ้นแล้วเสนอให้ไปเที่ยวท้องฟ้าจำลอง เพราะขณะนี้กำลังมีปรากฏการณ์ ดาวหางวิ่งชนดาวพฤหัสบดี ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยมีมาก่อนในโลก และยังเกี่ยวข้องกับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วย แจ้วจึงพูดขึ้นว่าพิพิธภัณฑ์ที่เขาเสนอก็เกี่ยวข้องกับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเหมือนกัน เขายังไม่เคยไปเลยและยังจะได้ไปแวะเที่ยวทะเลด้วย จี้วไม่รอให้แจ้วพูดจบ เขาพูดแซงขึ้นมาว่า รออี ! น้าเบือ ราคาแพง อยากไปก็ไปคนเดียวซิ แจ้วจึงมองหาวิธีตอบโต้พูดด้วยความโกรธว่า "ไปพิพิธภัณฑ์ดีกว่า ที่อื่นไม่ไป" แล้วก็ลุกเดินออกไป

บทบาทของปราณี

ฉันชื่อปราณี เป็นหัวหน้าชั้นประถมปีที่ 5 ฉันนัดให้เพื่อน ๆ มาประชุมกันเพื่อชี้แจงให้ทราบว่าอาจารย์ใหญ่อนุญาตให้ครูประจำชั้นพานักเรียนไปทัศนศึกษา แต่ยังไม่รู้ว่าจะไปไหนดี จึงขอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคิดและเสนอความคิดเห็น ในตอนแรกไม่มีใครเสนออะไร ฉันจึงเริ่มดำเนินการประชุมโดยบอกให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็นเรื่องสถานที่ที่จะไปทัศนศึกษา เมื่อทุกคนแย้งกันพูด ฉันก็ได้แต่มองคนนั้นที่ มองคนนี้ที่ บางครั้งฉันก็ห้ามเพื่อน ๆ ไม่ให้ส่งเสียงดัง ในที่สุดฉันก็เสนอให้พูดทีละคน

บทบาทของจิว

ฉันชื่อจิว ฉันชอบเสนอความคิดเห็น ครั้งแรกฉันพูดพร้อมกับแจ้วและเจี๊ยบ เมื่อปราณีบอกให้พูดทีละคน ฉันจึงรีบยกมือและเสนอให้ไปเที่ยวสวนสนุก เมื่อแจ้วพูดเสนอความคิดเห็น ฉันก็รื้อห์ พร้อมทั้งพูดถูกความคิดเห็นของแจ้ว เมื่อแจ้วพูดอีกครั้งฉันก็พูดแซงขึ้นทำให้แจ้วโกรธ

บทบาทของแจ้ว

ฉันชื่อแจ้ว ฉันพูดพร้อมกับจิวและเจี๊ยบในครั้งแรก เมื่อปราณีให้พูดทีละคน ฉันรอให้จิวพูดจบ ฉันพูดถูกความคิดเห็นของจิว เมื่อเจี๊ยบพูดจบ ฉันก็พูดเสนอความคิดเห็นของตนเองอีก แต่ยังไม่จบจิวก็พูดแซงขึ้นมา ฉันจึงรื้อห์ใช้มือตบโต๊ะ แล้วพูดด้วยความโกรธและลุกเดินออกไป

บทบาทของเจี๊ยบ

ฉันชื่อเจี๊ยบ เมื่อแจ้วพูดจบฉันยกมือขึ้นและเสนอให้ไปเที่ยวท้องฟ้าจำลอง เพราะกำลังมีปรากฏการณ์ดาวหางพุ่งชนดาวพฤหัสบดี ทำให้ได้รับความรู้และเกี่ยวข้องกับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วย

บทสนทนาของนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติ

เมื่อเพื่อน ๆ มาพร้อมกันแล้ว ปราณีซึ่งเป็นหัวหน้าชั้น ป. 5 จึงเริ่มประชุม

ปราณี : สวัสดีค่ะ เพื่อน ๆ ทุกคน ที่ดิฉันนัดมาประชุมกันในวันนี้ก็เพื่อชี้แจงให้ทราบว่าอาจารย์ใหญ่ ให้อนุญาตให้ครูประจำชั้นพานักเรียนไปทัศนศึกษา แต่ยังไม่รู้ว่าจะไปไหนดี ดิฉันจึงอยาก ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคิด และเสนอความเห็นเรื่องสถานที่ที่จะไปทัศนศึกษา

ทันใดนั้น จี๊ว แจ้ว และเจี๊ยบก็พูดขึ้นพร้อมกัน

จี๊ว : ไปสวนสนุก

แจ้ว : ไปพิพิธภัณฑ์

เจี๊ยบ : ไปท้องฟ้าจำลอง

เมื่อทุกคนพูดจบ ปราณีจึงบอกให้เสนอความคิดทีละคน จี๊วยกมือขึ้น

ปราณี : ดิฉันขอเสนอว่า ควรจะพูดทีละคนนะคะ

จี๊วยกมือขึ้น

ปราณี : เชิญจี๊วค่ะ

จี๊ว : ไปสวนสนุกดีกว่า เพราะมีของเล่นมากมาย สนุกดี

แจ้ว : ไม่รู้จักหาความรู้ใส่ตัวเสียบ้าง คิดแต่สนุกอย่างเดียว ฉันขอเสนอให้ไปพิพิธภัณฑ์สัตว์ทะเล ดีกว่า เพราะอยู่ใกล้

เมื่อแจ้วพูดจบ จี๊วก็โห่ขึ้น

จี๊ว : เซยจัง ไตร ๆ เขาก็ไปกันมาแล้วทั้งนั้น มัวไปอยู่ที่ไหนมายายเจ๊ม ไปสวนสนุกดีกว่า

ทั้งจี๊วและแจ้วต่างก็เถียงกัน เจ๊ียบจึงยกมือขึ้น

ปราณี : เชิญเจ๊ียบค่ะ

เจ๊ียบ : ผมว่าเราน่าจะไปท้องฟ้าจำลองนะครับ เพราะขณะนี้กำลังมีปรากฏการณ์ดาวหาง
ชนดาวพฤหัสบดี ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยมีมาก่อนในโลก ทำให้เราได้รับความรู้ และ
ยังเกี่ยวข้องกับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วยครับ

แจ้ว : (ยกมือขึ้น) พิพิธภัณฑ์ที่ฉันเสนอก็เกี่ยวข้องกับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเหมือนกัน
ฉันยังไม่เคยไปเลย จะได้แวะไปเที่ยว.....

จี๊วจึงพูดขัดจังหวะแจ้ว

จี๊ว : รอ้ย น้าเปื้อ รำคาญ อยากไปก็ไปคนเดียวสิยะ

แจ้วโหมโรงลุกขึ้น ใช้มือตบโต๊ะเสียงดัง และพูดด้วยความโกรธ

แจ้ว : ไปพิพิธภัณฑ์ ที่อื่นไม่ไป

ครั้งที่ 6 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม

2. เพื่อให้นักเรียนฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ ไม่พูดทับถมความคิดของผู้อื่น ไม่พูดออกนอกเรื่อง มองสมาชิกในกลุ่มขณะพูด

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นนำนี้ใช้เวลาในการฝึกประมาณ 5 - 10 นาที

2. ขั้นฝึก

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือการจับบทบาทสมมติ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติของการอภิปรายกลุ่ม : การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง

ก. การอ่านเครื่อง ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มว่าเป็นอย่างไร

ข. การเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดง

จำนวน 6 คน

ค. การจัดฉากการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้อาสาสมัครอ่าน เพื่อจัดฉากให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

ง. ขึ้นเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษ ดินสอให้ผู้สังเกตการณ์เพื่อบันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง

จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัครลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ เพื่อขจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ผู้แสดงแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ

ขึ้นแสดงนี้ใช้เวลาประมาณ 35 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

เมื่อผู้แสดงแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด และวิเคราะห์การอภิปรายกลุ่มตามบทบาทต่าง ๆ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าการกระทำของนุจรี มารศรี ดีเด่นชัย เหมาะสม

หรือไม่ เพราะอะไร

2. นักเรียนคิดว่าการกระทำของจ่าปีเป็นอย่างไร ดีหรือไม่

3. ขณะที่ทุกคนกำลังเสนอเรื่องการกำหนดกิจกรรมก่อนหลัง

แต่เด่นชัยเสนอให้ปลูกต้นชัยพฤกษ์ และเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ นักเรียนคิดอย่างไรกับการกระทำของเด่นชัย

ในระหว่างการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้

เทคนิคต่าง ๆ ต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก

ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรม การอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปนี้ใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ 10 นาที

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาอังกฤษและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

อุปกรณ์

1. เอกสารบทบาทสมมติ
2. กระดาษ
3. ดินสอ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน

การอภิปรายกลุ่ม : การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

บทบาทสมมติ เรื่องกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ

ครูผู้สอนวิชาจริยศึกษาได้มอบหมายให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดกิจกรรมเพื่อเป็นการระลึกถึงพระคุณของพ่อเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ โดยมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ กัน โดยให้แต่ละกลุ่มไปประชุมปรึกษารื้อกันแล้วบันทึกการประชุมส่งให้ครูทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการต่อไป กลุ่มของวุฒิชัยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ วุฒิชัยจึงนัดหมายเพื่อน ๆ มาร่วมประชุมกันหลังจากเลิกเรียน

เมื่อทุกคนมาพร้อมกันแล้ว วุฒิชัยซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มจึงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดงานในครั้งนี้ พร้อมทั้งเสนอให้นุจรินทร์ทำหน้าที่เลขาเพื่อคอยจดบันทึกการประชุม วุฒิชัยเริ่มดำเนินการประชุมโดยให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็นว่าควรจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง สมศักดิ์ยกมือขึ้น เขาเสนอให้จัดพิธีบูชาพระคุณพ่อ เมื่อสมศักดิ์พูดจบ มารศรีเสนอให้มีการอ่านบทกลอนเทอดพระคุณพ่อ และการแสดงของชั้นต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องพระคุณพ่อ จาปีรื้อให้มารศรีพูดจบแล้วยกมือขึ้นก่อนเสนอให้ปลูกต้นไม้ในบริเวณโรงเรียนเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสครองราชย์ครบ 50 ปี ส่วนนุจรินทร์เสนอให้มีการตักบาตรพระสงฆ์ในตอนเช้าด้วย เต้นชัยไม่ได้เสนอความคิดใด ๆ เขาฟังเพื่อนอย่างตั้งใจ สมศักดิ์จึงถามถึงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ว่าเริ่มตั้งแต่เมื่อไรและหมดเวลาเมื่อไร วุฒิชัยจึงชี้แจงให้ทราบว่ากิจกรรมจะเริ่มตั้งแต่เวลา 7 โมงเช้า โดยมีพิธีตักบาตรอาหารแห้ง จากนั้นก็จะเป็นการทำพิธีถวายสักการะต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทางโรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการเอง สำหรับช่วงเวลาที่จะเริ่มกิจกรรมในหอประชุมจะเริ่มตั้งแต่ 9 โมงเช้า จนถึงเที่ยง สรุปลงแล้วมีเวลาเพียง 3 ชั่วโมง หลังจากวุฒิชัยชี้แจงแล้วนุจรินทร์จึงเสนอให้ตัดกิจกรรมบางอย่างออกไปบ้าง เช่น การแสดงเพราะมีทุกงาน น่าเบื่อ ควรเลือกเฉพาะกิจกรรมที่สำคัญ ๆ เท่านั้น เต้นชัยซึ่งนั่งฟังอยู่ตลอดเวลาจึงเสนอให้มีการจัดพิธีบูชาพระคุณพ่อ เพราะปีหนึ่งจะมีเพียงครั้งเดียวที่จะให้ลูกได้แสดงความกตัญญูต่อพ่อ ทุกคนพยักหน้ายอมรับข้อเสนอของเต้นชัย จาปียังยืนยันความคิดเดิมคือเสนอให้ปลูกต้นไม้ มารศรีจึงเสนอว่า การปลูกต้นไม้ปลูกวันไหน ๆ ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นวันนี้ ส่วนการแสดงควร

จะต้องมี เพราะพอจะได้มีโอกาสได้เห็นความสามารถของลูก ควรจัดการปลูกต้นไม้ออกไป วุฒิชัย จึงเสนอว่า ถ้าทำทุกกิจกรรมเวลาคงจะไม่พอ แต่ก็เสียค่าใช้จ่ายต้องตัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งไป เพราะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ จ้าปีมองหน้าวุฒิชัย แล้วเสนอว่าถ้าจะให้มีการทั้งสามอย่างนี้ ด้วยก็น่าจะทำได้ โดยให้ปลูกต้นไม้ในตอนเช้า การอ่านกลอนและการแสดงควรจัดสลับกัน เมื่อจ้าปี พุดจบเด่นชัยจึงเสนอว่า ควรจะกำหนดเวลาของแต่ละกิจกรรมว่าควรทำกิจกรรมใดก่อนหลัง จะได้ รู้ว่าเวลาพอหรือไม่ อย่าดีแต่เสนอความคิดอย่างเดียว นุจรีเสนอให้ทำพิธีบูชาพระคุณพ่อก่อน ส่วนสมศรีเสนอให้อ่านบทกลอนแล้วตามด้วยการแสดง จ้าปีเสนอให้ปลูกต้นไม้ก่อนเพราะอากาศยังไม่ร้อนนัก นุจรีซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขาจึงเขียนรายชื่อกิจกรรมบนกระดาน เต้นชัยจึงสนับสนุนความเห็นของจ้าปี เพราะหลังจากตัดภาพเสร็จแล้ว ยังมีเวลาเหลืออีก 2 ชั่วโมง ช่วงนี้น่าจะให้ปลูกต้นไม้ก่อนเพราะแดดยังไม่ร้อนนัก เหมาะที่จะปลูกต้นไม้ และควรที่จะปลูกต้นชัยพฤกษ์เพราะเป็นต้นไม้ประจำชาติ และควรเตรียมสถานที่ที่จะปลูกและอุปกรณ์ไว้ให้เรียบร้อย สมศักดิ์เสนอให้เริ่มต้นด้วยพิธีบูชาพระคุณพ่อ ซึ่งเด่นชัยไม่เห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่า พิธีนี้ต้องใช้เวลานานกว่ากิจกรรมอื่น ควรเอาไว้วันดับสุดท้าย สมศรีจึงรีบเสนอให้อ่านบทกลอนแล้วตามด้วยการแสดง นุจรีว่าสมศรีอยากได้หน้า พุดอะไรไม่คิด และเสนอให้เริ่มต้นด้วยการแสดง ส่วนบทกลอนเอาไว้อ่านช่วงทำพิธี เพราะจะทำให้สามารถอ่านบทกลอนได้หลายบท และสามารถจัดการแสดงได้หลายชุด ซึ่งทุกคนก็เห็นด้วย เต้นชัยจึงถามว่าได้กำหนดไว้หรือยังว่าจะให้ขึ้นใครเป็นผู้อ่านกลอนขึ้นใจจัดการแสดง จ้าปีเสนอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 อ่านบทกลอน เพราะสามารถอ่านได้คล่อง ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ให้จัดการแสดง ทุก ๆ คนเห็นดีด้วยกับข้อเสนอนี้ วุฒิชัยจึงกล่าว ทบทวนข้อสรุปทั้งหมดอีกครั้ง เมื่อไม่มีใครคัดค้านเขาจึงกล่าวปิดประชุม

บทบาทของวุฒิชัย

ฉันชื่อวุฒิชัย ฉันเป็นหัวหน้ากลุ่ม เมื่อเริ่มประชุมฉันชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดงาน ให้เพื่อนทราบ และเลือกนุจรีให้ทำหน้าที่เลขา เพื่อคอยจดบันทึกการประชุม ฉันขอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็น เมื่อสมศรีถามเรื่องเวลาในการจัดกิจกรรม ฉันจึงชี้แจงรายละเอียด ของงานและระยะเวลาในการทำกิจกรรม นุจรีเสนอให้จัดการแสดงและการอ่านกลอนออก

ส่วนมารศรี เสนอให้ตัดการปลูกต้นไม้ออก ฉันกล่าวแสดงความเสียยที่ต้องตัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งออกไป เมื่อทุกคนเห็นด้วยกับข้อเสนอของเด่นชัย ฉันจึงกล่าวสรุปการประชุม และถามความคิดเห็นของเพื่อนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อไม่มีใครเสนอเพิ่มเติมหรือคัดค้าน ฉันจึงกล่าวปิดประชุม

บทบาทของมารศรี

ฉันชื่อมารศรี เมื่อสมศักดิ์เสนอให้จัดพิธีบูชาพระคุณพ่อ ฉันเสนอให้มีการอ่านบทกลอนเทอดพระคุณพ่อและการแสดงของชั้นต่าง ๆ เมื่อนุจรีเสนอให้ตัดกิจกรรมบางอย่างออกไป ฉันพยักหน้าเห็นด้วยกับข้อเสนอของนุจรีและเด่นชัย เมื่อหัวหน้าให้กำหนดว่าควรจัดกิจกรรมใดก่อนหลังจากที่นุจรีเสนอให้ทำพิธีบูชาพระคุณพ่อจบแล้ว ฉันเสนอให้อ่านบทกลอนก่อนแล้วตามด้วยการแสดง ฉันพยักหน้าเห็นด้วยกับข้อเสนอของนุจรี เมื่อเด่นชัยเสนอให้ชั้นต่าง ๆ รับผิดชอบเรื่องการแสดงและการอ่านบทกลอน ฉันเห็นด้วยจึงพยักหน้ารับ

บทบาทของนุจรี

ฉันชื่อนุจรี ฉันได้รับเลือกให้เป็นเลขา ฉันคอยจดบันทึกข้อเสนอของเพื่อน ๆ ลงสมุด เมื่อจ๊ายเสนอให้ปลูกต้นไม้แล้ว ฉันเสนอให้มีการตักบาตรพระสงฆ์ในตอนเช้า เมื่ออุทัยชี้แจงให้ทราบเรื่องเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ฉันจึงเสนอให้ตัดกิจกรรมที่ไม่สำคัญออก หลังจากเด่นชัยเสนอให้เลือกว่ากิจกรรมใดควรจัดก่อน ฉันเสนอให้ทำพิธีบูชาพ่อก่อน เมื่อสมศรีเสนอให้อ่านบทกลอนก่อนแล้วตามด้วยการแสดง ฉันพูดว่าสมศรีอยากได้หน้า ฉันเสนอให้เริ่มต้นด้วยการแสดง ส่วนการอ่านบทกลอนไว้ในช่วงทำพิธีบูชาพ่อ

บทบาทของเด่นชัย

ฉันชื่อเด่นชัย ตอนแรกฉันไม่ได้เสนอความคิดเห็นใด ๆ ฉันตั้งใจฟังทุกคนพูดตลอดเวลา เมื่ออุทัยให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมที่สำคัญ ฉันเสนอให้มีพิธีบูชาพ่อ เมื่อจ๊ายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอุทัยแล้ว ฉันเสนอให้กำหนดเวลาของแต่ละกิจกรรม ฉันพูดสนับสนุนความคิดเห็นของจ๊ายและเสนอให้ปลูกต้นไม้พอกันพร้อมทั้งเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ไว้ด้วย ฉันไม่เห็นด้วยเมื่อสมศักดิ์เสนอให้ทำพิธีบูชาพ่อก่อน ฉันพยักหน้าเห็นด้วยกับนุจรีที่เสนอให้เริ่มต้นด้วย

การแสดง สุดท้ายฉันชักถามเรื่องการมอบงานการแสดงและการอ่านบทกลอนว่าควรให้ชั้นใดเป็นผู้รับผิดชอบ

บทบาทของจ่าปี

ฉันชื่อจ่าปี ฉันตั้งใจฟังขณะที่ทุกคนพูด เมื่อมารศรีเสนอความคิดเห็นจบแล้ว ฉันยกมือขึ้นและเสนอให้ปลุกต้นไม้เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เมื่อนุจรีและเด่นชัยเสนอความคิดเห็น ฉันพยักหน้ายอมรับข้อเสนอของทั้งสองคน เมื่อวุฒิชัยแสดงความเสียใจที่ต้องตัดกิจกรรมบางอย่างออกไป ฉันมองหน้าวุฒิชัยแล้วเสนอให้จัดกิจกรรมทั้งสามอย่าง รดน้ำให้ปลุกต้นไม้ในตอนเช้า การอ่านกลอนและการแสดงให้จัดสลับกัน ฉันพยักหน้าเห็นด้วยกับข้อเสนอของนุจรีที่ให้เริ่มต้นพิธีด้วยการแสดง เมื่อเด่นชัยถามถึงการมอบหมายงานให้นักเรียนรับผิดชอบเรื่องการแสดงและการอ่านบทกลอน ฉันเสนอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 อ่านกลอน ส่วนการแสดงให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 เป็นผู้รับผิดชอบ

บทบาทของสมศักดิ์

ฉันชื่อสมศักดิ์ เมื่อวุฒิชัยให้เสนอความคิดเห็น ฉันยกมือขึ้นแล้วเสนอให้จัดพิธีบูชาพระคุณพ่อหลังจากนุจรีเสนอให้ตักบาตรแล้ว ฉันถามวุฒิชัยเรื่องเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เมื่อนุจรีเสนอให้ตัดกิจกรรมบางอย่างออกไป ฉันพยักหน้าเห็นด้วยและเสนอให้จัดพิธีบูชาพระคุณพ่อเป็นอันดับแรก

บทสนทนาของนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติ

เมื่อทุกคนมาพร้อมกันแล้ว วุฒิชัยจึงเริ่มดำเนินการประชุม

วุฒิชัย : สวัสดีครับเพื่อน ๆ ผมขอชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดงานครั้งนี้ก่อนนะครับว่า เพื่อให้ นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่เป็นการเทอดพระคุณพ่อ และผมขอเลือกนุจรีทำหน้าที่เลขา เพื่อคอยจดบันทึกการประชุม ใครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมว่าควรมีอะไรบ้าง เชิญเสนอได้เลยครับ

- สมศักดิ์ : (ยกมือขึ้น) ผมขอเสนอให้จัดพิธีบูชาพระคุณพ่อ
- มารศรี : ฉันเสนอให้มีการอ่านบทกลอนเทอดพระคุณพ่อ และการแสดงของชั้นต่าง ๆ เกี่ยวกับ
เรื่องพระคุณของพ่อค่ะ
- จ่าปี : (ยกมือขึ้น) ฉันเสนอให้ปลูกต้นไม้บริเวณโรงเรียนเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสครองราชย์ครบ 50 ปี
- นุจรี : ฉันเสนอให้มีการตักบาตรในตอนเช้าค่ะ

ขณะที่ทุกคนเสนอความคิดเห็น เต้นชัยไม่ได้เสนอความคิดใด ๆ เขาตั้งใจฟังเพื่อน ๆ พูด

- สมศักดิ์ : ผมอยากทราบว่าเรามีเวลาในการจัดกิจกรรมมากน้อยแค่ไหน เริ่มเวลาเท่าใด
และหมดเวลาเท่าไร
- วุฒิชัย : กิจกรรมจะเริ่มตั้งแต่เวลา 7 โมงเช้า โดยมีพิธีตักบาตรอาหารแห้ง ต่อจากนั้นก็จะเป็น
พิธีถวายสักการะแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้โรงเรียน
จะเป็นผู้ดำเนินการเอง ส่วนกิจกรรมในหอประชุมจะเริ่มตั้งแต่ 8 โมงเช้าถึงเที่ยง
เรามีเวลาเพียง 3 ชั่วโมงเท่านั้นครับ
- นุจรี : ฉันว่าควรตัดกิจกรรมที่ไม่สำคัญออกไปบ้าง เช่น การแสดง เพราะมีทุกงาน น่าเบื่อ
จะตายไป มิฉะนั้นเวลาจะไม่พอนะคะ
- เต้นชัย : ผมขอเสนอให้มีพิธีบูชาพระคุณพ่อครับ เพราะปีหนึ่งจะมีเพียงครั้งเดียวที่จะให้ลูก
ได้แสดงความกตัญญูต่อพ่อ

ทุกคนในกลุ่มพยักหน้าเห็นด้วยกับข้อเสนอของเต้นชัย

- จ่าปี : (ยกมือขึ้น) ฉันยังยืนยันความคิดเดิม คือ ให้มีการปลูกต้นไม้ เพราะจะเป็นการช่วย
ปลูกป่าเพิ่มขึ้น และยังเป็นการสนองนโยบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยค่ะ

มารศรีพยักหน้าเห็นด้วยเมื่อนุจรีและเตนชัยเสนอความคิดเห็น เมื่อจ่าปีพูดจบมารศรียกมือขึ้น

- มารศรี : ฉันว่าปลูกต้นไม้วันไหน ๆ ก็ปลูกได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นวันนี้ ส่วนการแสดงควรจะต้องมี เพราะพ่อจะได้มีโอกาสดูเห็นความสามารถของลูก ควรจะตัดการปลูกต้นไม้ออกไป
- วุฒิชัย : ถ้าทำทุกกิจกรรมเวลาคงจะไม่พอ แต่ก็เสียตายน่าต้องตัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งไป เพราะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจทั้งนั้นนะครับ
- จ่าปี : (มองหน้าวุฒิชัยขณะที่เสนอความคิดเห็น) ถ้าจะให้มียุทธศาสตร์ทั้ง 3 อย่างที่เสนอมาก็ น่าจะได้ รดน้ำให้ปลูกต้นไม้ในตอนเช้า การอ่านกลอนและการแสดงควรจัดสลับกัน
- เตนชัย : ผมว่าน่าจะกำหนดว่ากิจกรรมใดควรทำก่อนหลัง เพื่อจะได้รู้ว่าแต่ละกิจกรรมควรใช้เวลาเท่าใด ไม่ช้าดีแต่เสนอความคิดอย่างเดียว
- นุจรี : ฉันขอเสนอให้ทำพิธีบูชาพระคุณพ่อก่อนค่ะ
- สมศรี : ฉันเสนอให้อ่านบทกลอนก่อนแล้วตามด้วยการแสดง
- จ่าปี : ฉันเสนอให้ปลูกต้นไม้ก่อน เพราะตอนเช้าอากาศยังไม่ร้อนนัก ต้นไม้จะได้ไม่ตาย

นุจรีลุกขึ้นไปเขียนรายการกิจกรรมที่เพื่อน ๆ เสนอบนกระดาน

- เตนชัย : ผมเห็นด้วยครับ เพราะหลังจากตัดบาตรแล้วยังมีเวลาเหลืออีก 2 ชั่วโมง น่าจะปลูกต้นไม้ก่อน และควรปลูกต้นชัยพฤกษ์ เพราะเป็นต้นไม้ประจำชาติ เราควรเตรียมสถานที่ที่จะปลูกและอุปกรณ์ไว้ให้เรียบร้อยด้วยนะครับ
- สมศักดิ์ : ผมมีความเห็นว่าควรเริ่มต้นด้วยพิธีบูชาพระคุณพ่อก่อนครับ
- เตนชัย : แต่ผมมีความเห็นว่า พิธีบูชาพระคุณพ่อต้องใช้เวลาานกว่ากิจกรรมอื่น ๆ จึงควรจัดไว้อันดับสุดท้ายครับ

ทุกคนพยักหน้าเห็นด้วยกับข้อเสนอของเตนชัย

มารศรี : ฉันเสนอให้เริ่มด้วยการอ่านบทกลอน แล้วตามมาด้วยการแสดงค่ะ

นุจรี : (มองหน้ามารศรี แล้วพูดด้วยน้ำเสียงไม่พอใจ) อยากได้หน้ามากันหรือไง คอยเสนอ
ของตัวเอง พูดอะไรไม่รู้จักคิด ฉันว่าควรเริ่มต้นด้วยการแสดง ส่วนการอ่านบทกลอน
ควรอ่านในช่วงเวลาที่ทำพิธีบูชาพระคุณพ่อ วิธีนี้จะทำให้เราจัดการแสดงได้หลายชุด
นะคะ

เมื่อนุจรีพูดจบทุกคนพยักหน้า เห็นด้วย

เด่นชัย : ผมสงสัยว่าจะให้ชั้นใดจัดการแสดง และชั้นใดจะเป็นผู้อ่านกลอนครับ

จ่าปี : ฉันเสนอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 อ่านบทกลอน เพราะสามารถอ่าน
ได้คล่อง ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ให้จัดการแสดง เพราะเด็กเล็ก ๆ แสดง
แล้วดูน่ารักดี

สมาชิกทุกคนพูดพร้อมกันว่า เห็นด้วย วุฒิชัยจึงกล่าวสรุปการประชุมทั้งหมดอีกครั้ง

เมื่อไม่มีใครคัดค้าน เขาจึงกล่าวปิดประชุม

วุฒิชัย : ตกลงเราได้ข้อสรุปว่า กิจกรรมที่จะจัดมีการปลูกต้นไม้ การแสดง การอ่านบทกลอน
และการทำพิธีบูชาพระคุณพ่อ โดยจะเริ่มด้วยการปลูกต้นไม้หลังจากตักบาตร
ส่วนกิจกรรมในหอประชุมเริ่มเวลา 9 โมงเช้า โดยมีการแสดงของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 แล้วทำพิธีบูชาพระคุณพ่อ ในระหว่างนี้ให้นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 อ่านบทกลอนไปด้วย มีใครจะเสนอเพิ่มเติมหรือคัดค้าน
ไหมครับ (มองสมาชิกในกลุ่ม เมื่อไม่มีใครเสนอความเห็นจึงพูดต่อ) เป็นอันว่าตกลง
ตามนี้ละครับ ผมขอขอบคุณทุกคนที่ช่วยกันเสนอความเห็นเพื่อให้การประชุมดำเนินไปได้
ด้วยดี ผมขอปิดการประชุมไว้เพียงเท่านี้ครับ

ครั้งที่ 7 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปราย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม

2. เพื่อให้นักเรียนฝึกยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปรายได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ การยอมรับข้อสรุปโดยการพยักหน้ารับ การยอมรับข้อสรุปโดยการกล่าวยอมรับ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปราย ในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม

ขั้นนำนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

2. ขั้นฝึก

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเทคนิคที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การจับทบทวนสมมติ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติของการอภิปรายกลุ่ม : การยอมรับข้อสรุป

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง

ก. การอ่านเครื่อง ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร

ข. การคัดเลือกตัวผู้แสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดงจำนวน 6 คน

ค. การจัดฉากการแสดง ผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติให้อาสาสมัครอ่านเพื่อจัดฉากให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

ง. จัดเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ไม่ได้เป็นผู้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแสดง และแจกกระดาษ ดินสอให้ผู้สังเกตการณ์ เพื่อบันทึกพฤติกรรมของผู้แสดง

จ. การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้อาสาสมัครลองแสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ เพื่อขจัดความตื่นเต้น ประหม่า วิตกกังวล

ฉ. การแสดง ผู้วิจัยให้ผู้แสดง แสดงบทบาทตามที่ตนได้รับ
ขึ้นแสดงนี้ใช้เวลาประมาณ 35 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง

เมื่อผู้แสดงแสดงจบแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ และการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด และวิเคราะห์การอภิปรายกลุ่มตามบทบาทต่าง ๆ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าการกระทำของ ปรีชา สนิท มะลิ สุภาพ สมฤดี และดวงดาว เป็นอย่างไร เหมาะสมหรือไม่

2. การกระทำใดที่แสดงว่าเป็นการยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปราย

ในระหว่างวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรมและการให้แรงเสริมบวก

ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงนี้ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปนี้ ใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ 10 นาที

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางเกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม
ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

อุปกรณ์

1. เอกสารบทบาทสมมติ
2. กระดาษ
3. ดินสอ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันของนักเรียน

การอภิปรายกลุ่ม : การยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปราย

บทบาทสมมติ เรื่อง "ของขวัญวันปีใหม่"

ปรีชาซึ่งเป็นหัวหน้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้นัดให้เพื่อน ๆ มาประชุมกันเพื่อซื้อของขวัญวันปีใหม่ที่แก่ครูประจำชั้น โดยเด็ก ๆ ได้เคยพูดคุยกันไว้แล้ว แต่ยังไม่ตกลงกันว่าซื้ออะไร วันนี้ปรีชาจึงนัดให้เพื่อนมาประชุมกันหลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว

เมื่อเพื่อน ๆ มาครบแล้ว ปรีชาจึงชี้แจงจุดประสงค์ของการประชุมและบอกให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็นว่าควรซื้ออะไรให้แก่ครูประจำชั้น สุภาพยกมือขึ้นแล้วเสนอให้ซื้อของขวัญที่มีราคาแพง ถ้าให้ของขวัญราคาถูก จะทำให้ห้องอื่นดูถูกเอาได้ ปีหนึ่งจะมีครั้งเดียว เราควรช่วยกันเสียสละมาก ๆ หน่อย เขาเสนอให้ซื้อพวกของสวยงามที่ใช้ตั้งประดับบ้าน และบอกให้เพื่อน ๆ ยอมรับข้อเสนอของเขา ปรีชาจึงเสนอให้เพื่อนคนอื่นเสนอความคิดเห็นให้ทั่วถึงก่อน แล้วค่อยพิจารณาข้อเสนอของแต่ละคน ทุกคนกล่าวยอมรับในความคิดของปรีชา มะลิยกมือขึ้นและบอกว่าไม่เห็นด้วยกับเหตุผลของสุภาพ พร้อมทั้งบ่นเพิ่มพาดคนเดียว ปรีชาจึงซักถามถึงเหตุผลที่มะลิไม่เห็นด้วยกับสุภาพ มะลิจึงเสนอว่าของขวัญนั้นไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง เรามอบให้ครูเพื่อแสดงถึงความมีน้ำใจของเราที่ระลึกถึง และเราเองก็ยังไม่มียาได้ ควรจะให้ของที่ราคาถูก เหมาะกับฐานะของนักเรียน ขณะนั้นปรีชาหันไปเห็นสนิทกำลังก้มหน้าอ่านหนังสือการ์ตูน จึงขอความเห็นจากสนิทบ้าง สนิตเห็นด้วยกับความคิดของมะลิ เมื่อสนิทพูดจบสมมติก็พูดขึ้นมาลอย ๆ ถึงเรื่องการจัดงานสังสรรค์วันปีใหม่ และการจับของขวัญพร้อมทั้งหันไปพยักเพยิดกับมะลิ ปรีชาจึงต้องเตือนให้พูดอยู่ในเรื่องที่กำลังปรึกษากัน สมมติจึงกล่าวสนับสนุนความคิดของมะลิและสนิท ในขณะที่เพื่อน ๆ พูด ดวงดาวจะนั่งฟังเฉย ๆ ได้แต่พยักหน้าไม่พูด ปรีชาจึงเรียกให้ดวงดาวเสนอความคิดเห็น ดวงดาวเสนอให้ช่วยกันประดิษฐ์ของขวัญจากเศษวัสดุที่หาได้ เพราะประหยัดและหาได้ง่าย ในขณะที่ดวงดาวเสนอความเห็น ทุกคนยอมรับความคิดของดวงดาว โดยมะลิและสุภาพพูดว่า " ดีเห็นด้วย " ส่วนเพื่อนคนอื่นพยักหน้ายอมรับ ปรีชาจึงกล่าวสรุปการประชุม

บทบาทของปรีชา

ฉันชื่อปรีชา เป็นหัวหน้าชั้นประถมปีที่ 5 ฉันนัดเพื่อน ๆ ให้นำประชุมกันเพื่อจัดหาของขวัญใจมาให้กับครูประจำชั้น เมื่อเริ่มประชุมฉันชี้แจงจุดประสงค์ของการประชุมให้เพื่อน ๆ ทราบและให้ทุกคนช่วยกันเสนอความคิดเห็น เมื่อสุภาพเสนอความคิดเห็นและบอกให้ทุกคนยอมรับความคิดเห็นของเขา ฉันจึงเสนอว่าควรจะให้เสนอความคิดเห็นให้ทั่วถึงทุกคนก่อน มะลิแสดงความคิดเห็นด้วยกับความคิดเห็นของสุภาพ ฉันจึงเรียกให้มะลิชี้แจงเหตุผล เมื่อมะลิชี้แจงเสร็จฉันเห็นสนิทกับหน้าอ่านหนังสือการ์ตูน ฉันจึงถามความคิดเห็นของสนิท หลังจากสนิทพูดจบ สมฤดีก็พูดเรื่องการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ ฉันจึงต้องบอกให้สมฤดีพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันก่อน พร้อมทั้งถามความคิดเห็นของสมฤดี เมื่อสมฤดีพูดจบ ฉันจึงหันไปขอความคิดเห็นจากดวงดาว

เมื่อเพื่อน ๆ ยอมรับข้อเสนอของดวงดาวแล้ว ฉันจึงสรุปการประชุมและกล่าวขอบคุณที่ทุกคนให้ความร่วมมือ

บทบาทของสุภาพ

ฉันชื่อสุภาพ เมื่อเริ่มดำเนินการประชุม ฉันยกมือขึ้นและเสนอให้มอบของขวัญราคาแพงให้คุณครู เพื่อมาให้ห้องอื่นดูถูก โดยเสนอให้เป็นของประดับบ้านและขอให้ทุกคนเห็นด้วยกับความคิดเห็นของฉัน ฉันหยุดพูดเมื่อปรีชาขัดจังหวะ เมื่อปรีชาพูดจบฉันพูดเสนอความคิดเห็นอีกครั้ง แต่ยังพูดไม่จบ ฉันต้องหยุดพูดเพราะมะลิยกมือขึ้นและพูดขัดจังหวะ

เมื่อดวงดาวเสนอความคิดเห็น ฉันยอมรับข้อเสนอของดวงดาวโดยกล่าวยอมรับ

บทบาทของมะลิ

ฉันชื่อมะลิ เมื่อสุภาพกำลังจะบอกเหตุผลเป็นครั้งที่ 2 ฉันยกมือขึ้นและพูดขัดจังหวะ แสดงความไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของสุภาพ ฉันเสนอขอให้มอบของขวัญราคาถูกลงให้กับนักเรียน เมื่อดวงดาวเสนอความคิดเห็น ฉันยอมรับข้อเสนอของดวงดาวโดยการพยักหน้ารับขณะที่ดวงดาวพูด

บทบาทของสนิท

ฉันชื่อสนิท เมื่อมะลิแสดงความคิดเห็น ฉันก็ม้วนหน้าอ่านหนังสือการ์ตูน เมื่อปรีชาหันมาถามความคิดเห็นของฉัน ฉันตอบว่าเห็นด้วยกับความคิดของมะลิ และ เมื่อดวงดาวเสนอความคิดเห็น ฉันยอมรับข้อเสนอของดวงดาวโดยการพยักหน้ารับขณะที่ดวงดาวพูด

บทบาทของสมฤดี

ฉันชื่อสมฤดี เมื่อสนิทพูดจบ ฉันพูดเรื่องการจัดงานสังสรรค์ปีใหม่ที่พร้อมทั้งหันไปพยักเพยิดกับมะลิ เมื่อปรีชากล่าวเตือนให้พูดในเรื่องที่กำลังเสนออยู่ ฉันกล่าวขอโทษที่พูดออกนอกเรื่อง ฉันมีความคิดเห็นเหมือนมะลิและสนิท ฉันยอมรับความคิดเห็นของดวงดาวโดยการพยักหน้ารับขณะที่ดวงดาวเสนอความคิดเห็น

บทบาทของดวงดาว

ฉันชื่อดวงดาว ขณะที่เพื่อน ๆ พูด ฉันนั่งฟังเฉย ๆ ได้แต่พยักหน้าแต่ไม่เสนอความเห็น เมื่อปรีชาเรียกให้ฉันเสนอความคิดเห็น ฉันมีความเห็นเหมือนมะลิและเสนอให้นักเรียนในห้องช่วยกันประดิษฐ์ของขวัญจากเศษวัสดุที่หาได้และยังทำให้คุณครูภูมิใจในฝีมือของนักเรียนด้วย

บทสนทนาของนักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติ

เมื่อเพื่อน ๆ มาครบแล้ว ปรีชาจึงชี้แจงจุดประสงค์ของการประชุม และบอกให้ทุกคนช่วยกันเสนอความคิดเห็น

ปรีชา : สวัสดีครับทุก ๆ คน ผมขอแจ้งจุดประสงค์ของการประชุมก่อนครับว่า พวกเราเคยตกลงกันไว้ว่าจะมอบของขวัญวันปีใหม่ที่ให้แก่ครูประจำชั้นของเรา ผมจึงอยากให้เราปรึกษากันว่าจะให้อะไรเป็นของขวัญดี เราจะได้มีเวลาเตรียม ใครมีอะไรจะเสนอ เชิญเลยครับ (เห็นสุภาพยกมือ) เชิญครับคุณสุภาพ

- สุภาพ : ผมขอเสนอว่า ควรให้ของขวัญที่มีราคาแพง เพราะปีนี้มีเพียงครั้งเดียว พวกเราควร
 เสียสละให้มาก ๆ หน่อย ผมขอเสนอให้เป็นของประดับตกแต่งบ้าน หวังว่าทุกคนคง
 เห็นด้วยกับข้อเสนอของผมนะครับ เพราะ..... (หยุดพูด เพราะปรีชาพูดขัดจังหวะ)
- ปรีชา : ขอโทษครับที่ขัดจังหวะ ความจริงข้อเสนอของคุณก็น่าสนใจนะครับ แต่ผมคิดว่าเราน่าจะ
 เสนอความเห็นให้ทั่วถึงกันก่อน แล้วค่อยพิจารณาข้อเสนอของแต่ละคน ก่อนที่จะสรุปว่า
 จะให้ของขวัญอะไรดี

สมาชิกทุกคนในกลุ่มเห็นด้วยกับข้อเสนอของปรีชา

- สุภาพ : ดีครับ ผมเห็นด้วย และผมก็ยืนยันความคิดเดิมเพราะ..... (หยุดพูดเมื่อเห็นมะลิยกมือ)
- มะลิ : ฉันคิดว่าคุณสุภาพไม่ต้องบอกเหตุผลแล้วนะคะ เพราะคุณได้บอกไปแล้ว และฉันก็ไม่เห็นด้วย
 กับข้อเสนอของคุณ พูดแล้วพูดอีกเสนออะไรไม่เข้าท่าเข้าทาง

ขณะที่มะลิพูด สนิทหยิบหนังสือการ์ตูนขึ้นมาอ่าน

- ปรีชา : คุณมะลิไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของคุณสุภาพเพราะเหตุใดครับ ช่วยชี้แจงให้ฟังหน่อยครับ
- มะลิ : ฉันเห็นว่าของขวัญที่มอบให้ครู เป็นการแสดงถึงความมีน้ำใจที่พวกเราระลึกถึงท่าน
 ไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงมาก ฉันขอเสนอให้เลือกของราคาถูก สมกับฐานะของนักเรียน
 เพราะเรายังไม่มีรายได้

ปรีชาเห็นสนิทหันหน้าอ่านหนังสือการ์ตูน จึงขอความเห็นจากสนิท

- ปรีชา : คุณสนิทเห็นด้วยกับความคิดของคุณมะลิหรือเปล่าครับ
- สนิท : ครับ ผมเห็นด้วยครับ เพราะเรายังเป็นเด็ก ถ้าให้ของขวัญราคาแพง เราก็ต้องไป
 รบกวนพ่อแม่ในสิ่งที่ไม่จำเป็น

สมฤดี : (พูดขึ้นมาลอย ๆ) เออ พวกเราจะจัดงานเลี้ยงวันปีใหม่นี้ให้ครึกด้วย คงจะสนุกดี
(หันไปพยักเพี๊ยะกับมะลิ) นะ มะลิจะได้รับประทานอาหารร่วมกันด้วย

ปรีชา : เรื่องที่คุณพูดก็น่าสนใจนะ แต่ตอนนี้เรากำลังปรึกษากันว่าจะเลือกของขวัญอะไรดี
คุณสมฤดีมีความเห็นอย่างไรครับ

สมฤดี : ขอโทษค่ะ คิดฉันไม่ได้ตั้งใจ กำลังคิดเรื่องวันปีใหม่อู่เหมือนกัน เลยพูดออกมา ฉันเห็นด้วย
กับคุณมะลิและคุณสนิทค่ะ เพราะฉันคิดว่า ค่าของน้ำใจย่อมยิ่งใหญ่กว่าสิ่งของ (หันไปพูด
กับดวงดาว) เห็นด้วยกับฉันไหมจ๊ะ ดวงดาว

ดวงดาวนั่งฟังเพื่อน ๆ พูด โดยไม่เสนอความคิดเห็นใด ๆ ได้แต่พยักหน้า จนกระทั่ง
ปรีชาเรียก

ปรีชา : คุณดวงดาวมักจะมีความคิดเห็นดี ๆ เสมอ วันนี้คุณดวงดาวมีอะไรจะเสนอแนะบ้างครับ

ดวงดาว : ขอบคุณค่ะ ฉันได้ติดตามตลอดเวลาและเห็นด้วยนะค่ะว่า ควรจะเป็นสิ่งของที่ไม่แพงนัก
ในห้องของเราก็มีคนที่ฝีมือทำงานประดิษฐ์หลายคน ฉันขอเสนอว่า พวกเราน่าจะ
ช่วยกันประดิษฐ์ของขวัญจากวัสดุที่หาได้ เช่น กระเป๋าทอที่ทำด้วยกระดาษสมุทรทรัพย์
เพราะประหยัด หาได้ง่าย และคุณครูคงจะรู้สึกภูมิใจที่พวกเราทำด้วยฝีมือของเราเอง

มะลิ : ดีค่ะ เห็นด้วย

สุภาพ : จริงครับ เห็นด้วย

ส่วนสนิทและสมฤดีแสดงความเห็นด้วยโดยการพยักหน้า เมื่อปรีชาเห็นเพื่อน ๆ ยอมรับ
ข้อเสนอของดวงดาว จึงถามขึ้น

ปรีชา : ใครมีความเห็นอย่างอื่นอีกไหมครับ (มองสมาชิกในกลุ่ม เห็นทุกคนนั่งเฉย) ถ้าไม่มี ก็เป็นอันตกลงตามนี้นะครับว่า เราจะประดิษฐ์กระเป๋าทิ้งที่ทำได้ด้วยวัสดุโทรศัพท์นะครับ พุธนี้ให้ทุกคนช่วยกันนำกระดาษวัสดุโทรศัพท์ที่ไม่ใช้แล้วมานะครับ แล้วเราจะช่วยกันทำ และขอขอบคุณทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการประชุมครั้งนี้

เมื่อประชุมเสร็จแล้ว นักเรียนต่างพากันแยกย้ายเข้าห้องเรียน

ครั้งที่ 8 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม

2. เพื่อให้นักเรียนฝึกอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติมและผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นนำใช้เวลาในการฝึกประมาณ 5 - 10 นาที

2. ขั้นฝึก

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเทคนิคที่ใช้ในครั้งนี้ คือ การใช้เทคนิคแม่แบบ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมว่า เป็นอย่างไร มีความสำคัญอย่างไร

ขั้นนำใช้เวลา 5 - 10 นาที

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวิดีโอเรื่อง "การอภิปรายวางแผน" และให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น

ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวแบบว่าเป็นอย่างไร ตามหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนดให้ ดังต่อไปนี้

1. การประชุมดำเนินไปได้ด้วยดีเพราะเหตุใด
2. ขณะที่เพื่อนเสนอความคิดเห็น สมาชิกทำอย่างไร

ในขณะฟัง

ในระหว่างที่นักเรียนอภิปรายนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมแม่แบบ และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ชั้นเสนอแม่แบบนี้ใช้เวลาประมาณ 20 - 25 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิด และประโยชน์ที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาอ้อยคำและภาษาท่าทางในการอภิปรายกลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

อุปกรณ์

วิดีโอทัศน์ เรื่อง "การอภิปรายวางแผน"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันของนักเรียน

วิดิทัศน์เรื่อง "การอภิปรายวางแผน" เป็นเรื่องเกี่ยวกับการอภิปรายวางแผนงานของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1

ในห้องเรียนชั้น ป.5/1 ครูประจำชั้นมอบหมายงานให้นักเรียนเรียบร้อยแล้วก็เดินออกไป
จากห้อง

กนก : ครูสั่งให้พวกเราช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ แล้วก็มีการประชุมกันด้วย วันนี้วันจันทร์ เรามีเวลาอีก
4 วัน จะต้องเริ่มเตรียมงานกันแล้ว

วีระ : เราต้องมีหัวหน้าก่อน จะเลือกอย่างไรดีล่ะ

อรรถ : เราคงต้องเลือกคนที่ทำงานกับใคร ๆ ได้ดี ทั้งพวกพี่ ๆ แล้วก็กับพวกเราตนเองด้วย

สุรัตน์ : ผมเสนอ กนก เพราะเขารอบคอบ แล้วก็คล่องแคล่วดี งานจะได้เสร็จเร็ว ๆ

นุช : เห็นด้วย เพราะกนกเขาควบคุมเพื่อน ๆ ทำงานได้ดีมาก

วรารุณ : ผมเสนอ จารุ เขาเข้ากับครูได้ดี เพื่อเราจะได้ชนะใจ (เสียงเพื่อน ๆ โห่เล็กน้อย)

วีระ : ไม่มีใครเสนออีกแล้วใช่ไหม (รอสักครู) ถ้าไม่มีเราก็มาลงคะแนนเสียงกันเลยนะ
มีผู้เสนอ 2 คน คือ กนกแล้วก็จารุ ใช้วิธียกมือก็แล้วกัน

ใครสนับสนุนกนกบ้าง (ทุกคนนอกจากกนกและวรารุณยกมือ) คงไม่ต้องนับนะครับ

เป็นอันว่าเสียงส่วนใหญ่สนับสนุนให้กนกเป็นหัวหน้าละครับ ขอเชิญหัวหน้าเลยครับ

กนก : ขอบขอบคุณที่สนับสนุนผม หวังว่าทุกคนคงจะร่วมมือร่วมใจช่วยกันทำงานนี้ให้สำเร็จ
นะครับ ผมได้ทราบข้อมูลมาว่า โรงเรียนจะหยุดให้พวกเราทำความสะอาดในวันศุกร์
ช่วงโมงสุดท้าย รดยให้เรามีเวลาทำงานจนถึง 4 โมงเย็น กรรมการจะมาตรวจ
ให้คะแนน และประกาศผลการประกวดในวันจันทร์ สรุปแล้ว เรามีเวลาทำความสะอาด
สะอาดประมาณ 2 ชั่วโมงเท่านั้น เราจะต้องทำความสะอาดภายในห้องแล้ว
ก็ระเบียบในห้องด้วย พวกเรามีทั้งหมด 30 คน คิดว่าเราควรจะทำได้เสร็จทัน
อย่างดีด้วย

สุรัตน์ : เพดานมีหยากไย่เยอะนะ น่าจะกวาดเพดานกับพื้นห้องก่อน
(หัวหน้าให้จ๊ะจะช่วยจดบนกระดานว่า กวาดเพดานกับพื้นห้อง)

- จิระ : ป้ายประกาศหน้าห้องนี้ก็เก่ามากแล้ว ไม่สวยเลย น่าจะเอาออกเสีย เช็ดกระดานดำ ให้สะอาด แล้วทำป้ายประกาศใหม่ให้เรียบร้อยดีไหม (จิระเขียนบนกระดานว่า ทำความสะอาดกระดานดำ)
- อรรถ : ดี ๆ หน้าห้องเราก็สกปรกพอกับกระดานดำ น่าจะทำความสะอาดเสียด้วยเลย (จิระเขียนต่อว่า "ผนังห้อง" หลังคำว่ากระดานดำ)
- กนก : อย่าลืมที่ระเบียบด้วย (จิระเขียนคำว่า "ระเบียบ" ต่อจากผนังห้อง) ตกลงงานที่เราจะต้องทำก็มี 4 งานนะครับตามที่เขียนไว้บนกระดาน ที่นี้เราจะทำ ยังไงกันดีแบ่งคน แล้วช่วยกันทำพร้อม ๆ กันเลยดีไหม จะได้เสร็จเร็ว ๆ
- อรรถ : ทำพร้อมกันคงจะลำบาก คงต้องขอโต๊ะ เก้าอี้ออกไปให้หมดก่อน ค่อยกวาด แล้วค่อย ทำความสะอาดในห้อง
- กนก : เห็นด้วย จิระช่วยเขียนไว้ด้วยนะ
- วรารุช : แล้วใครจะทำอะไรล่ะ น่าจะมอบหมายแบ่งงานกันไปเลยนะ
- กนก : ใครจะช่วยทำอะไรบ้างครับ การขอโต๊ะ เก้าอี้ นั้น โต๊ะใครเจ้าของโต๊ะก็ขนออกไปเอง ดีไหม แต่ขอคนช่วยดูแล จัดวางให้เรียบร้อยสักคนหนึ่งหรือ 2 คน
- วรารุช : ผมรับเอง ขอคนช่วยอีก 5 - 6 คนก็พอ
- ทั้งกลุ่มทำท่าประชุมค้างอยู่สักครู่หนึ่ง สมมติว่าประชุมต่อในรายละเอียด
- กนก : เอาละนะครับ ทุกคนก็รับทราบตรงกันแล้วว่า เราจะทำงาน 4 อย่างบนกระดานนี้ ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ใครมีหน้าที่ทำอะไร แล้วจะทำอะไรก่อนอะไรหลังก็จด ไว้แล้วนะครับ อุปกรณ์ที่จะใช้ถ้าขาดเหลืออะไรก็บอกที่ผมได้ก่อนวันศุกร์ ตอนนี้ก็ แยกย้ายกันไปได้แล้ว ขอบคุณทุก ๆ คนครับ

เอกสารอ้างอิง

รูปแบบการฝึกทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม : การอภิปรายวางแผน (วิดิทัศน์). กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

ครั้งที่ 9 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

- 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
- 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียน

เคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

- 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัยให้ข้อมูล

ย้อนกลับ

2. ขั้นฝึก

- 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเทคนิค

ที่ใช้ฝึกในครั้งนี้ คือ การใช้เทคนิคแม่แบบ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนา ชักถามเกี่ยวกับความสำคัญของการอภิปรายกลุ่มในการแก้ปัญหาว่ามีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวิดีโอเรื่อง "โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง" ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประชุมสถานักเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับตัวแบบว่าเป็นอย่างไร

ในระหว่างที่นักเรียนอภิปรายนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การฝึกซ้อมพฤติกรรม และการให้แรงเสริมบวก

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมแม่แบบ และผู้วิจัยให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากเทคนิคแม่แบบ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางในการอภิปรายกลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

อุปกรณ์

วิดีโอเรื่อง "โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวิดีโอเรื่องแม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันของนักเรียน

วิดิทัศน์เรื่อง "โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง"

วิดิทัศน์เรื่อง "โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง" เป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ในการประชุมสภานักเรียนของโรงเรียนบ้านหินกลิ้ง เมื่อนักเรียนทุกคนมาประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน

ประธานสภานักเรียน : กล่าวเปิดประชุมและกล่าวทักทายเพื่อนสมาชิก ต่อจากนั้นขอให้สมาชิกแนะนำตัว สมาชิกแต่ละคนต่างเป็นตัวแทนของนักเรียน เมื่อเริ่มประชุมประธานได้ให้สมาชิกเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ที่สมควรจะหาทางแก้ไข .

เบญจมาศ เสนอว่า : ตั้งแต่โรงเรียนเปิดนักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อย

ประธานสภานักเรียน : กล่าวถึงสิ่งที่เบญจมาศเสนอมา และถามสมาชิกคนอื่น ๆ ว่าพบประเด็นปัญหาอะไรอีกบ้าง

งามตา เสนอว่า : มีเพื่อนหลายคนเรียนอ่อน

ประธานสภานักเรียน : กล่าวทบทวนสิ่งที่งามตาเสนอและสรุปประเด็นปัญหาที่จะพิจารณาในที่ประชุมวันนี้ว่ามี 2 ประเด็น คือ นักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อย และนักเรียนหลายคนเรียนอ่อน และได้ขอความเห็นของสมาชิกทุกคนในที่ประชุมว่าจะเลือกประเด็นใดมาพิจารณาก่อน

ศุภชัย : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนหลายคนเรียนอ่อนก่อน

อุทัยรัตน์ : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนหลายคนเรียนอ่อนก่อนเช่นกัน

เสกสิทธิ์ : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อยก่อน

ดวงใจ : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อยก่อน

อดม (รองประธานสภานักเรียน) : เสนอให้พิจารณาประเด็นนักเรียนแทบทุกชั้นขาดเรียนบ่อยก่อนเช่นกัน เพราะเมื่อแก้ประเด็นปัญหานักเรียนขาดเรียนบ่อยได้ ประเด็นปัญหานักเรียนเรียนอ่อนก็จะหมดไป เพราะถ้านักเรียนมาเรียนทุกวันไม่ขาดเรียนก็จะสามารถเรียนได้ทันตามที่ครูสอน ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหานักเรียนเรียนอ่อนได้

ประธานสภานักเรียน ถามวรณีย์ (เลขานุการสภานักเรียน) ว่า : เท่าที่สมาชิกได้เสนอความคิดเห็นมานั้นสมาชิกส่วนใหญ่เลือกประเด็นใดที่จะนำมาพิจารณาก่อนในวันนี้

วรรณิ : แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เลือกพิจารณาประเด็นปัญหาการขาดเรียน

ประธานสภานักเรียน : กล่าวกันว่า สมาชิกทุกคนทราบแล้วว่าถ้าแก่นักเรียนขาดเรียนบ่อย ๆ จะมีผลเสียอย่างไรตามมา อาจทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน การขาดเรียนไปวันหนึ่งทำให้เสียเปรียบเพื่อน ๆ เพราะครูถ่ายทอดความรู้ไปในแต่ละวันอาจมีเคล็ดลับที่ดีในการสอบ ถ้าขาดเรียน เมื่อมาเรียนวันต่อไปจะเข้าใจบทเรียนไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้เรียนอ่อนหรือเรียนไม่ทันเพื่อน และได้ขอความคิดเห็นจากสมาชิกทุกคนว่าจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้นักเรียนมาโรงเรียนไม่ขาดเรียน

ผดุง เสนอว่า : ควรให้ครูประจำชั้นทุกชั้นอบรมนักเรียนในชั้นของตนให้ทราบถึงผลเสียของการขาดเรียน เช่น ทำให้สอบไม่ได้ เรียนไม่ทันเพื่อน เป็นต้น

ปรางิ (รองประธานสภานักเรียน) เสนอว่า : การที่นักเรียนขาดเรียนบ่อย อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน ครูควรนำเรื่องตลกขบขันมาเล่าให้นักเรียนฟังประกอบกับการสอนด้วย

ประธานสภานักเรียน : กล่าวขอบคุณปรางิและสรุปสิ่งที่ปรางิพูดว่าสาเหตุที่ทำให้แก่นักเรียนขาดเรียนนั้นมาจากการที่นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน เพราะเมื่อมาเรียนก็มีแต่อ่าน เขียน ไม่มีสิ่งสนุกสนานชั่ววูบให้สนใจเรียน ควรขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นให้นำเรื่องตลกมาเล่าประกอบการสอนหรือนำเกมมาเสริมในการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและสนใจเรียนมากขึ้น และได้ถามสมาชิกคนอื่น ๆ ว่ามีใครสงสัยข้อเสนอนะของปรางิบ้าง

ขวัญตา กล่าวว่า : จะหาเรื่องตลกมาจากที่ไหน

ปรางิ (รองประธานสภานักเรียน) กล่าวว่า : อาจหาจากหนังสือต่าง ๆ

เบญจมาศ เสนอว่า : สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนอาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนป่วยหรือมีกิจกรรมจำเป็นควรเขียนใบลาส่งครูด้วยเพื่อครูจะได้ทราบ

ดวงใจ เสนอว่า : ในการป้องกันปัญหานักเรียนขาดเรียนนั้น ควรเขียนคำขวัญชักจูงให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการมาโรงเรียน

ประธานสภานักเรียน : สรุปสิ่งที่ดวงใจพูด และถามว่ามีใครจะแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

อดม (รองประธานสภานักเรียน) เสนอว่า : สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนอาจจะเป็น เพราะนักเรียนไม่เข้าใจการบ้านที่ครูมอบหมายให้ทำ และไม่กล้าถามเพราะอาย เมื่อไปถึงบ้าน ทำการบ้านไม่ได้จึงไม่ยอมมาโรงเรียน ฉะนั้นครูควรอธิบายการบ้านที่สั่งให้นักเรียนทำให้เข้าใจ เสียก่อนทุกครั้ง เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำได้ถูกต้อง

ประธานสภานักเรียน : สรุปสิ่งที่อดมได้พูดมาทั้งหมดเกี่ยวกับสาเหตุที่นักเรียนขาดเรียน และถามสมาชิกคนอื่น ๆ ว่า มีใครสงสัยข้อเสนองของอดมหรือไม่

วิชาญ ถามอดมว่า : เมื่อครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจแล้ว แต่นักเรียนยังไม่กล้าทำ การบ้านมาส่งครูอีกจะแก้ไขอย่างไร

อดม (รองประธานสภานักเรียน) ตอบวิชาญว่า : เมื่อนักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูอธิบายแล้ว และยังไม่ทำการบ้านมาส่งครูอีกก็ควรจะถูกลงโทษ

ประธานสภานักเรียน : สรุปสิ่งที่อดมพูดมาทั้งหมดและได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า วิธีการลงโทษของครู ก็คือ การเพิ่มการบ้านให้นักเรียนมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ นักเรียนจดจำ ไม่ลงโทษ ด้วยการดีเพราะจะทำให้ทั้งครูและนักเรียนไม่สบายใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

สุกัญญา เสนอว่า : สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียน อาจจะ เป็นเพราะนักเรียนเบื่อการเรียน เนื่องจากครูสอนบทเรียนซ้ำ ๆ ซาก ๆ จึงไม่ยอมมาโรงเรียน ก็ควรทำให้เพื่อนนักเรียนที่อยู่ใกล้ ๆ บ้านช่วยชักชวนให้เพื่อนที่ขาดเรียนบ่อย ๆ มาเรียนด้วย

งามตา เสนอว่า : สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนอาจมาจากฐานะทางบ้านยากจน จึงต้อง ออกหารายได้พิเศษช่วยเหลือครอบครัว ฉะนั้นควรให้ครูประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนฐานะยากจนหา รายได้พิเศษโดยใช้เวลาในวันเสาร์ - อาทิตย์ ส่วนวันจันทร์ถึงวันศุกร์ควรมาโรงเรียน

ประธานสภานักเรียน ถามสมาชิกว่า : ใครสงสัยข้อเสนอนแนะของงามตาบ้าง ปรากฏว่า ไม่มีใครสงสัย ประธานนักเรียนจึงได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนอาจ เป็นเพราะว่า เด็กมีมิมด้อยพ่อแม่แยกทางกัน เมื่อมาโรงเรียนอายเพื่อน กลัวเพื่อนล้อเลียน ฉะนั้น ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า เมื่อเพื่อนคนใดมีมิมด้อยไม่ควรล้อเลียนควรเข้าไปสนทนาพูดคุย กับเขาบ้าง เป็นกันเองกับเพื่อน เพื่อให้เพื่อนคนนั้นลืมเรื่องราวที่เป็นมิมด้อยเกี่ยวกับตนเองให้เขากลับมีความสดชื่นสนุกสนานเหมือนเพื่อน ๆ และถามสมาชิกว่ามีใครคนใดสงสัยในสิ่งที่ตนเสนอบ้างหรือไม่ ปรากฏว่าไม่มีใครสงสัย จึงให้เลขานุการสภานักเรียนอ่านสรุปข้อเสนอนแนะของสมาชิก

ทุกคนเกี่ยวกับสาเหตุของการที่นักเรียนขาดเรียนและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่นักเรียนขาดเรียน เมื่อเลขานุการอ่านจบ ประธานสถานักเรียนถามสมาชิกว่าข้อเสนอแนะข้อใดทั้ง 8 ข้อ ไม่ควรนำมาปฏิบัติ ไม่มีสมาชิกคนใดตอบว่าอย่างไร

อาจารย์อภา ถามนักเรียนว่า : เป็นไปได้ไหมว่า สาเหตุที่นักเรียนขาดเรียนเป็นเพราะไม่มีอุปกรณ์การเรียน ไม่มีเสื้อผ้า และจะแก้ปัญหานี้อย่างไร

ประธานสถานักเรียน : กล่าวทบทวนสิ่งที่อาจารย์อภาถาม

ดวงใจ เสนอว่า : ควรให้นักเรียนคนนั้นหารายได้พิเศษวันละเล็กวันละน้อยเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับเสื้อผ้าและอุปกรณ์การเรียน

ประธานสถานักเรียน : ถามสมาชิกว่า มีใครสงสัยสิ่งที่ดวงใจเสนอแนะบ้างหรือไม่

วิชาญ ถามดวงใจว่า : ตนสงสัยว่ารายได้พิเศษนั้นคืออะไร

ดวงใจ ตอบวิชาญว่า : รายได้พิเศษก็คือ การใช้เวลาล้างไปเก็บของมาขาย

ประธานสถานักเรียน เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า : เก็บพวกผักผลไม้ที่ปลูกไปขายหรือรับจ้างล้างจาน ถูบ้าน เพื่อนำเงินที่ได้ไปซื้อเสื้อผ้าและอุปกรณ์การเรียน

อาจารย์อภา ถามนักเรียนในที่ประชุมว่า : ถ้านักเรียนได้ช่วยตนเองแล้วก็ยังหาเงินมาใช้ในการเรียนไม่พอ สถานักเรียนมีทางช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนอย่างไร

ประธานสถานักเรียน ตอบอาจารย์อภาว่า : ถ้ายังขาดเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน ทางสถานักเรียนจะนำเงินของสถานักเรียนไปซื้อสิ่งของที่เขาขาดให้ และประชาสัมพันธ์ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันบริจาคและถามสมาชิกว่ามีใครเห็นว่าข้อเสนอแนะทั้ง 9 ข้อนี้ข้อใดไม่ควรนำมาปฏิบัติ ไม่มีใครตอบคำถาม ประธานนักเรียนจึงถามต่อไปว่ามีสมาชิกคนใดเห็นว่าควรนำข้อเสนอทั้ง 9 ข้อไปปฏิบัติ สมาชิกส่วนใหญ่ยกมือเห็นด้วยว่าควรนำข้อเสนอแนะทั้ง 9 ข้อไปปฏิบัติ และประธานสถานักเรียนบอกให้สมาชิกที่เป็นตัวแทนนักเรียนชั้นต่าง ๆ นำมตินี้ไปเรียนครูประจำชั้น เพื่อแจ้งให้นักเรียนในแต่ละชั้นนำไปปฏิบัติต่อไป และกล่าวขอบคุณความร่วมมือของสมาชิกทุกคน

เอกสารอ้างอิง

โรงเรียนบ้านหินกลิ้ง. (วิดิทัศน์). กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

ครั้งที่ 10 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษา

ท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

- 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
- 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคย

ประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

- 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัยให้ข้อมูล

ย้อนกลับ

ขั้นนำนี้ใช้เวลาในการฝึกประมาณ 5 - 10 นาที

2. ขั้นฝึก

- 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่มโดยให้นักเรียนฝึกซ้อมพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดให้

นักเรียนฝึกซ้อมพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดให้

- 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนสังเกตการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางของสมาชิกขณะ

อภิปราย

- 2.3 เมื่อเสร็จสิ้นการอภิปรายกลุ่ม ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่ม

คิดเห็นและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่ม

- 2.4 ผู้วิจัยให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียน

ขั้นฝึกนี้ใช้เวลาประมาณ 30 นาที

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรม

การแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

ในการอภิปรายกลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม

ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาในการฝึกประมาณ 5 – 10 นาที

อุปกรณ์

สถานการณ์ที่กำหนดให้

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม

สถานการณ์ที่กำหนดให้

สมมติว่าครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กำหนดให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศ

1 ป้าย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน ซึ่งผลงานครั้งนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน
ให้นักเรียนประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนในการทำงานครั้งนี้

ครั้งที่ 11 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง กิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลการฝึกอภิปรายกลุ่มที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษา

ท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. **ขั้นนำ**

- 1.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
- 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคย

ประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

- 1.3 ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม

ขั้นนำใช้เวลาในการฝึกประมาณ 5 - 10 นาที

2. **ขั้นฝึก**

- 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่มโดยให้นักเรียนฝึกซ้อมพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

นักเรียนฝึกซ้อมพฤติกรรมการอภิปรายกลุ่มตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

- 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนสังเกตการใช้ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางของสมาชิกขณะ

อภิปราย

- 2.3 เมื่อเสร็จสิ้นการอภิปราย ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่ม

คิดเห็นและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่ม

- 2.4 ผู้วิจัยให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้แรงเสริมบวกแก่นักเรียน

ขั้นฝึกใช้เวลาประมาณ 30 นาที

3. **ขั้นสรุป**

- 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม

การแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ในการอภิปรายกลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนฝึกอภิปรายกลุ่มเพิ่มเติม
ขั้นสรุปนี้ใช้เวลาในการฝึกประมาณ 5 - 10 นาที

อุปกรณ์

สถานการณ์ที่กำหนดให้

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม

สถานการณ์ที่กำหนดให้

สมมติว่าสัปดาห์ต่อไปเป็นสัปดาห์รณรงค์เรื่องการรักษาความสะอาด ให้นักเรียนและเพื่อน ๆ ประชุมตกลงกันว่า นักเรียนจะทำกิจกรรมใดในวันนี้ นักเรียนและเพื่อน ๆ จึงนัดประชุมกันเพื่อหาข้อสรุป

ครั้งที่ 12 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลงานที่ผู้วิจัยมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม
2. เพื่อสรุปผลการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งด้านภาษาถ้อยคำและ

ภาษาท่าทาง

4. เพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม

และการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น
3. ผู้วิจัยติดตามผลงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปฝึกเพิ่มเติม และผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยช่วยสรุปเพิ่มเติมดังนี้

ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่มครั้งนี้ จะทำให้นักเรียนสามารถอภิปรายกลุ่มได้อย่างเหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางซึ่งจะเป็นผลให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งด้านภาษาถ้อยคำและ

ภาษาท่าทาง

6. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนว่าได้สิ่งที่เรียนรู้ในเรื่องการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

ไปใช้ในชีวิตรประจำวันบ้างหรือไม่ ใช้ในลักษณะใด มีผลอย่างไรบ้าง

7. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมเปิดเผยความรู้สึกที่ได้รับจากการฝึกในครั้งนี้

8. ผู้วิจัยขอให้นักเรียนที่เข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกในการอภิปรายกลุ่ม
และกล่าวปิดโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

อุปกรณ์

-

การประเมินผล

-

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 1 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนในกลุ่ม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมาย กฎระเบียบ บทบาทหน้าที่ของนักเรียนทุกคนที่ต้อง

ปฏิบัติภายในกลุ่ม

3. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกม "อาหารจานโปรด" โดยชี้แจงว่า มีอาหารหลายชนิด

ที่คนทั่วไปนิยมรับประทานคู่กัน ถ้าเห็นสิ่งนี้แล้วจะนึกถึงสิ่งนั้นทันที

- 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม
- 2.2 ผู้วิจัยแจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น
- 2.3 เมื่อผู้วิจัยให้สัญญาณเริ่ม ให้นักเรียนจับคู่กันให้ได้ตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้จะ

เฉลย เมื่อนักเรียนจับคู่ได้ครบแล้วว่าตรงกับคำที่กำหนดให้หรือไม่ ดังนี้

มะม่วง - น้ำปลาหวาน

น้ำพริก - ปลาทุ

ไก่ย่าง - ส้มตำ

บัวลอย - ไข่หวาน

- 2.4 เมื่อนักเรียนแต่ละคนพบคู่ของตนแล้ว ให้แต่ละคู่ซักถามในหัวข้อต่อไปนี้

2.4.1 ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น มีพี่น้องกี่คน

2.4.2 วิชาที่ชอบเรียน

2.4.3 งานอดิเรกที่ชอบทำ

2.4.4 อนาคตอยากเป็นอะไร

2.4.5 ให้นักเรียนแต่ละคนเล่ารายละเอียดเกี่ยวกับคู่ของตนให้สมาชิกทราบ

3. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำเพื่อน ๆ ให้รู้จักกันมากขึ้น รวมทั้งสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนในกลุ่ม

3.1 ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการสอนแบบปกติว่าจะทำให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม

4. ผู้วิจัยชี้แจงกฎระเบียบ และบทบาทหน้าที่ของนักเรียนทุกคนที่ต้องปฏิบัติ คือ การร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละครั้งให้เต็มที่ และเข้ากลุ่มครบทั้ง 12 ครั้ง

5. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

6. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบปกติในครั้งนี้ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่ 2 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การเสนอความคิดเห็น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนั้น ผู้เสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล พูดตรงประเด็น ยกมือขออนุญาตก่อนพูด เสนอความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ข่าวสั้นทันโลก" ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียน อภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

2.1.1 การประชุมไม่สามารถดำเนินไปได้เพราะเหตุใด

2.1.2 นักเรียนคิดว่าการกระทำของสมชายและสมศรีเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.1.3 การเสนอความคิดเห็นของมานี ชูใจ และสุวิทย์เป็นอย่างไร

2.1.4 นักเรียนคิดว่า วิธีการเสนอความคิดเห็นที่ถูกต้องและเหมาะสม ควรปฏิบัติเช่นไร

2.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีการที่เหมาะสมในการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ใ้ค้ดูรูปภาพและแผนภูมิประกอบ

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม และบอกประโยชน์ที่ได้จากการเสนอความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

1. รูปภาพ
2. แผนภูมิ
3. เอกสารเรื่อง "ข่าวสันติ์โลก"

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมซักถามและแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารเรื่อง "ข่าวสั้นทันโลก"

ครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าข่าวให้เพื่อน ๆ ฟัง หน้าเสาธงในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน จะเป็นข่าวอะไรก็ได้ แต่ก่อนอื่นให้นักเรียนทุกคนประชุมปรึกษากันก่อนว่าจะเล่าข่าวอะไร ก็น่าที่ ใครจะเป็นผู้เล่า แล้วให้ประธานรายงานให้ครูทราบ เพื่อครูจะได้จับฉลากคัดเลือกว่ากลุ่มไหนจะเป็นผู้ที่ออกมาเล่าข่าวก่อน

มานะได้รับเลือกให้เป็นประธานดำเนินการประชุมในกลุ่มของตน มีสมาชิก 5 คน คือ มานะ ฐาใจ สมศรี สมชาย และสุวิทย์ ทุกคนตื่นเต้นที่จะได้มีการเล่าข่าว เมื่อสมชายเริ่มดำเนินการประชุม จึงบอกให้เพื่อนในกลุ่มช่วยกันคิดและเสนอว่า ควรจะเล่าข่าวอะไร สมชาย สมศรี และฐาใจ แย่งกันเสนอความคิดเห็น โดยไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มานะจึงเสนอให้พูดทีละคน โดยให้ยกมือก่อนพูด สมชายจึงรีบยกมือแล้วเสนอให้เล่าข่าวกีฬา ยังไม่ทันที่สมชายจะพูดจบ สมศรีก็พูดแข่งขึ้นมาโดยเสนอให้เล่าข่าวชุมชน สมชายพูดแข่งขึ้นมาบ้าง ทำให้สมศรีโกรธ และพูดเสียงตะคอกว่า ข่าวชุมชนดีกว่ามวย มานะรอให้สมศรีพูดจบ จึงยกมือขึ้นแล้วเสนอให้เล่าคนละ 5 นาที โดยการจับฉลากว่าใครจะเป็นผู้เล่าก่อน สุวิทย์เสนอให้ฝึกซ้อมอ่านให้ถูกต้องก่อนที่จะเล่าจริง ส่วนฐาใจเสนอให้เล่าข่าวบันเทิงเพราะฐาใจชอบและทำให้รู้เรื่องเกี่ยวกับดารานักกร้องด้วย

ในที่สุดกลุ่มของมานะก็ไม่สามารถตกลงกันได้ว่าจะเล่าข่าวอะไร ต้องนัดประชุมกันใหม่

ครั้งที่ 3 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การรับฟังความคิดเห็น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนั้น ตั้งใจฟังโดยมองผู้พูด ไม่เล่นกันขณะสมาชิกในกลุ่มพูด ไม่พูดคุยกันขณะสมาชิกในกลุ่มพูด

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "งานทำบุญโรงเรียน" ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียน อภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

2.1.1 ถ้านักเรียนเป็นนิต นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เมื่อเสนอความคิดเห็น แล้วเพื่อน ๆ ไม่สนใจที่จะรับฟัง เล่นกันบ้าง คุยกันบ้าง

2.1.2 ถ้านักเรียนเป็นสุริย์ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เมื่อเพื่อนรับฟัง ความคิดเห็นของตน และแสดงท่าทีเห็นด้วย

2.1.3 ถ้านักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งในการประชุม นักเรียนจะทำอย่างไร จึงจะได้ชื่อว่ามีสิทธิ์รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.1.4 นักเรียนคิดว่า ดวงแก้วทำถูกหรือไม่ที่อยากแสดงความคิดเห็น ร่วมกับเพื่อนแต่ไม่กล้า เพราะกลัวเพื่อน ๆ ว่า และจะไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของตน ถ้าเป็น นักเรียน ๆ จะทำอย่างไร

2.2 ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับวิธีการรับฟังความคิดเห็นที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง โดยใช้แผนภูมิประกอบ

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม และบอกประโยชน์ของการรับฟังความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาไทยและภาษาท่าทาง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

1. เอกสาร เรื่อง "งานทฤษฎีโรงเรียน"
2. แผนภูมิ

การประเมินผล

- สังเกตจากการซักถามและแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน

เอกสาร เรื่องงานทำบุญโรงเรียน

ครูสุภาวดี ได้มอบหมายให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ประชุมปรึกษาหารือเรื่องการนำอาหารมาเลี้ยงพระเนื่องในงานวันทำบุญโรงเรียน 1 อย่าง จะเป็นอะไรก็ได้ ครูสุภาวดีจะช่วยออกเงินให้ แต่ให้นักเรียนตกลงกันว่าจะทำอะไร ใครจะเป็นคนไปซื้อ และต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง แล้วให้จดบันทึกให้ครูทราบรายละเอียดต่าง ๆ ด้วย นิภาจึงนัดให้เพื่อน ๆ มาประชุมและเสนอความคิดเห็นร่วมกันในตอนเย็นก่อนกลับบ้าน

เมื่อเพื่อน ๆ มาครบแล้ว นิภาจึงให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคิดและเสนอว่า ควรจะทำอาหารอะไรดี เด็ก ๆ จึงแย่งกันเสนอความคิดเห็นให้ทำนั้น ทำนี้ จนฟังไม่รู้เรื่อง แต่ก็มีหลายคนนั่งคุยกันบ้าง เล่นกันบ้าง ไม่สนใจฟังว่าใครจะเสนอให้ทำอะไร นิภาจึงบอกให้เพื่อน ๆ ผลัดกันเสนอทีละคน นิดจึงรีบยกมือขอเสนอเป็นคนแรก นิดเสนอให้ทำน้ำพริกปลาทุ เพราะทำง่าย แต่ยังไม่ทันที่นิดจะพูดจบ เพื่อนก็พูดแข่งขึ้นมาและไม่เห็นด้วยกับความคิดของนิด บางคนก็คุยกันบ้าง เล่นกันบ้าง มองไปนอกห้องบ้าง ทำให้นิดเกิดความรู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างมาก และเมื่อสุรีย์เสนอให้ทำขนมจีนน้ำยา อดยอสาจะให้พี่สาวทำให้ เพื่อน ๆ กลับรับฟังและเห็นชอบด้วย นิดซึ่งไม่พอใจอยู่แล้วจึงแกล้งพูดว่าสุรีย์อยากได้หน้า ทำให้สุรีย์โกรธและทะเลาะกัน เพื่อน ๆ เข้าข้างสุรีย์และช่วยกันต่อว่านิด จนนิดเสียใจร้องไห้ นิภาจึงขอร้องไห้เพื่อน ๆ รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

ไม่ช้าจะเอาแต่ความคิดของตนเป็นใหญ่ ถ้าเสียงส่วนใหญ่เลือกที่จะทำอะไรแล้ว เพื่อน ๆ จะต้องยอมรับด้วย ดวงแก้วซึ่งอยากจะเสนอความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ๆ มานานแล้ว แต่ไม่กล้าเพราะกลัวเพื่อนจะหาว่าอยากได้หน้า และไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของตน แต่เมื่อนิภาเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นได้ ดวงแก้วจึงเสนอบ้างและเมื่อถามเสียงส่วนใหญ่ปรากฏว่า เพื่อน ๆ เห็นด้วยที่ดวงแก้วเสนอให้แต่ละคนนำอาหารมาจากบ้าน เพราะนอกจากจะประหยัดแล้ว ยังไม่ต้องเสียเวลาทำด้วย นอกจากนี้ยังทำให้มีอาหารหลายอย่าง หลังจากพระฉันเสร็จแล้ว อาหารเหล่านี้ก็นักเรียนและผู้ปกครองรับประทานเป็นอาหารกลางวัน ทุกคนเห็นด้วยกับข้อเสนอของดวงแก้ว นิภาจึงรับที่จะนำข้อสรุปที่ได้ในวันนี้ไปปรึกษาครูสุภาวดีก่อนและจะนำมาแจ้งให้ทราบ เป็นวันนี้ให้ทุกคนกลับไปปรึกษากับคุณแม่ว่าจะทำอาหารอะไร เพื่อที่จะตกลงกันว่าใครจะนำอาหารอะไรมาจะได้ไม่ซ้ำกัน และขอให้มาประชุมกันอีกครั้งในวันพรุ่งนี้

ครั้งที่ 4 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การซักถามสิ่งที่สงสัย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ ซักถามอย่างมีเหตุผล ขออนุญาตโดยการยกมือก่อนซักถาม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่มว่ามีความสำคัญอย่างไร และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "การจัดประกวดงานประดิษฐ์" ให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1.1 นักเรียนคิดว่าการประกวดปรึกษาหารือของสมาชิกกลุ่มนี้เป็นอย่างไรเหมาะสมหรือไม่

2.1.2 มีใครบ้างที่ซักถามสิ่งที่สงสัย นักเรียนคิดว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่

2.1.3 นักเรียนคิดว่า ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสมในการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปราย

2.2 ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับวิธีการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง โดยใช้แผนภูมิประกอบ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่ม และบอกประโยชน์ของการซักถามสิ่งที่สงสัยในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
ในสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

1. เรื่องสั้น เรื่อง "การจัดประกวดงานประติมากรรม"
2. แผนภูมิ

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถาม และแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสาร เรื่อง "การจัดประกวดงานประดิษฐ์"

การจัดงานวันประถมศึกษาแห่งชาติในปีนั้น มีการจัดประกวดงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในระดับอำเภอ ครูทวีปได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ให้คัดเลือกงานประดิษฐ์ของนักเรียนเข้าประกวด ดังนั้นครูทวีปจึงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมทำงานประดิษฐ์ส่งเข้าประกวดกลุ่มละ 1 ชนิด เพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนในการประกวด ในช่วงนี้ครูทวีปจึงให้นักเรียนประชุมตกลงกันว่า กลุ่มของนักเรียนจะทำอะไร และให้นักเรียนไปช่วยกันทำเพื่อจะได้นำมาส่งในวันศุกร์หน้า แล้วครูทเนสก็เดินออกไปจากห้อง

กลุ่มของดำรงมีสมาชิก 4 คน คือ วีระ ดวงใจ กุหลาบ และสุริยา เมื่อเริ่มการประชุมดำรงเสนอให้เลือกวีระเป็นหัวหน้า เพราะเป็นคนรอบคอบและขยันขันแข็ง ส่วนดวงใจเสนอให้เลือกสุริยา เพราะเรียนเก่ง ดำรงจึงเสนอให้ลงคะแนนเสียงโดยชูวิธียกมือและวีระก็ได้รับเลือกเป็นหัวหน้า จากการลงคะแนนเสียงของดำรง กุหลาบ และสุริยา วีระเริ่มดำเนินการประชุมโดยให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็นว่าจะประดิษฐ์อะไรเข้าประกวด กุหลาบยกมือขึ้นก่อน แล้วเสนอให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์ เมื่อกุหลาบพูดจบ สุริยาจึงเสนอให้ทำตะกร้าสาน วีระจึงบอกให้กุหลาบพูดขยายความคิดเห็นในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ว่าทำจากอะไร กุหลาบเสนอให้ทำดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษสา เพราะกำลังเป็นที่นิยม ต่อจากนั้นวีระจึงให้สุริยาขยายความคิดเห็นเรื่องการทำตะกร้าสาน สุริยาเสนอให้ทำตะกร้าที่สานจากไม้ไผ่ เพราะไม่ต้องซื้อไม้ไผ่ สามารถหามาได้เอง และใช้ประโยชน์ได้ สมาชิกทุกคนตั้งใจฟังในขณะที่สุริยาและกุหลาบเสนอความคิดเห็น เมื่อไม่มีใครเสนอความคิดเห็นอีก วีระจึงให้สมาชิกลงคะแนนว่าจะควรจะทำอะไร ดวงใจจึงยกมือขึ้น แล้วถามถึงเกณฑ์การพิจารณาในการให้คะแนนว่าพิจารณาอย่างไร ดำรงชี้แจงให้ทราบ ว่า เกณฑ์การให้คะแนนของคณะกรรมการเท่าที่ทราบมาก็พิจารณาจากประโยชน์ใช้สอย ทักษะวัสดุที่หาง่าย ราคาถูก ดวงใจจึงเสนอว่าถ้าจะให้เข้าหลักเกณฑ์น่าจะเลือกประดิษฐ์ตะกร้าสาน เพราะใช้ประโยชน์ได้มากกว่าดอกไม้ประดิษฐ์ และมีราคาถูก เพราะสามารถหาไม้ไผ่ได้เอง ไม่ต้องซื้อทุกคนพยักหน้าเห็นด้วยกับความคิดเห็นของดวงใจ ส่วนกุหลาบพูดว่า เห็นด้วย และเสนอให้ทำ

หลาย ๆ แบบ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ได้หลายชนิด และยายของดำรงก็सानตะกร้าแก่ง ควรจะไปขอเรียนสานตะกร้าแบบต่าง ๆ กับท่าน ซึ่งดำรงก็ยินดีที่จะไปติดต่อยายให้สอนให้ฟรี ทุกคนหัวเราะชอบใจ สุริยาจึงถามขึ้นว่าจะไปเรียนกันเวลาไหน เพราะถ้าเรียนเวลาเช้า บางคนที่มีบ้านอยู่ไกลคงมาไม่ทัน ตอนกลางวันก็มีเวลาน้อย ตอนเย็นถ้าจะไปเรียนที่บ้านดำรงก็คงลำบาก เมื่อสุริยาพูดจบ วีระจึงกล่าวขอบคุณที่สุริยาถามเรื่องนี้ขึ้นมา และขอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็น ดำรงเสนอให้ไปเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพราะสามารถเรียนได้เต็มวัน ส่วนที่เหลือก็สามารถเดินทางไปมาทำต่อที่บ้าน ดวงใจจึงถามว่าจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรไปบ้าง ดำรงจึงบอกว่าเตรียมไม้ไผ่ที่เหลาแล้วและมีดเหลาไม้ คนละ 1 เล่ม เตรียมอาหารกลางวันไปรับประทาน ส่วนขนมไม่ต้องเตรียม ทุกคนพยักหน้าด้วยกับความคิดของดำรงและปรบมือให้ วีระจึงกล่าวสรุปผลการประชุมแล้วเด็ก ๆ ก็เตรียมตัวไปรับประทานอาหารกลางวัน

ครั้งที่ 5 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการอภิปรายกลุ่ม
ได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ พุทธคัดค้านด้วยเหตุผล พุทธด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างในการ
อภิปรายกลุ่มว่าสำคัญอย่างไร และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง
ในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "การจัดไปทัศนศึกษา" ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียน
อภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

2.1.1 ถ้านักเรียนเป็นแจ้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เสนอความคิดเห็นแล้ว
ถูกคัดค้านด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ

2.1.2 นักเรียนคิดว่าควรกระทำของแจ้ว และแจ้วถูกต้องหรือไม่
เพราะเหตุใด

2.1.3 นักเรียนคิดว่าการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างกับผู้อื่น
ควรทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม

2.1.4 ถ้านักเรียนเป็นแจ้ว นักเรียนจะพูดอย่างไร

2.2 ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับวิธีการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่างที่เหมาะสมทั้ง
ภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง โดยใช้แผนภูมิประกอบ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอความแนวคิด
เกี่ยวกับการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง และบอกประโยชน์ของการคัดค้านเมื่อมีความเห็นที่
แตกต่างในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

1. แผนภูมิ
2. เอกสารเรื่อง "การจัดไปทัศนศึกษา"

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถาม และแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารเรื่อง "การจัดไปทัศนศึกษา"

เช้าวันหนึ่ง ปราณีมาโรงเรียนแต่เช้าพร้อมกับเพื่อน ๆ อีก 2 - 3 คน และปรึกษากันว่าอยากจะให้โรงเรียนจัดไปทัศนศึกษาในวันหยุดเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ดังนั้นเมื่อมาถึงโรงเรียนปราณีจึงนำเรื่องนี้ไปปรึกษากับครูประจำชั้น ซึ่งครูประจำชั้นก็ได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษากับอาจารย์ใหญ่และได้รับอนุญาตจากอาจารย์ใหญ่ ครูประจำชั้นจึงมอบหมายให้นักเรียนประชุมตกลงกันว่าจะไปที่ไหนดี ปราณีนำข่าวดีมาแจ้งเพื่อน ๆ และนัดให้เพื่อน ๆ มาประชุมและเสนอความคิดเห็นร่วมกันในตอนพักกลางวัน

เมื่อเพื่อน ๆ มาครบแล้ว ปราณีจึงให้เพื่อน ๆ ช่วยกันคิดและเสนอว่าสถานที่ที่จะไปทัศนศึกษาควรเป็นที่ไหน ทั้งजू แก้ว เจี๊ยบ ต่างก็เสนอความคิดเห็นขึ้นมาพร้อมกันทั้ง 3 คน ปราณีจึงบอกให้เพื่อน ๆ เสนอทีละคน จี๊วยกมือขึ้นก่อนแล้วเสนอให้ไปเที่ยวสวนสนุก เพราะมีของเล่นมากมาย เมื่อจี๊วยพูดจบ แก้วพูดว่าจี๊วยไม่รู้จักคิดหาความรู้ใส่ตัวเลย คิดแต่สนุกอย่างเดียว แล้วเสนอให้ไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำทะเลลึกว่า ทันใดนั้นจี๊วยก็โผล่ขึ้นมาแล้วพูดว่า เขยจิง ใดร ๆ เขาก็ไปกันมาแล้วทั้งนั้น มัวไปอยู่ที่ไหนมานะยายเจ้ม ไปสวนสนุกดีกว่า ขณะที่ทั้งสองเถียงกันอยู่ เจี๊ยบยกมือขึ้นแล้วเสนอให้ไปเที่ยวท้องฟ้าจำลอง เพราะขณะนี้กำลังมีปรากฏการณ์ดาวหางวีนชดาวพฤหัสบดี ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยมีมาก่อนในโลก และยังเกี่ยวข้องกับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วย แก้วจึงพูดขึ้นว่าพิพิธภัณฑ์ที่เขาเสนอก็เกี่ยวข้องกับวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเหมือนกัน เขายังไม่เคยไปเลยและยังจะได้ไปแะเที่ยวทะเลด้วย จี๊วยไม่รอให้แก้วพูดจบ เขาพูดแข่งขึ้นมาว่า รือย ! นำเปื้อ ร้าคาญ อยากไปก็ไปคนเดียวสิ แก้วจึงมโหใช้มือตบโต๊ะพูดด้วยความโกรธว่า "ไปพิพิธภัณฑ์ดีกว่า ที่อื่นไม่ไป" แล้วก็ลุกเดินออกไป

ครั้งที่ 6 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่มได้เหมาะสม ทั้งภาษาด้วยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ ไม่พูดทับถมความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่พูดออกนอกเรื่อง มองสมาชิกในกลุ่มขณะพูด

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม ว่ามีความสำคัญอย่างไร และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการ อภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ" ให้นักเรียนฟังแล้วอภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

2.1.1 นักเรียนคิดว่าการกระทำของเด่นชัย นุจรี มารศรี เหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร

2.1.2 นักเรียนคิดว่าการกระทำของจ่าเปี๊ยะเป็นอย่างไร ดีหรือไม่

2.1.3 ขณะที่ทุกคนกำลังเสนอเรื่องกำหนดกิจกรรมก่อนหลัง แต่เด่นชัย เสนอให้ปลูกต้นชัยพฤกษ์ และเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ นักเรียนคิดอย่างไรกับการกระทำของเด่นชัย

2.2 ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับวิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม ที่เหมาะสมทั้งภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางโดยใช้แผนภูมิประกอบ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม และบอกประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาด้วยคำและภาษาท่าทาง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
ในสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง "กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ"
2. แผนภูมิ

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถามและแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารเรื่อง "กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ"

ครูผู้สอนวิชาจริยศึกษาได้มอบหมายให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดกิจกรรมเพื่อเป็นการระลึกถึงพระคุณของพ่อเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ โดยมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ กัน โดยให้แต่ละกลุ่มไปประชุมปรึกษาหารือกันแล้วบันทึกการประชุมส่งให้ครูทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการต่อไป กลุ่มของวุฒิชัยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ วุฒิชัยจึงนัดหมายเพื่อน ๆ มาร่วมประชุมกันหลังจากเลิกเรียน

เมื่อทุกคนมาพร้อมกันแล้ว วุฒิชัยซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มจึงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดงานในครั้งนี้ พร้อมทั้งเสนอให้นักเรียนหาหน้าที่เลขาเพื่อคอยจดบันทึกการประชุม วุฒิชัยเริ่มดำเนินการประชุมโดยให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็นว่าควรจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง สมศักดิ์ยกมือขึ้น เขาเสนอให้จัดพิธีบูชาพระคุณพ่อ เมื่อสมศักดิ์พูดจบ มารศรีเสนอให้มีการอ่านบทกลอนเทอดพระคุณพ่อ และการแสดงของชั้นต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องพระคุณพ่อ จาปีรขอให้มารศรีพูดจบแล้วยกมือขึ้นก่อนเสนอให้ปลูกต้นไม้บริเวณโรงเรียนเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสครองราชย์ครบ 50 ปี ส่วนนุจรี่เสนอให้มีการตักบาตรพระสงฆ์ในตอนเช้าด้วย เคนชัยไม่ได้เสนอความคิดใด ๆ เขาฟังเพื่อนอย่างตั้งใจ สมศักดิ์จึงถามถึงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ว่าเริ่มตั้งแต่เมื่อไรและหมดเวลาเมื่อไร วุฒิชัยจึงชี้แจงให้ทราบว่ากิจกรรมจะเริ่มตั้งแต่เวลา 7 โมงเช้า โดยมีพิธีตักบาตรอาหารแห้ง จากนั้นก็จะเป็นการทำพิธีถวายสักการะต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทางโรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการเอง สำหรับช่วงเวลาที่จะเริ่มกิจกรรมในหอประชุมจะเริ่มตั้งแต่ 9 โมงเช้า จนถึงเที่ยง สรุปลงแล้วมีเวลาเพียง 3 ชั่วโมงครึ่ง หลังจากวุฒิชัยชี้แจงแล้วนุจรี่จึงเสนอให้ตัดกิจกรรมบางอย่างออกไปบ้าง เช่น การแสดงเพราะมีทุกงาน น่าเบื่อ ควรเลือกเฉพาะกิจกรรมที่สำคัญ ๆ เท่านั้น เคนชัยซึ่งนั่งฟังอยู่ตลอดเวลาจึงเสนอให้มีการจัดพิธีบูชาพระคุณพ่อ เพราะปีหนึ่งจะมีเพียงครั้งเดียวที่จะให้ลูกได้แสดงความกตัญญูต่อพ่อ ทุกคนพยักหน้ายอมรับข้อเสนอของเคนชัย จาปีรยังยืนยันความคิดเดิมคือเสนอให้ปลูกต้นไม้ มารศรีจึงเสนอว่า การปลูกต้นไม้ปลูกวันไหน ๆ ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นวันนี้ ส่วนการแสดงควรจะต้องมี เพราะพ่อจะได้มีโรกาสาได้เห็นความสามารถของลูก ควรตัดการปลูกต้นไม้ออกไป วุฒิชัย

จึงเสนอว่า ถ้าทำทุกกิจกรรมเวลาคงจะไม่พอ แต่ก็เสียต่ายถ้าต้องตัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งไป เพราะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ จาปีมองหน้าวุฒิชัย แล้วเสนอว่าถ้าจะให้ทุกกิจกรรมทั้งสามอย่างนี้ ด้วยก็น่าจะทำได้ โดยให้ปลูกต้นไม้ในตอนเช้า การอ่านกลอนและการแสดงควรจัดสลับกัน เมื่อจาปี พูดจบเด่นชัยจึงเสนอว่า ควรจะกำหนดเวลาของแต่ละกิจกรรมว่าควรทำกิจกรรมใดก่อนหลัง จะได้รู้ว่าเวลาพอหรือไม่ อย่าดีแต่เสนอความคิดอย่างเดียวใช้เวลาทำใจ นุจรีเสนอให้ทำพิธีบูชา พระคุณพ่อก่อน ส่วนสมศรีเสนอให้อ่านบทกลอนแล้วตามด้วยการแสดง จาปีเสนอให้ปลูกต้นไม้ก่อน เพราะอากาศยังไม่ร้อนนัก นุจรีซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขาจึงเขียนรายชื่อกิจกรรมบนกระดาน เด่นชัยจึง สนับสนุนความเห็นของจาปี เพราะหลังจากตัดบัตรเสร็จแล้ว ยังมีเวลาเหลืออีก 2 ชั่วโมง ช่วงนี้ น่าจะให้ปลูกต้นไม้ก่อนเพราะแดดยังไม่ร้อนนัก เหมาะที่จะปลูกต้นไม้ และควรจะปลูกต้นชัยพฤกษ์ เพราะเป็นต้นไม้ประจำชาติ และควรเตรียมสถานที่ที่จะปลูกและอุปกรณ์ไว้ให้เรียบร้อย สมศักดิ์ เสนอให้เริ่มต้นด้วยพิธีบูชาพระคุณพ่อ ซึ่งเด่นชัยไม่เห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่า พิธีนี้ต้องใช้เวลานานกว่ากิจกรรมอื่น ควรเอาไว้อันดับสุดท้าย สมศรีจึงรับเสนอให้อ่านบทกลอนแล้วตามด้วยการแสดง นุจรีว่าสมศรีอยากได้หน้า พูดอะไรไม่คิด และเสนอให้เริ่มต้นด้วยการแสดง ส่วนบทกลอน เอาไว้อ่านช่วงทบทวน เพราะจะทำให้สามารถอ่านบทกลอนได้หลายบท และสามารถจัดการแสดงได้หลายชุด ซึ่งทุกคนก็เห็นด้วย เด่นชัยจึงถามว่าได้กำหนดไว้หรือยังว่าจะให้ขั้นตอนเป็นผู้อ่านกลอน ขั้นตอนจัดการแสดง จาปีเสนอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 อ่านบทกลอน เพราะสามารถอ่านได้คล่อง ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ให้จัดการแสดง ทุก ๆ คนเห็นดีด้วยกับข้อเสนอนี้ วุฒิชัยจึงกล่าวทบทวนข้อสรุปทั้งหมดอีกครั้ง เมื่อไม่มีใครคัดค้านเขาจึงกล่าวปิดประชุม

ครั้งที่ 7 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม : การยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปราย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปรายในการอภิปรายกลุ่ม ได้เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง ดังนี้ การยอมรับข้อสรุปโดยการพยักหน้ารับ การยอมรับข้อสรุปโดยการกล่าวยอมรับ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปรายในการอภิปรายกลุ่มว่ามีความสำคัญอย่างไร และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปรายในการอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนเคยประสบ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "ของขวัญวันปีใหม่" ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

2.1.1 นักเรียนคิดว่าการกระทำของปรีชา สนิท มะลิ สุภาพ สมฤดี และดวงดาวเป็นอย่างไร เหมาะสมหรือไม่

2.1.2 การกระทำใดที่แสดงว่าเป็นการยอมรับข้อสรุปในเรื่องที่อภิปราย

2.2 ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับวิธีการยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง โดยใช้แผนภูมิประกอบ

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับข้อสรุป และบอกประโยชน์ของการยอมรับข้อสรุปในการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสม ทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง "ของขวัญวันปีใหม่"
2. แผนภูมิ

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถามและแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารเรื่อง ของขวัญวันปีใหม่

ปรีชาซึ่งเป็นหัวหน้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้นัดหาเพื่อน ๆ มาประชุมกันเพื่อซื้อของขวัญวันปีมาให้แก่ครูประจำชั้น โดยเด็ก ๆ ได้เคยพูดคุยกันไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้ตกลงกันว่าซื้ออะไร วันนี้ปรีชาจึงนัดหาเพื่อนมาประชุมกันหลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว

เมื่อเพื่อน ๆ มาครบแล้ว ปรีชาจึงชี้แจงจุดประสงค์ของการประชุมและบอกหาเพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอความคิดเห็นว่าควรซื้ออะไรให้แก่ครูประจำชั้น สุภาพยกมือขึ้นแล้วเสนอให้ซื้อของขวัญที่มีราคาแพง ถ้าให้ของขวัญราคาถูก จะทำให้ห้องอื่นดูถูกเอาได้ ปีหนึ่งจะมีครั้งเดียว เราควรช่วยกันเสียสละมาก ๆ หน่อย เขาเสนอให้ซื้อพวกของสวยงามที่ใช้ตั้งประดับบ้าน และบอกหาเพื่อน ๆ ยอมรับข้อเสนอของเขา ปรีชาจึงเสนอให้เพื่อนคนอื่นเสนอความคิดเห็นให้ทั่วถึงก่อน แล้วค่อยพิจารณาข้อเสนอของแต่ละคน ทุกคนกล่าวยอมรับในความคิดของปรีชา มะลิยกมือขึ้น และบอกว่าไม่เห็นด้วยกับเหตุผลของสุภาพ พร้อมทั้งบ่นพึมพำคนเดียว ปรีชาจึงซักถามถึงเหตุผลที่มะลิไม่เห็นด้วยกับสุภาพ มะลิจึงเสนอว่าของขวัญนั้นไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง เรามอบให้ครูเพื่อแสดงถึงความมีน้ำใจของเราที่ระลึกถึง และเราเองก็ยังไม่มียาได้ ควรจะหาของที่ราคาถูก เหมาะกับฐานะของนักเรียน ขณะนั้นปรีชาหันไปเห็นสนิทกำลังก้มหน้าอ่านหนังสือการ์ตูน จึงขอความเห็นจากสนิทบ้าง สนิทเห็นด้วยกับความคิดของมะลิ เมื่อสนิทพูดจบสมมติก็พูดขึ้นมาลอย ๆ ถึงเรื่องการจัดงานสังสรรค์วันปีใหม่ และการจับของขวัญพร้อมทั้งหันไปพยักเพยักกับมะลิ ปรีชาจึงต้องเตือนให้พูดอยู่ในเรื่องที่กำลังปรึกษากัน สมมติจึงกล่าวสนับสนุนความคิดของมะลิและสนิท ขณะที่เพื่อน ๆ พูด ดวงดาวจะนั่งฟังเฉย ๆ ได้แต่พยักหน้าไม่พูด ปรีชาจึงเรียกให้ดวงดาวเสนอความคิดเห็น ดวงดาวเสนอให้ช่วยกันประดิษฐ์ของขวัญจากเศษวัสดุที่หาได้ เพราะประหยัดและหาได้ง่าย ในขณะที่ดวงดาวเสนอความเห็น ทุกคนยอมรับความคิดของดวงดาว โดยมะลิและสุภาพพูดว่า " ดีเห็นด้วย " ส่วนเพื่อนคนอื่นพยักหน้ายอมรับ ปรีชาจึงกล่าวสรุปการประชุม

ครั้งที่ 8 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียน เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. **ขั้นนำ**

ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

2. **ขั้นฝึก**

2.1 ผู้วิจัยเปิดเทปเสียงเรื่อง "การจัดนิทรรศการวันแม่แห่งชาติ" ให้นักเรียนฟัง

2.2 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม เสนอแนวคิด และบอกประโยชน์ของ

การอภิปรายกลุ่ม

3. **ขั้นสรุป**

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

เทปเสียงการอภิปรายกลุ่มเรื่อง "การจัดนิทรรศการวันแม่แห่งชาติ"

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถามและแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารเรื่อง "การจัดนิทรรศการวันแม่"

สวัสดีครับท่านผู้ฟัง การอภิปรายกลุ่มเป็นเรื่องของการพูดคุยปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้ได้ความคิดที่ดีที่สุด การอภิปรายกลุ่มให้ได้ผลดีนั้นทั้งหัวหน้าและสมาชิกกลุ่มต้องช่วยกันดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสม รวมทั้งต้องช่วยกันทำหน้าที่ของสมาชิกที่ดี ช่วยเหลือกลุ่มให้สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมาย วันนี้จะขอเสนอตัวอย่างการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มหนึ่ง ครูประจำชั้นให้จัดแบ่งนักเรียนในห้องออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 6 - 8 คน โดยมอบหมายให้แต่ละกลุ่ม ไปช่วยกันคิดจัดกิจกรรมที่จะแสดงในวันที่ 12 สิงหาคม ซึ่งเป็นวันแม่ กลุ่มที่จะอภิปรายให้ฟังต่อไปนี้ เป็นกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ช่วยกันจัดนิทรรศการ ก่อนลงมือทำงานครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้วางแผนงานกันก่อน ต่อไปนี้จะเป็นการอภิปรายกลุ่มเพื่อวางแผนงานการจัดนิทรรศการวันแม่ของนักเรียน

คนที่ 1 : เรามากันครบแล้ว ก็ตกลงกันดีมีจะเพื่อน ๆ

คนที่ 2 : ดีซี จะได้เสร็จเร็ว ๆ แต่เอ ิครจะเป็นหัวหน้าละ

ผู้บรรยาย : นำกลุ่มให้ทำงานตามกระบวนการที่ดี

คนที่ 1 : จริงซึนะ ฉันจะเป็นเองเพราะฉันสวยชะด้วย (มีเสียงหัวเราะของเพื่อน ๆ)

กันจิงหวะ เรามาเลือกหัวหน้ากลุ่มกันดีกว่า

ผู้บรรยาย : การสร้างบรรยากาศเป็นสิ่งที่ดีในกลุ่ม

คนที่ 2 : ฉันเห็นด้วยนะ ว่าแต่หัวหน้ากลุ่มคราวนี้จะต้องรับผิดชอบอะไรบ้างละ

คนที่ 3 : งานของเราก็คือ ต้องช่วยกันจัดนิทรรศการวันแม่ให้เสร็จก่อนวันที่ 12 สิงหาคมเนี่ย

คนที่ 2 : ถ้าอย่างนั้น หัวหน้าก็ต้องช่วยน้าให้กลุ่มคิดว่าจะจัดนิทรรศการกันอย่างไร แล้วก็

ประสานงานให้ทุกคนทำงานให้เสร็จ

คนที่ 4 : ผมว่า สุชาติ ควรเป็นหัวหน้าเพราะคล่องแคล่วทำงานเร็ว และรับผิดชอบดี

เพื่อน ๆ ก็เกรงใจด้วย

- คนที่ 2 : เราว่าเธอนั่นแหละสุทธิจิต ควรจะเป็นหัวหน้าครั้งนี้ เพราะเธอก็มีความคิดดี ๆ มีอารมณ์ขัน คงจะช่วยำให้คนทำงานมีอารมณ์ดี งานแบบนี้สุทธิจิตทำได้นั่น
- สุทธิจิต : ผมเห็นด้วยกับมาลี สุชาติเขาเป็นหัวหน้ามาหลายครั้งแล้ว แล้วก่อนนี้ก็ไม่สบายเสียด้วย ควรให้สุชาติเขาพักบ้างครับ
- สุชาติ : จริงครับ ตอนนั้นผมกำลังเป็นหวัดเรื้อรังโป่ป๋อย ๆ แม่บอกให้ผมพักมาก ๆ ครับ
- คนที่ 5 : ถ้าอย่างนั้นก็ขอให้สุทธิจิตเป็นหัวหน้าครั้งนี้เหมาะสมที่สุด
- สุทธิจิต : ขอบใจนะที่ยกย่อง ชักเงินเสียแล้วสิ แต่มันก็เป็นเรื่องจริงนี่นะ เราก็ได้หัวหน้ากลุ่มแล้ว เราคิดว่าน่าจะให้เราสนาเป็นเลขานุการเพราะวาสนาจัดงานเก่ง เขียนก็เร็วด้วย
- บรรยาย : ช่วยกลุ่มำให้ทำงานตามกระบวนการที่ดี
- วาสนา : จี๊ะ จี๊ะ ฉันคิดว่าเธอต้องบอกอย่างจี๊ เอะล่ะ ฉันจะเป็นเลขาเองก็ได้ เราเริ่มเลยนะ กลุ่มของเราจะต้องจัดนิทรรศการยังไงในปีเนี้ยะ เพื่อน ๆ คิดว่าเราควรจะทำอย่างไรกันบ้างล่ะ
- มาลี : เอ เราสงสัยอย่างหนึ่งนะ คุณครูมีเงินำให้เราทำงานบ้างมั๊ยละ เพราะเราต้องซื้อกระดาษ รูปภาพ และของใช้ต่าง ๆ ด้วย
- วาสนา : อ้อ เรากำลังจะบอกอยู่พอดีเลย คุณครูมอบเงินำให้ซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ จำนวน 300 บาท
- มาลี : ก็ยังดีนะ ขอถามหน่อยนะงานวันแม่เนี้ยะ จัดที่วันจี๊ะ
- วาสนา : วันเดียวเท่านั้น คือ ในวันที่ 12 สิงหาคม ในห้องประชุมใหญ่เลย ใครมีความคิดเห็นอย่างไร ก็พูดออกมาเลยได้นะ
- นักเรียนชาย : วัตถุประสงค์ในการจัดนิทรรศการนี้เพื่ออะไรล่ะ
- สุทธิจิต : ก็เพื่อให้ผู้ชมระลึกถึงพระคุณในวันแม่ ได้ทราบถึงพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมราชินีนาถผู้เป็นแม่
- มาลี : ถ้าอย่างนั้น เราก็ควรมีภาพพระราชินี ภาพกรณียกิจต่าง ๆ รวมทั้งคำอธิบายด้วย
- สุชาติ : นอกจากนั้น น่าจะมีภาพแม่กำลังเลี้ยงดูลูกด้วย

- มาลี : มีภาพเฉย ๆ อาจจะยังไม่พอนะ ถ้าหากกลอน หรือโคลงที่เพราะ ๆ มาประกอบด้วย จะทำให้มีความหมายขึ้นนะ
- วาสนา : ฉันคิดออกแล้วละ เราไปขอกลอนที่ชนะการประกวด จากคุณครูภาษาไทยมาก็ได้นี่
- มาลี : เออ จริงสินะ เป็นความคิดที่ดีทีเดียว วาสนาเนี่ยเธอหัวแหลมจริง ๆ นะ (อิ อิ)
- วาสนา : ฉันหัวดียะ แหลมนะมันหัวเธอมากกว่า แหลมเหมือนตัวอะไรนะ
- สุทธิจิต : เอาละ อย่างัวล้อกันเล่นเลยรีบคิดให้เสร็จก่อน เดี่ยวไม่ทันเวลา อรุณมีความคิดอะไรเพิ่มเติมอีกมัย
- อรุณ : ฉันว่าน่าจะไปสัมภาษณ์ แม่ตัวอย่างของปีนี้นะ เอาประวัติมาแสดงในนิทรรศการด้วยนะ
- สุชาติ : เป็นความคิดที่ดีครับ แต่เราจะไปพบคุณแม่ตัวอย่างได้อย่างไรล่ะ อยู่กันไกล ๆ ไกล ๆ ทั้งนั้น
- วาสนา : เออจริงสินะ ลืมไป ถ้าอย่างนั้นเราเอาแค่รูปและประวัติก็พอ คิดว่าคงจะหาได้ตามหนังสือพิมพ์ หรือหนังสือรายสัปดาห์ทั่วไป
- สุทธิจิต : ก็เป็นการหาทางออกที่ดีนะ ได้ความคิดแล้วแหละ เราว่าเราสัมภาษณ์แม่ตัวอย่างไม่ได้ ทำไมไม่สัมภาษณ์แม่ของพวกเราตนเองล่ะ แล้วเลือกเอาคำตอบที่น่าสนใจมาติดแสดง
- มาลี : แล้วเราจะสัมภาษณ์อะไรล่ะ
- วาสนา : ก็เราอยากให้เห็นขนนิทรรศการ ทราบซึ่งในความรักของแม่ที่มีต่อลูกใช่ไหมล่ะ เราก็ขอให้แม่เล่าเหตุการณ์ที่ต้องลำบากยากเย็นเพื่อลูก ฉันว่าคงต้องมีเรื่องสนุก ๆ น่าสนใจเยอะแยะ เราสัมภาษณ์มาหลาย ๆ คน เราก็เลือกเอาที่เด่น ๆ แปลก ๆ ก็ได้
- อรุณ : ผมก็ว่าดีนะ ว่าแต่มีเรื่องของแม่แล้วก็ต้องมีเรื่องของลูกด้วยนะ
- วาสนา : ใช่แล้ว ครูภาษาไทยเขาจัดประกวดเรียงความเรื่องพระคุณแม่ด้วย เราก็ไปขอเรียงความที่ชนะการประกวดมาแสดงด้วยก็ได้
- สุทธิจิต : เอาละ เท่าที่เราพูดกันมา สรุปได้อย่างไรบ้าง วาสนา

- วาสนา : สรุปได้ว่า สิ่งที่เราต้องทำก็มี 1. หารูปภาพพระราชนิ และภาพพระราชนิยมกิจ พร้อมทั้งคำอธิบาย 2. หาภาพแม่เลี้ยงตุลุกพร้อมทั้งคำกลอนหรือโคลงเทิดพระคุณแม่ หาได้จากหนังสือและจากคุณครูภาษาไทยเอาที่ชนะการประกวด 3. หาภาพแม่ตัวอย่างพร้อมประวัติ 4. หาสัมภาษณ์แม่ 5. หาเรียงความเรื่องพระคุณแม่ ที่ชนะการประกวดจากคุณครูภาษาไทย
- สุทธิจิต : ที่เรารีดกันมาได้แค่นี้จะมีใครเพิ่มเติมอะไรอีกไหม ถ้าไม่มีใครเพิ่มเติมอีกเราคงต้องมาช่วยกันคิดต่อว่าจะไปหาของพวกนี้มาได้อย่างไร
- มาลี : ฉันรับที่จะหารูปภาพต่าง ๆ มาเอง
- มาลีคนเดียวคงจะไม่พอนะ เพราะรูปภาพคงจะต้องใช้มาก น่าจะให้ทุกคนช่วยกันหามา แล้วมาลีเป็นคนรวบรวม
- สุทธิจิต : เป็นอันว่า ทุกคนช่วยกันหาตามนะ มีภาพพระราชนิ ภาพพระราชนิยมกิจ ภาพแม่-ตัวอย่าง ภาพแม่เลี้ยงตุลุก และเอามาให้มาลี มาลีเป็นคนรวบรวมคงจะต้องเอามาให้ก่อนหลาย ๆ วัน มาลีจะได้รู้ว่ายังขาดภาพใดอยู่ มาลีจะได้ไปหามาเพิ่มเติม เราจะลงมือจัดภาพกันในวันที่ 11 สิงหาคมนี้นะ
- มาลี : ตกลง ถ้าอย่างนั้นให้ทุกคนนำภาพมาให้ฉันในวันที่ 6 สิงหาคมนี้นะ
- สุทธิจิต : ต่อไปอีกเป็นเรื่องโคลง กลอน เรียงความที่ชนะการประกวด เราจะได้มาอย่างไรล่ะ
- มาลี : ฉันจะไปติดต่อขอครูภาษาไทยมาก็ได้ ครูคงยินดี
- สุทธิจิต : แล้วเรื่องสัมภาษณ์แม่จะหาอย่างไร
- พิภพ : ผมว่าเราควรช่วยกันไปสัมภาษณ์แม่ใคร ๆ ก็ได้มาคนละ 2 - 3 คน พวกเรามี 7 คน ถ้าสัมภาษณ์แม่ได้คนละ 3 คน เราก็จะได้เรื่องของแม่รวม 21 เรื่อง แล้วเราค่อยเลือกเอาสัก 10 เรื่องก็น่าจะพอ
- มาลี : ช่วยกันอย่างพิถีพิถันก็ได้แล้วจะได้เสร็จเร็ว
- สุทธิจิต : คนอื่นล่ะเห็นเป็นอย่างไร จะทำได้ไหม
- พิภพ : คงไม่มีปัญหาอะไร เราก็สัมภาษณ์แม่ที่อยู่ใกล้บ้านเรา มีหลายคนอยู่แล้ว

- สุทธิจิต : ทุกคนไปสัมภาษณ์แม่มาแล้วเอาเรื่องมาส่งให้ฉันในวันที่ 6 สิงหาคม พร้อมกับส่งกำหนดภาพเลขนะ ที่นี้พอได้ภาพและเรื่องมาแล้วจะทำอย่างไรต่อละ
- พิภพ : ผมกำลังจะเสนออยู่ที่เตี้ยวนะครับว่า เราต้องจัดหาบอร์ดสำหรับติดภาพและคงต้องเตรียมอุปกรณ์ เช่น กรรไกร ที่เย็บกระดาษ กาว กระดาษสีที่จะใช้ในการประดับบอร์ดให้สวย เราคงต้องมีคนเก่งศิลปะช่วยตกแต่งบอร์ดให้น่าดู
- สุทธิจิต : ดิฉันจะรีบไปติดต่อกับครูเรื่องบอร์ด เอาสัก 3 บอร์ด คงพอ กลุ่มเราโชคดีที่มีอรุณและมาลีที่เก่งเรื่องศิลปะอยู่แล้ว ทั้ง 2 คนคงจะช่วยออกแบบตกแต่ง พวกเราที่เหลือก็เป็นลูกมือก็แล้วกัน
- วาสนา : เห็นด้วยจ๊ะ ถ้ามีตัวหนังสือที่ต้องเขียน ฉันจะช่วยเธอเองก็แล้วกัน
- สุทธิจิต : ขอบใจเธอมากนะ พวกเราลายมือไม่ค่อยสวย ถ้าได้ฝีมือของวาสนาละก็คงสู้คนอื่นได้แน่ เธอว่าแต่อุปกรณ์วัสดุพวกกระดาษละ
- อรุณ : ก็เราได้เงินค่าใช้จ่าย 300 บาทไงละ เราก็เอามาซื้อของที่จำเป็นต้องใช้สิ อุปกรณ์บางอย่าง เช่น กรรไกร ที่เย็บกระดาษ พรุ้งนี้เราก็ยืมของครูบ้าง ช่วยกันเอามาจากบ้านบ้างก็ได้ละ ผมรับเตรียมอุปกรณ์เองก็ได้
- สุทธิจิต : เป็นอันสรุปได้ว่า ทุกคนจะเตรียมภาพพระราชนิ ภาพพระกรรมกิจ ภาพแม่เลี้ยงลูก ภาพแม่ตัวอย่างพร้อมประวัติ และสัมภาษณ์แม่มาให้ได้คนละ 2 - 3 เรื่องแล้วส่งที่มาส่งภายในวันที่ 6 สิงหาคมนี้ นอกจากนั้นวาสนายังต้องไปติดต่อขอโคลงกลอน และเรียงความที่ชนะการประกวดจากครู ดิฉันจะต้องไปติดต่อขอบอร์ดจากครูสัก 3 บอร์ด พิภพจะช่วยจัดเตรียมอุปกรณ์ ทุกอย่างจะต้องพร้อมภายในวันที่ 11 อรุณกับวาสนาจะช่วยกันออกแบบตกแต่งบอร์ด พวกเราที่เหลือจะเป็นลูกมือช่วยกันทำให้เสร็จภายในวันนั้นตกลงตามนั้น
- บรรยาย : การตกลงเป็นไปอย่างชัดเจนและเรียบร้อย นักเรียนทุกคนต่างก็ช่วยกันทำหน้าที่ของตน จนกระทั่งวันที่ 11 สิงหาคม ซึ่งเป็นวันนัดทำงาน อรุณกับวาสนาก็ออกแบบจัดบอร์ดโดยมีทุกคนเป็นลูกมือ

ครั้งที่ 9 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียน เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาท้องถิ่นและภาษา

ท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาท้องถิ่นและภาษาท่าทางว่าสำคัญอย่างไร

2. ขั้นฝึก

2.1 ผู้วิจัยเปิดเทปเสียงเรื่อง "การจัดงานวันปีใหม่" ให้นักเรียนฟัง

2.2 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม เสนอแนวคิดและบอกประโยชน์ของการ

อภิปรายกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

เทปเสียงการอภิปรายกลุ่มเรื่อง "การจัดงานวันปีใหม่"

อภิปรายกลุ่มเรื่อง การจัดงานวันปีใหม่

การอภิปรายกลุ่มแบบเป็นทางการ

ประธานคณะกรรมการ : สวัสดีค่ะ เพื่อน ๆ ก่อนอื่นนะคะ ดิฉันก็ต้องขอขอบคุณทุกคนที่มาร่วมประชุมในวันนี้นะคะ ดิฉันก็ขอให้ที่ประชุมทราบว่าคณะกรรมการชุดนี้ได้รับมอบหมายจากคุณครูให้จัดงานวันปีใหม่ที่จะมาถึงไม่กี่วันนี้ค่ะ โดยกำหนดให้ดิฉันเป็นประธาน ส่วนหน้าที่ของพวกเราก็คือจัดเตรียมการแสดง และการรื่นเริงนะคะ ตั้งแต่เวลา 9 โมงเช้า ถึง 5 โมงเย็น แล้วใครจะมีความคิดเห็นเป็นอย่างไรบ้างคะ

นักเรียน : แย่งกันเสนอความคิดเห็น

ประธานคณะกรรมการ : ขอโทษค่ะ เพื่อน ๆ ทุกคนถ้าเกิดว่าเราแย่งกันพูดแบบนี้ เราก็จะไม่รู้เรื่องและจะทำให้เสียเวลามากเลย เพราะฉะนั้นดิฉันจะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้พูดแสดงความคิดเห็น แต่ต้องพูดทีละคนนะคะ โดยการยกมือขึ้น แล้วดิฉันจะเชิญขึ้นพูด

วิทย์ : ยกมือ

ประธานคณะกรรมการ : ขอเชิญวิทย์ค่ะ

วิทย์ : ขอบคุณครับ ผมสงสัยว่าเราจะเป็นฝ่ายคิดอย่างเดียวหรือแสดงด้วยครับ

ประธานคณะกรรมการ : ขอบคุณค่ะ ที่ถามปัญหานี้ขึ้นมา เราจะเป็นฝ่ายคิด ฝ่ายจัด ส่วนจะเป็นผู้แสดงด้วยหรือไม่ั้น แล้วแต่ความเหมาะสม ขอเชิญคุณวิไลค่ะ

วิไล : ดิฉันอยากทราบว่า ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สำหรับดำเนินการในครั้งนี้ได้มาจากไหนหรือใครเป็นผู้ออกให้หรือคะ

ประธานคณะกรรมการ : เป็นคำถามที่ดีมากค่ะ คุณครูบอกว่าการแสดง และการรื่นเริงครั้งนี้ทางโรงเรียนก็จะมีเงินสนับสนุนให้ 500 บาท เราจะต้องช่วยกันคิดนะคะว่าจะใช้จ่ายเงินกันอย่างไรดี แล้วเพื่อน ๆ ละคะมีความคิดเห็นกันอย่างไรบ้าง ขอเชิญศักดิ์ค่ะ

- ศักดิ์ : ขอบคุณครับ ผมมีความเห็นว่า เรามาคิดเรื่องกิจกรรมกันก่อนดีกว่านะครับ
ว่าจะทำอะไรบ้าง ถึงจะรู้ว่าจะใช้เงินกันอย่างไรดี
- ประธานคณะกรรมการ : เชิญสมพงษ์ ค่ะ
- สมพงษ์ : ขอบคุณครับประธาน ผมคิดว่าเราน่าจะทราบวัตถุประสงค์ของการจัดงาน
ในครั้งนี้นก่อนแล้วจึงจะรู้ว่า จะจัดงานอย่างไรดี
- ประธานคณะกรรมการ : วิไลละคะ ว่าอย่างไรบ้าง
- วิไล : ดิฉันก็มีความเห็นเช่นเดียวกับสมพงษ์ค่ะ และก็ขอเสนอแนะเพิ่มเติมด้วย
นะคะ คือพอเรารู้วัตถุประสงค์กันแล้วเนี่ย เราก็แบ่งงานกันเลยดีกว่า
จะได้เสร็จเร็ว ๆ ینگะคะ
- ประธานคณะกรรมการ : ก็ขอขอบคุณวิไลมากค่ะ และคนอื่น ๆ ละคะ มีความคิดเห็นอย่างไรกัน
บ้าง ขอเชิญเดชเสนอความคิดเห็นเลยคะ
- เดช : ผมเห็นว่า เราควรทราบวัตถุประสงค์ของการจัดงานนี้ก่อน ส่วนการแบ่ง
งานนั้นควรเก็บไว้ทีหลัง เพราะเราต้องตกลงเรื่องกิจกรรมก่อน
- ประธานคณะกรรมการ : ขอบคุณสมาชิกทุกคนนะคะ ที่ช่วยกันเสนอความคิด ส่วนวัตถุประสงค์
ในการจัดงานปีใหม่นี้ ก็คือ การสนุกสนานรื่นเริง และการสร้างความ
ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู และก็ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
ด้วยกันเองค่ะ
- ศักดิ์ : ถ้าอย่างนั้นเราควรมีกิจกรรมอะไรกันบ้างละครับ
- ฐจิต : จันว่าตอนเช้าควรจะเล่นกีฬาตีมีด ตอนบ่ายถึงจะรื่นเริงกัน
- วิไล : ไม่เอา ตอนเช้ารื่นเริง ตอนบ่ายควรเล่นกีฬาดีกว่านะคะ
- ฐจิต : จันว่า กีฬาตอนเช้าดีกว่าตอนบ่าย
- ประธานคณะกรรมการ : เอาละ พอที่เออะไม่ต้องทะเลาะกันหรอก เรามาพูดกันด้วยเหตุผลดีกว่า
นะ แล้ววิทย์ล่ะมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง
- วิทย์ : ผมเห็นด้วยกับวิไลนะครับ ที่จะให้ตอนเช้าเนี่ยมีการรื่นเริงแล้วก็ตอนบ่าย
มีการแข่งกีฬา ก็ดีนะครับ

ประธานคณะกรรมการ : พิมพ์ใจสะละละ มีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง

พิมพ์ใจ : ดิฉันสนับสนุนจุดเต็มที่เลยละ เพราะการแข่งขันก็หาตอนเข้าดีกว่า ส่วนตอนบ่ายเป็นการรีนเร้ง ซึ่งอาจจะยืดเวลาออกไปอีกได้ เพราะคงจะมีคนสนใจมาก

ประธานคณะกรรมการ : เดชสะละละ เห็นด้วยกับฝ่ายไหน หรือว่าเดชมมีความคิดเห็นอย่างอื่น

เดช : ผมเห็นด้วยกับพิมพ์ใจครับที่หาตอนเช้ามีการแข่งขันกีฬาให้เสร็จ อาทาศยังไม่ร้อนนัก ส่วนตอนบ่ายมีการรีนเร้งของชั้นต่าง ๆ

ประธานคณะกรรมการ : เชิญ สักดี พูดเลยละ ดิฉันเห็นคุณยกมือนานแล้ว

สักดี : ผมสนับสนุนเดชเต็มที่เลยครับ

ประธานคณะกรรมการ : ถ้าอย่างนั้นคุณพิมพ์ใจช่วยให้รายละเอียดหน่อยได้มั๊ยละ ว่าเราจะมีกีฬาอะไรกันบ้าง

พิมพ์ใจ : ขอบคุณละ ที่เรียกดิฉันขึ้นมาเสนอความคิด ดิฉันคิดว่าตอนเช้ามีกีฬาที่ดีละ แต่อย่าเป็นกีฬาที่หนัก ๆ ควรเป็นกีฬาที่เบา ๆ เพื่อความสนุกสนานและเพื่อมิตรภาพ เล่นได้ทุกชั้น ทุกห้อง อาจเชิญคุณครูร่วมแข่งขันด้วยก็ได้ เช่น วิ่งกระสอบ ชักเย่อ วิ่งวิบาก ส่วนตอนบ่ายมีการแสดงของชั้นต่าง ๆ นิทหน่อยแล้วก็มีการประกวดร้องเพลง คงจะมีคนสนใจกันมากทีเดียว เราจะเชิญผู้ปกครองมาดูด้วยก็ยังได้ละละ

ประธานคณะกรรมการ : ละ แล้ววิทยกับวิไลสะละละ มีความเห็นอย่างไรบ้าง

วิไล : ฉันเห็นด้วยกับคุณพิมพ์ใจละ

วิทย : ผมก็เหมือนกันครับ

ประธานคณะกรรมการ : ถ้าอย่างนั้น ฉันก็ขอสรุปเลยละละว่า เราจะจัดงานโดยช่วงเช้าเนี่ยจะเป็นการแข่งขันกีฬาอย่างสนุกสนาน ส่วนตอนบ่ายเนี่ยก็จะเป็นการแสดงของนักเรียน คราวนี้เราก็มาร่วมกันพิจารณารายละเอียดของงานกันดีกว่าละ ขอภาคเช้าก่อนก็แล้วกันละละว่าควรจะมีกีฬาอะไรบ้าง

วิทย : ผมก็เห็นด้วยกับพิมพ์ใจนะครับ ที่ว่าควรจะมีกีฬาสนุกสนาน ๆ ให้ทุกคนเล่นกันได้ และเราก็ขอเชิญคุณครูร่วมแข่งขันด้วย ผมขอเสนอวิ่งวิบากครับ

- ประธานคณะกรรมการ : เอ...ไหนลองขยายความคิดสิคะ ว่าวิ่งวิบากเนี่ยจะต้องทำอะไรกันบ้าง
- วิทย์ : ก็วิ่งรอบสนามเส้นทางวิ่งเนี่ยครับ จะแบ่งเป็น 5 ถึง 6 จุด แต่ละจุดเนี่ย ก่อนจะวิ่งผ่านไปก็ต้องทำกิจกรรมที่จุดนั้นให้สำเร็จก่อน อย่างเช่น สนเข็ม เหย่น้ำกินกล้วย เป่าบั้งคาบเหรียญ ก็ได้นะครับ
- ประธานคณะกรรมการ : อืม...เป็นความคิดที่ดีมากเลยละ แล้วคนอื่นล่ะคะ จะมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง เดชะเรอมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง
- เดช : ผมเห็นด้วย และขอเสนอให้ข้อเสนอของวิทย์ เป็นหนึ่งอย่าง และขอให้เพื่อน ๆ ช่วยกันเสนอก็คืออย่างอื่น ๆ บ้าง ส่วนผมจะขอเสนอวิ่งกระสอบครับ
- พิมพ์ใจ : ฉันขอเสนอชักเย่อละ ใช้อุปกรณ์ก็คือ เชือกเพียงเส้นเดียว ที่ห้องพละก็มีอยู่แล้วแหละ ไม่ต้องใช้เงินเลยนะละ
- ประธานคณะกรรมการ : ละ เป็นตัวอย่างที่ดีมากเลยแหละละ ถ้าพวกเราเสนอกีฬา บอกอุปกรณ์ และจำนวนเงินที่จะต้องใช้จ่ายด้วยก็จะดีมากเลยละ แล้ววิ่งวิบากที่วิทย์เสนอ จะใช้เงินเท่าไรล่ะคะ
- วิทย์ : สนเข็ม ก็ไม่ต้องใช้เงินครับ ผมจะเอาที่บ้านมาให้ก็ได้ เพราะที่บ้านของน้ำผมรับจ้างเย็บผ้าอยู่แล้ว เป่าบั้งคาบเหรียญก็ใช้ขันน้ำและเหรียญสดางค์ซึ่งก็คงพอมีได้ ส่วนบั้งมันคงต้องซื้อ 3 บาทก็เยอะแยะ เป่าลูกโป่งก็ต้องซื้อลูกโป่ง ชัก 20 ลูก ก็ประมาณ 10 บาท สำหรับกล้วยน้ำว้าที่บ้านใครมีบ้างก็เอามาด้วยก็ดีจะได้ไม่ต้องซื้อ
- พิมพ์ใจ : บ้านฉันมี ลูกกล้วยเยอะแยะเลย ฉันจะขอคุณแม่มาให้เองพวกเราจะได้ ไม่ต้องเสียเงินซื้อไงละ
- วิทย์ : ถ้าอย่างนั้นกิจกรรมวิ่งวิบาก ก็ขอประมาณ สัก 30 บาท ก็พอครับ วิ่งกระสอบไม่ต้องใช้งบประมาณ ผมจะไปขอยืมจากรองสีเจ๊กเม้งข้างบ้านผมเอง
- ประธานคณะกรรมการ : ขอบคุณมากละ แล้วจะมีใครเสนออะไรอีกมั๊ยคะ

พิมพ์ฉ : ดิฉันเสนอแบบนี้ จะมีใครเห็นเป็นอย่างงี้บ้าง เราได้ก็ฬามาหลายอย่าง แล้วนะคะ คือ วึ่งวิบาก วึ่งกระสอบ ชักเย่อ แล้วยังมีที่ม่ได้เสนอกันอีก เช่น จัม่่าส่งเมือง วึ่งเปรี้ยว ดิฉันขอเสนอให้ใครไปรับงานไปเตรียมเลย อดยัหึ่งประมาณ 100 บาท สฬหรับก็ฬาทูกอย่ง อย่างนี้จะเป็นอย่างไร บ้างคะ

เดช : ผมเห็นด้วยครับ จะได้รวบรัดดี ถ้าวธิปรายมาก ๆ จะทฬให้เสียเวลา

ประธานคณะกรรมการ : แล้วคนอื่นละคะ มีความเห็นอย่างไรบ้าง โปรดยกมือสนับสนุนความคิดเห็นของพิมพ์ฉด้วยนะคะ ถ้าเช่นนั้นดิฉันก็ขอมอบเรื่องนี้ให้กับวิทย์ วิไล และเดช นะคะ ฬให้พวกคุณทั้ง 3 คน เนียไปร่วมกันคิดก็ฬภาคเข้ามาโดยเอาประเภทก็ฬที่กล่าวมาแล้ว ก็คิดเพิ่มเติมให้อยู่ในเวลา ๑ มงษัฬ ถึงเที่ยง ฬซึ่งประมาณ 100 บาท อ้อ แล้วยัอย่าลืมไปปรึกษากับครูพรตักดีซึ่งเป็นครูพละ พร้อมกับเชิญท่านมาเป็นกรรมการตัดสินด้วยนะคะ เออ....แล้วคราวนี้ตอนป่ายเราจะมีการแสดงอะไรบ้างนะคะ ชูจิต มีความเห็นอย่างไรบ้าง

ชูจิต : จันฬว่าเราควรมีการแสดงของนักเรียนด้วยนะคะ

: แสดงกระบี่กระบองด้วยนะสนุกดี

พิมพ์ฉ : เราจะเอากระบี่กระบองมาจากไหน พวกเรายังเล่นกันม่เป็นเลยนะ

ประธานคณะกรรมการ : ก่อนอื่นนะคะเราน่าจะมีร่าววยพรก่อน เพราะเป็นวันปีใหมฬควรอวยพร ฬให้กับทุกคนที่มาในงานนะคะ

ประธานคณะกรรมการ : ค่ะ เป็นความคิดที่ดีมากเลยคะ แล้วเพื่อน ๆ ละคะ มีความเห็นเป็น อย่างไรบ้าง

ชูจิต : ดีแล้วคะ ถ้าเช่นนั้นเราก็ได้หนึ่งรายการแล้วนะคะ แล้วยัอย่างอื่นละคะ จะมีอะไรอีกบ้าง

: จันคิดฬว่าเราควรเปิดรอกาสฬให้ชั้นอื่น ๆ เนีย มีส่วนร่วมโดยการจัดกาแสดงมารายการละหนึ่งชุดหกชั้น ก็เป็นหทรายการคะ

- ศักดิ์ : ก็ดีนะ แต่ผมคิดว่าควรแบ่งเป็นสามชุดเท่านั้น คือ ปอสี่ ปอห้า ปอหก ส่วนปอหนึ่ง ปอสอง ปอสสาม ยังเล็กเกินไปให้ทำอย่างอื่นดีกว่า
- วิไล : อ้าว แล้วคิดว่าจะให้น้องทำอะไรดีล่ะคะ
- วิทย์ : เล่นเกมก็ได้ แล้วจัดเกมให้น้อง ๆ เล่น แล้วมีรางวัลให้ เช่น พายัพูหา
เชิญมาร้องเพลง ดีเหมือนกันนะ ถ้ามีการประกวดร้องเพลงด้วย สนุกดี
: ถ้ามีการประกวดร้องเพลงก็ต้องมีประธานชีคะ ฉันขอเสนอครูสมาใจ คนที่
สอนวิชาขับร้อง ให้เป็นกรรมการนะคะ
- ศักดิ์ : ผมว่า ครูสมาใจดีกว่า ครูสมาใจร้องเพลงเพราะออก ก็เคยร้องให้เราฟัง
บ่อย ๆ จ้าไม่ได้เหรอ
- ชูจิต : ถึงยังงั้น ฉันก็ว่าครูสมาใจดีกว่านะ
- ศักดิ์ : ผมว่าครูสมาใจดีกว่า
- ประธานคณะกรรมการ : เอาละ เอาละ ตีฉันว่ามันไม่ใช่เรื่องใหญ่เรื่องโตเลยนะที่เราจะต้องมา
โต้เถียงกันเนี่ย ฉันตัดสินใจเองดีกว่า ฉันจะขอให้คุณครูทั้งสองท่านเนี่ย
ร่วมกันตัดสินเลยจะดีมีัย คุณครูจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของเรา
- พิมพ์ใจ : ดี เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ประธานคณะกรรมการ : ถ้าอย่างนั้นก็ดีแล้วล่ะ เรามาติดกิจกรรมต่อไปดีกว่า มีใครจะเสนอ
อะไรอีกบ้างคะ
- ชูจิต : ตกลงว่าจะมีอะไรบ้างคะ หัวหน้าลองสรุปทวนให้ฟังอีกครั้งได้มีัยคะ
- ประธานคณะกรรมการ : ได้ค่ะ ตอนนี้เราก็มียางานดังนี้ ฟังนะคะ หนึ่ง รวบรวมพร สอง การแสดงของ
นักเรียน ระดับชั้นปอสี่ ปอห้า ปอหก สาม การประกวดร้องเพลง สี่ เกม
มีรางวัลสำหรับห้องปอหนึ่ง ถึงปอสสามค่ะ
- พิมพ์ใจ : ถ้าดูรายการจากที่ประธานสรุปจะเห็นว่าน่าจะมีพอแล้วนะคะ เพราะ
เรามีเวลาแค่ 2 ชั่วโมง คือ ปายโมงถึงปายสามโมงเย็นเท่านั้นอาจจะ
ได้เลยไปนิดหน่อย หลังจากแข่งกีฬา ก็เที่ยงกว่าแล้ว ต้องรับประทานอาหาร
อาหารกลางวันอีก กว่าจะได้เริ่มก็ปายโมงพอที ตีฉันขอเสนอให้เรานะ

เอารายการที่ประธานสรุปนั้นะคะมาลองจัดลำดับดูก่อน ถ้ามีเวลาเหลือ
ค่อยเพิ่มอย่างอื่นเข้าไปดิ้นนะคะ

ประธานคณะกรรมการ : ขอบคุนมากค่ะ ถ้าฉันเราต้องลองมาจัดตามที่พิมพ์ใจเสนอกันดีไหมคะ
แล้วเราจะเริ่มต้นด้วยอะไรก่อนละคะ

วิไล : ร้าอวยพรควรเริ่มตอนแรกดีไหมคะ แล้วขอเสนอว่าการแสดงแต่ละระดับ
ชั้น จะแสดงสลับกันกับการร้องเพลง

สมพงษ์ : ดีเหมือนกันจะได้ไม่เบื่อ ผู้แสดงชุดต่อไปก็จะได้เตรียมตัวด้วย

ประธานคณะกรรมการ : ค่ะ ถ้าอย่างนั้นดิฉันก็ขอเสนอจัดเลยนะคะ ขอให้เพื่อน ๆ ทุกคนช่วย
แก้ไขด้วยละกันนะคะ รายการจะเป็นอย่างนี้ค่ะ หนึ่ง ร้าอวยพร 5 นาที
สอง การแสดงของ ป.4 20 นาที สาม ประกวดร้องเพลง 15 นาที
สี่ การแสดงของ ป.5 20 นาที ห้า เกม 15 นาที หก ประกวด
ร้องเพลง 15 นาที เจ็ด การแสดงของ ป.6 20 นาที แปด ประกวด
ผลการร้องเพลงและแจกรางวัล 15 นาที เท่านี้ก็รวมเป็น 2 ชั่วโมง
พอดีเลยคะ

เดช : ความจริงที่ประธานเสนอมาก็ดีแล้ว ผมเห็นด้วยครับ

: แล้วเราจะแบ่งหน้าที่กันอย่างไร

ประธานคณะกรรมการ : ดิฉันขอเสนออย่างนั้นะคะ เดชก็รับผิดชอบเรื่องกีฬาไปก็แล้วกัน ส่วน
พวกเราที่เหลือก็รับผิดชอบภาคบ่ายกันนะคะ

ศักดิ์ : ผมขอรับเลือกจัดเกมเอง

เดช : ผมรับเรื่องการแสดงของ ป.6

ประธานคณะกรรมการ : แล้วคนอื่นละจะช่วยอะไรได้บ้าง จูจิตเธอชอบเรื่องนาฏศิลป์ไหมใช่เธอ
ขอให้เธอช่วยประสานงานเรื่องร้าอวยพรแล้วกันนะ

จูจิต : ได้ค่ะ แต่ต้องขอปรึกษาครูสมาใจก่อนนะคะ

: ฉันขอประสานงานการแสดงของ ป. 5 เองค่ะ

ประธานคณะกรรมการ : แล้ววิไลละ เธอจะช่วยเป็นผู้ประสานการแสดงของ ป.4 ได้ไหมคะ

เออน้องของเธอก็อยู่ ป.4 ด้วยนี่นา เธอคงประสานงานได้ดีแน่ ๆ เลย

วิไล : ตกลงค่ะ

ประธานคณะกรรมการ : ส่วนการประกวดร้องเพลง ฉันขอให้คุณสมพงษ์รับไปนะคะ

สมพงษ์ : ครับ แล้วเงินค่าใช้จ่ายจะแบ่งกันอย่างไรครับ

ประธานคณะกรรมการ : เรามีเงินอยู่ 500 บาทนะคะ ให้ฝ่ายกีฬา 100 บาท เหลือเงินแค่ 400 บาท แล้วเราจะแบ่งกันอย่างไรล่ะคะ

เดช : ภาคนายมีรายการทั้งหมด 6 รายการ แบ่งเท่า ๆ กันก็ยุติธรรมดี
: ไม่ได้หรอก บางรายการต้องใช้เงินมาก เช่น รางวัลของเกมกับการ
แข่งขันร้องเพลง

ประธานคณะกรรมการ : เอาอย่างนี้ก็ละกัน ดิฉันของเสนอดังนี้ละคะ รางวัลพร 50 บาท เอาไว้
จัดฉาก ชื่ออุปกรณ์ แข่งขันร้องเพลง 100 บาท ให้รางวัล เกม 100
บาท ให้รางวัล การแสดงของ ป.4 50 บาท การแสดงของ ป. 5
50 บาท การแสดงของ ป.6 50 บาท รวมทั้งหมด 400 บาท พอดี
เลยค่ะ

ทุกคนพูดพร้อมกันว่า เห็นด้วย

เอกสารอ้างอิง

กิจกรรมฝึกทักษะการทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. (เทพเสียง).

คณะกรรมการวิจัยและคณะผู้ผลิตสื่อ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

ครั้งที่ 10 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาด้วยคำและภาษาท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาด้วยคำและภาษาท่าทางว่ามีอะไรบ้าง

2. ขั้นฝึก

2.1 ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาด้วยคำและภาษาท่าทาง โดยใช้แผนภูมิและรูปภาพประกอบ

2.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม และบอกประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่าสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

1. แผนภูมิ
2. รูปภาพ

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถามและแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่ 11 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง การอภิปรายกลุ่ม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางว่ามีผลดีหรือไม่ อย่างไร

2. ขั้นฝึก

2.1 ผู้วิจัยบรรยายสรุปถึงความสำคัญของการอภิปรายกลุ่มและวิธีการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง โดยใช้แผนภูมิประกอบ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนไม่ได้กล่าวถึง

อุปกรณ์

1. แผนภูมิ

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถามและแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่ 12 เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้การอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้เกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มที่เหมาะสมทั้งภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทาง
2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
3. ผู้วิจัยกล่าวขอจบนักเรียน และกล่าวปิดโปรแกรมการสอนแบบปกติ

ภาคผนวก ข

1. แสดงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการฝึก
พฤติกรรมการแสดงออกก่อนและหลังการทดลอง
2. แสดงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอน
แบบปกติก่อนและหลังการทดลอง
3. แสดงผลต่างของคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
4. กราฟแสดงความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนเป็นรายบุคคล
ในแต่ละระยะ

ตาราง 5 แสดงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนฝึกพฤติกรรมการแสดงออก และกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ

คาบที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	130	13	123	10.5
2	123	10.5	134	15
3	106	4	140	16
4	116	9	113	8
5	105	2	96	1
6	128	12	111	7
7	106	4	109	6
8	131	14	106	4

$R_1 = 68.50$ $R_2 = 61.50$

$U = 31.50$

ตาราง 6 แสดงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการฝึกพฤติกรรม
การแสดงออกก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	คะแนนการอภิปรายกลุ่ม		ผลต่างของคะแนน การอภิปรายกลุ่ม	อันดับ	R -	R +
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	193	130	63	1		+ 1
2	203	123	80	5		+ 5
3	206	106	100	7		+ 7
4	189	116	73	2.5		+ 2.5
5	215	105	110	8		+ 8
6	201	128	73	2.5		+ 2.5
7	191	106	85	6		+ 6
8	205	131	74	4		+ 4
รวม						36

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

T = 0**

ตาราง 7 แสดงคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนแบบปกติ
ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	คะแนนการอภิปรายกลุ่ม		ผลต่างของคะแนน การอภิปรายกลุ่ม	อันดับ	R -	R +
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	176	123	53	5.5		+ 5.5
2	174	134	40	1		+ 1
3	188	140	48	4		+ 4
4	176	113	63	7		+ 7
5	164	96	68	8		+ 8
6	153	111	42	2		+ 2
7	162	109	53	5.5		+ 5.5
8	153	106	47	3		+ 3
รวม						36

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 T = 0**

ตาราง 8 แสดงผลต่างของคะแนนการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	63	7.5	53	5.5
2	80	13	40	1
3	100	15	48	4
4	73	10.5	63	7.5
5	110	16	68	9
6	73	10.5	42	2
7	85	14	53	5.5
8	74	12	47	3

$$R_1 = 98.5$$

$$R_2 = 37.5$$

$$U = 1.50$$

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 แสดงความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก ในแต่ละระยะ

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่								
			1	2	3	4	5	6	7	8	
ระยะ เส้นฐาน A ₁	1	1	13	13	13	13	13	13	13	13	
		2	15	15	15	15	15	15	15	15	
		3	18	18	18	18	18	18	18	18	
		4	16	16	16	16	16	16	16	16	
	2	1	18	18	18	18	18	18	18	18	
		2	16	16	16	16	16	16	16	16	
		3	18	18	18	18	18	18	18	18	
		4	16	16	16	16	16	16	16	16	
มัธยฐาน			15.83	15.5	13.5	15.5	13.25	15.83	13.16	16.25	16
ระยะทดลอง B	3	1	12	14	13	14	15	19	15	20	
		2	18	18	15	15	14	17	15	18	
		3	16	16	13	24	13	19	13	23	
		4	18	18	14	16	13	18	16	23	
	4	1	20	23	15	15	15	15	19	19	
		2	23	22	18	19	19	27	19	30	
		3	23	23	18	18	19	21	22	19	
		4	19	23	17	22	19	23	22	26	

ตาราง 9 (ต่อ)

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่								
			1	2	3	4	5	6	7	8	
	5	1	23	19	19	23	20	19	22	27	
		2	21	27	15	23	23	23	23	27	
		3	25	25	19	25	25	29	22	30	
		4	21	32	22	21	24	24	20	32	
	6	1	17	22	20	22	23	22	17	20	
		2	18	34	24	25	30	30	20	28	
		3	18	26	24	24	22	32	22	27	
		4	20	29	25	23	21	33	17	26	
	7	1	23	23	23	29	23	30	18	29	
		2	21	24	23	29	22	28	23	24	
		3	26	27	27	30	22	28	22	27	
		4	28	29	23	29	25	28	19	24	
	8	1	26	26	24	26	21	27	30	31	
		2	18	26	25	30	23	23	18	25	
		3	20	25	28	24	25	25	26	28	
		4	23	24	24	28	23	26	22	22	
มัชฐาน			20.5	23.5	20.5	23.5	21.83	24.5	20	26	22.5

ตาราง 9 (ต่อ)

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่								
			1	2	3	4	5	6	7	8	
ระยะติดตาม ผล A ₂	9	1	25	33	30	21	32	22	26	27	
		2	21	29	30	26	29	26	26	28	
		3	29	28	27	23	26	26	26	24	
		4	22	14	27	19	26	28	24	28	
	10	1	23	24	24	25	24	26	21	26	
		2	24	24	23	24	25	24	21	25	
		3	23	26	19	24	27	24	23	26	
		4	26	25	23	27	26	25	24	21	
มัชยฐาน			23.5	26	27	24.5	26.17	25.5	24	26	26.5

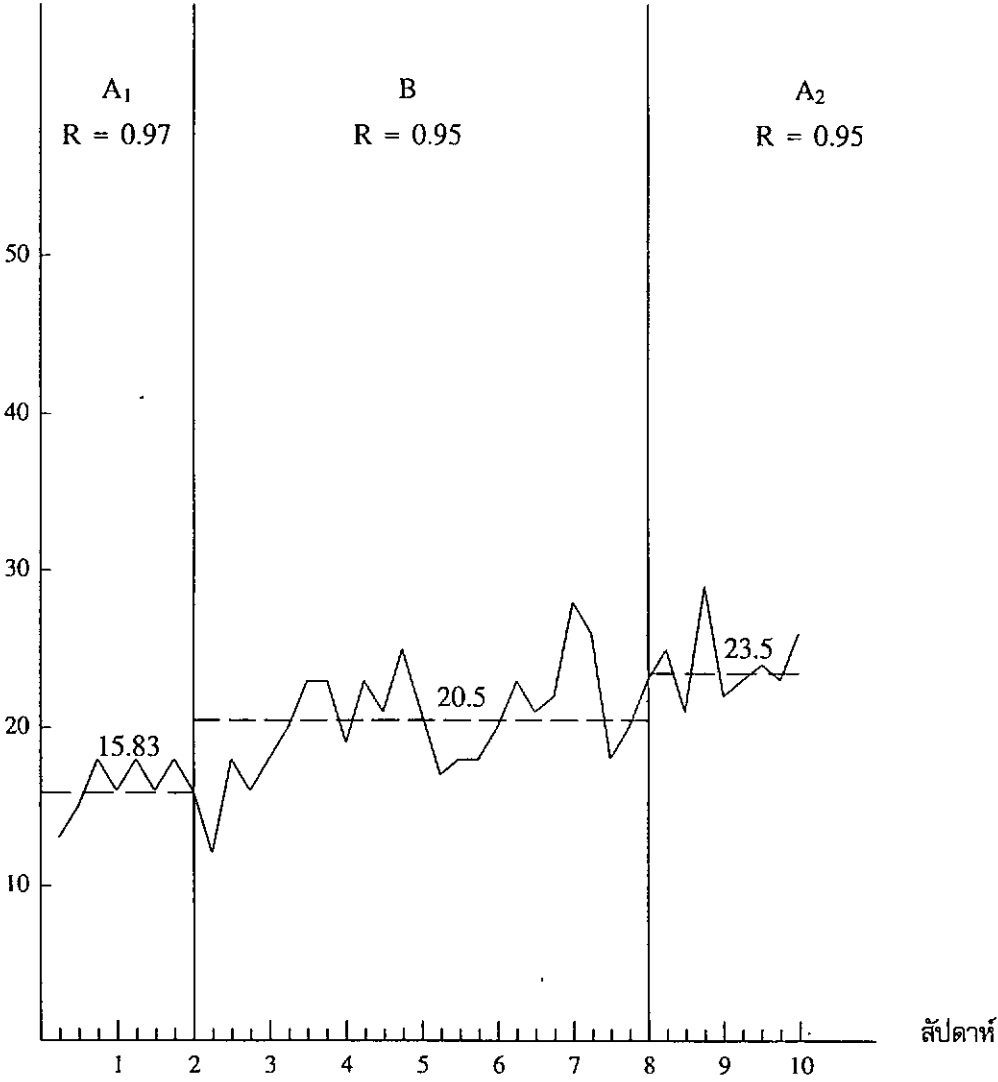
ตาราง 10 (ต่อ)

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่							
			1	2	3	4	5	6	7	8
	5	1	22	19	20	21	15	19	18	18
		2	19	18	18	19	19	19	21	17
		3	20	19	20	20	15	19	19	17
		4	18	22	24	19	18	19	19	18
	6	1	21	20	19	21	19	20	21	19
		2	17	20	18	19	16	22	19	17
		3	18	18	22	19	18	20	19	18
		4	20	21	19	22	19	19	20	19
	7	1	21	18	20	21	21	18	22	18
		2	20	23	21	19	21	20	21	18
		3	20	21	16	15	23	24	16	20
		4	24	20	22	15	23	19	22	17
	8	1	24	17	22	19	19	22	21	18
		2	17	17	28	22	18	18	20	18
		3	23	28	20	25	19	21	27	19
		4	22	17	23	22	18	23	18	23
มัธยมศึกษา			19	18.5	19.70	19.16	18.20	18.92	18.9	17.5 18.83

ตาราง 10 (ต่อ)

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่								
			1	2	3	4	5	6	7	8	
ระยะติดตามผล	9	1	23	23	22	22	20	21	26	18	
		2	21	21	23	26	23	20	19	20	
		3	23	21	28	22	24	17	18	17	
		4	24	22	23	26	20	19	23	23	
	10	1	23	24	25	22	21	21	20	19	
		2	19	18	20	21	20	19	16	20	
		3	22	23	25	18	18	18	21	18	
		4	21	22	22	19	18	18	19	18	
มัชฌิม			22.5	22	23	21.83	20.8	19	19	18.5	20.5

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

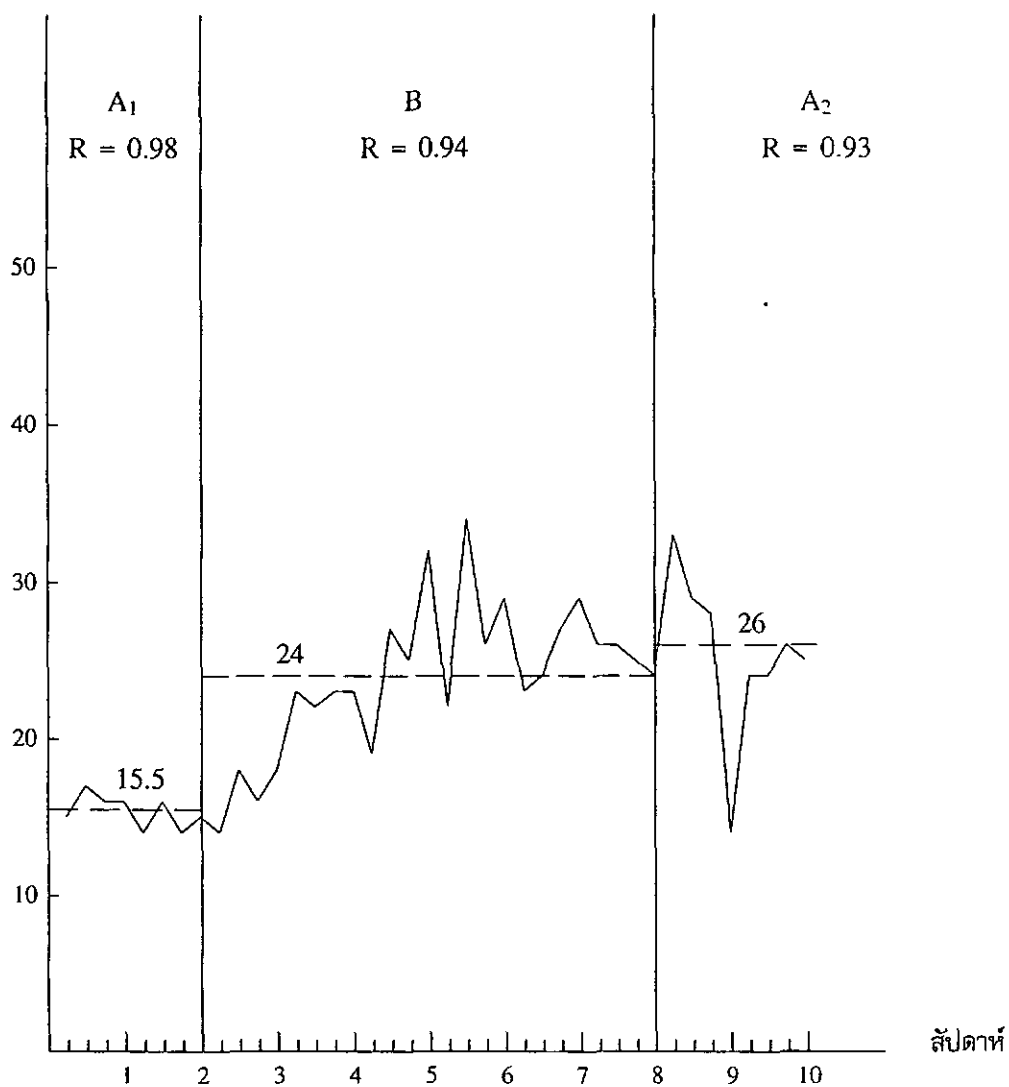

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

— — — — ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 3 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

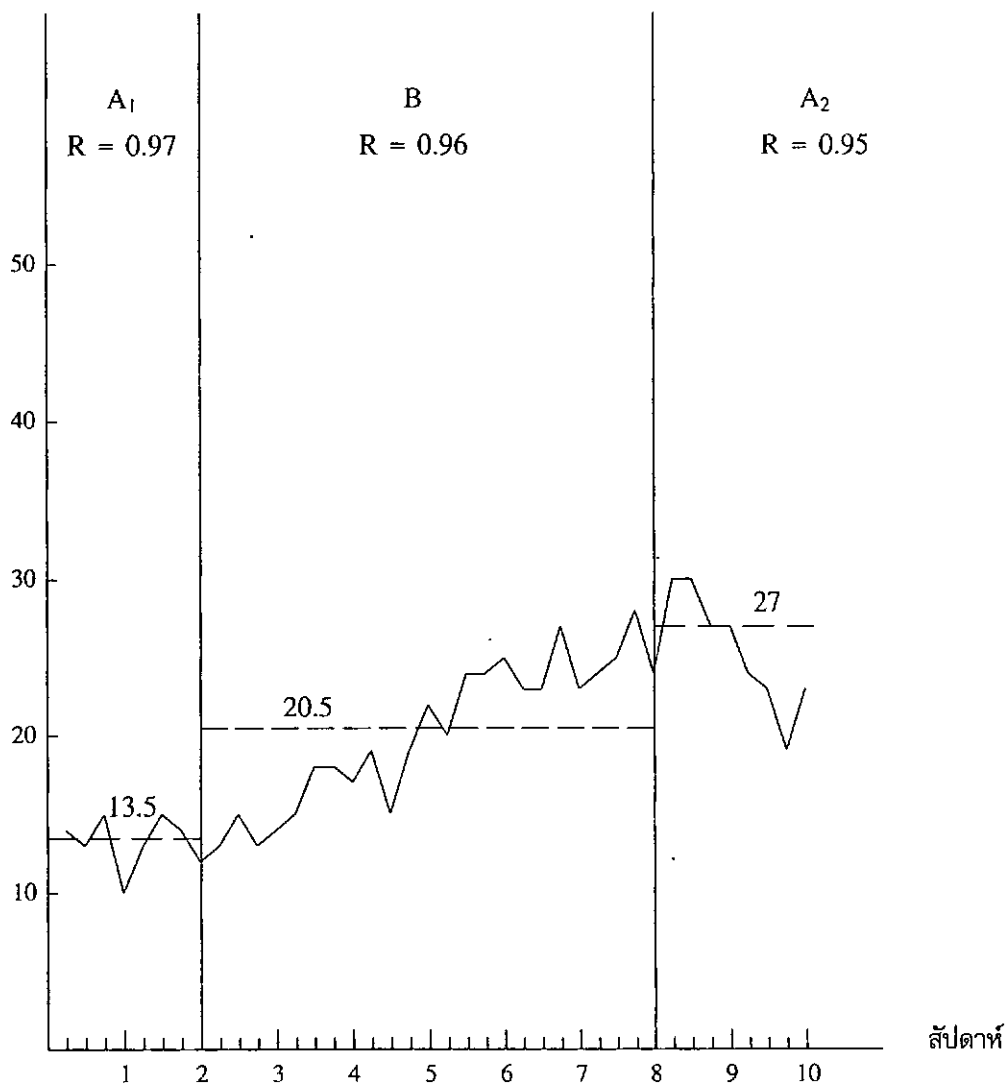

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

— — — — ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

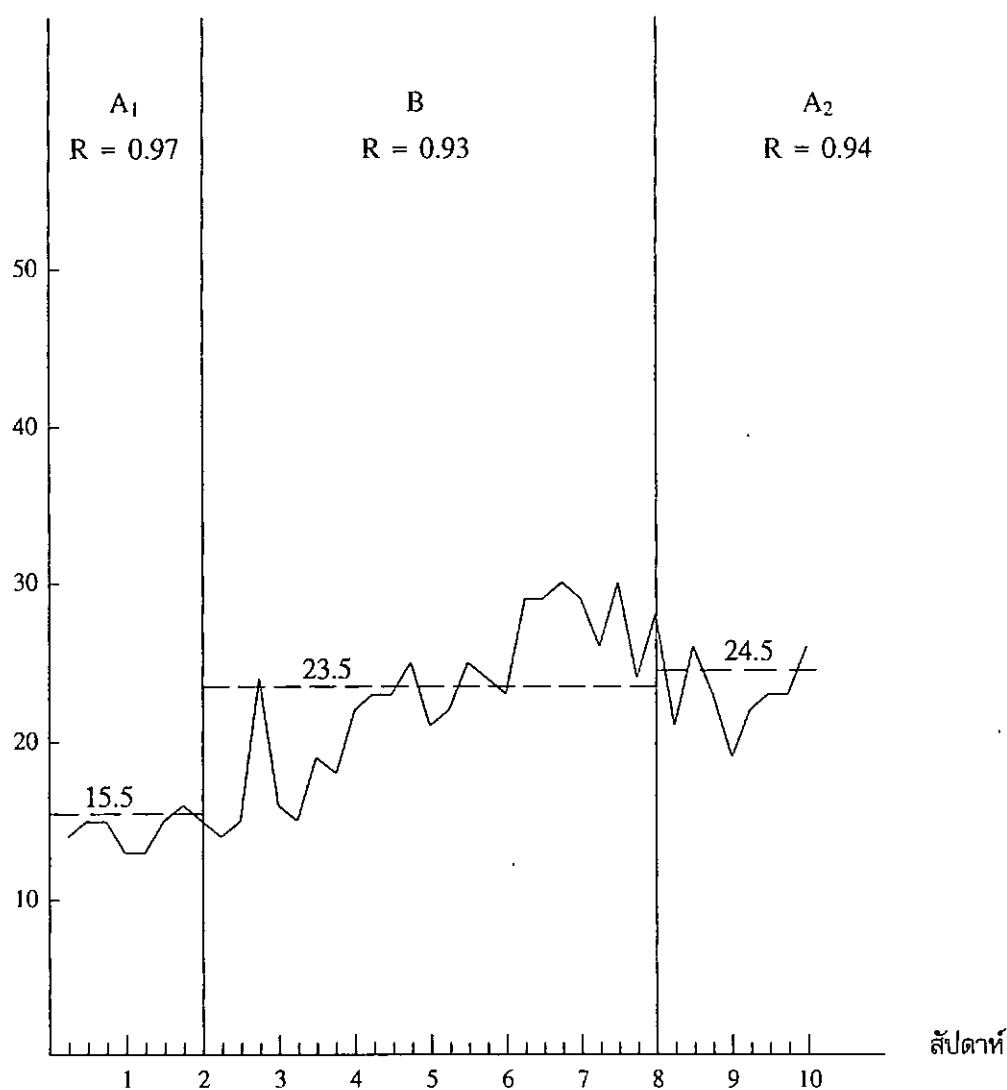
ภาพประกอบ 4 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

ภาพประกอบ 5 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

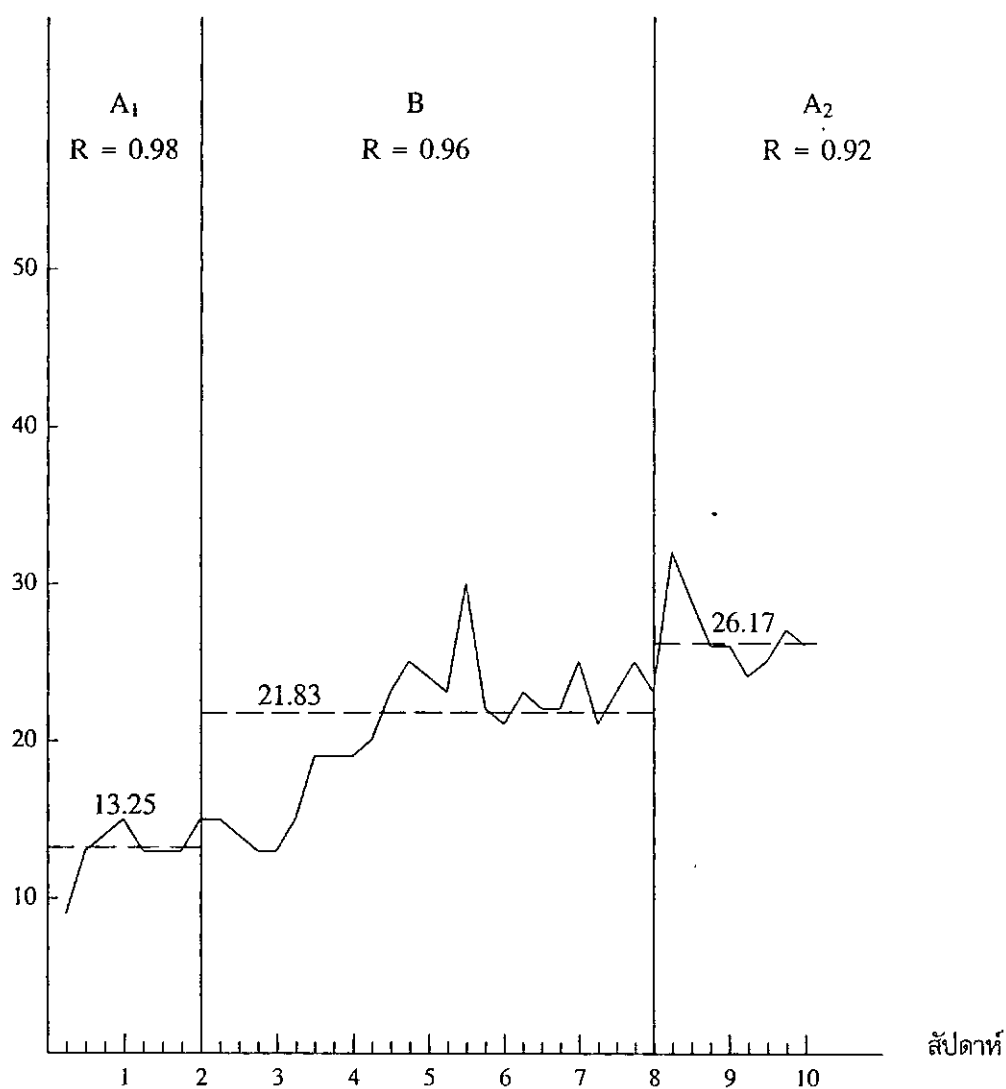

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

— — — — ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 6 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

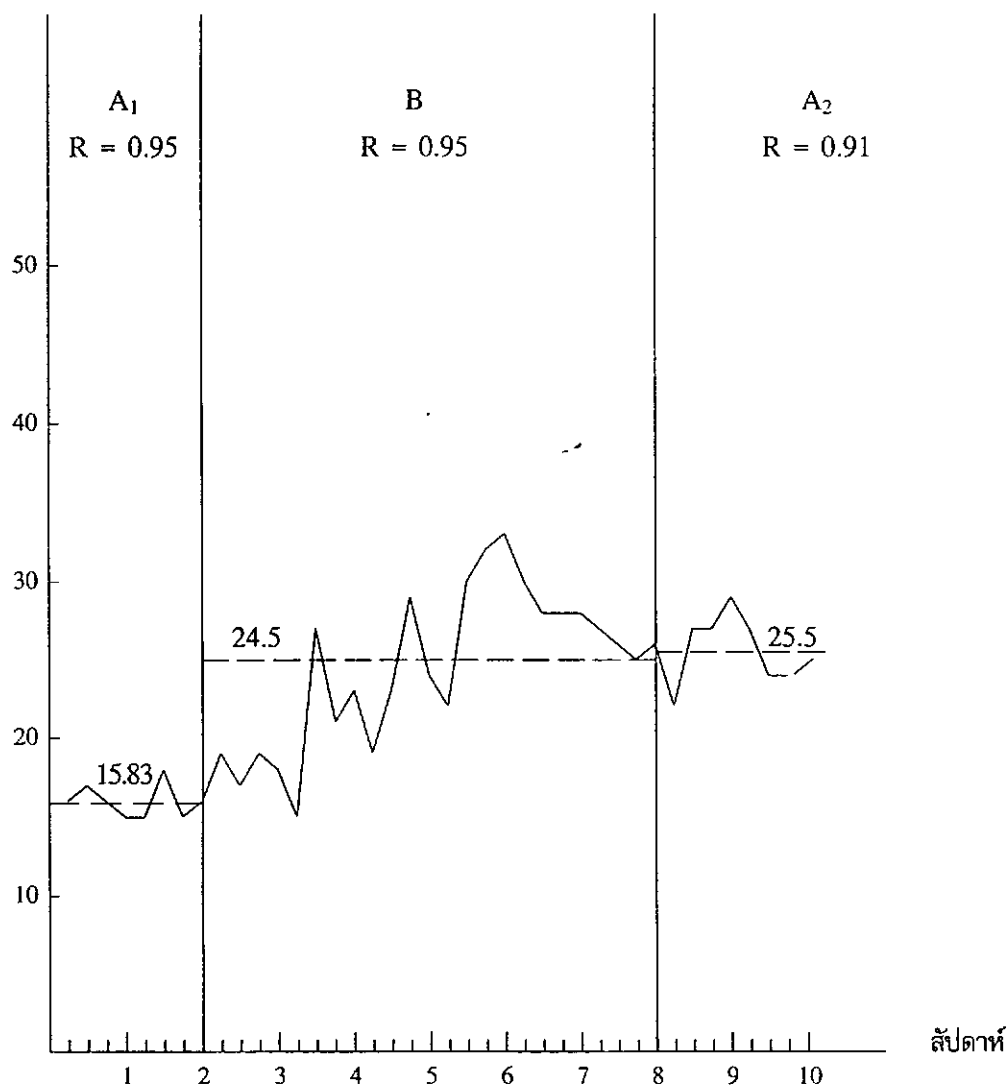

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

— — — — ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 7 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

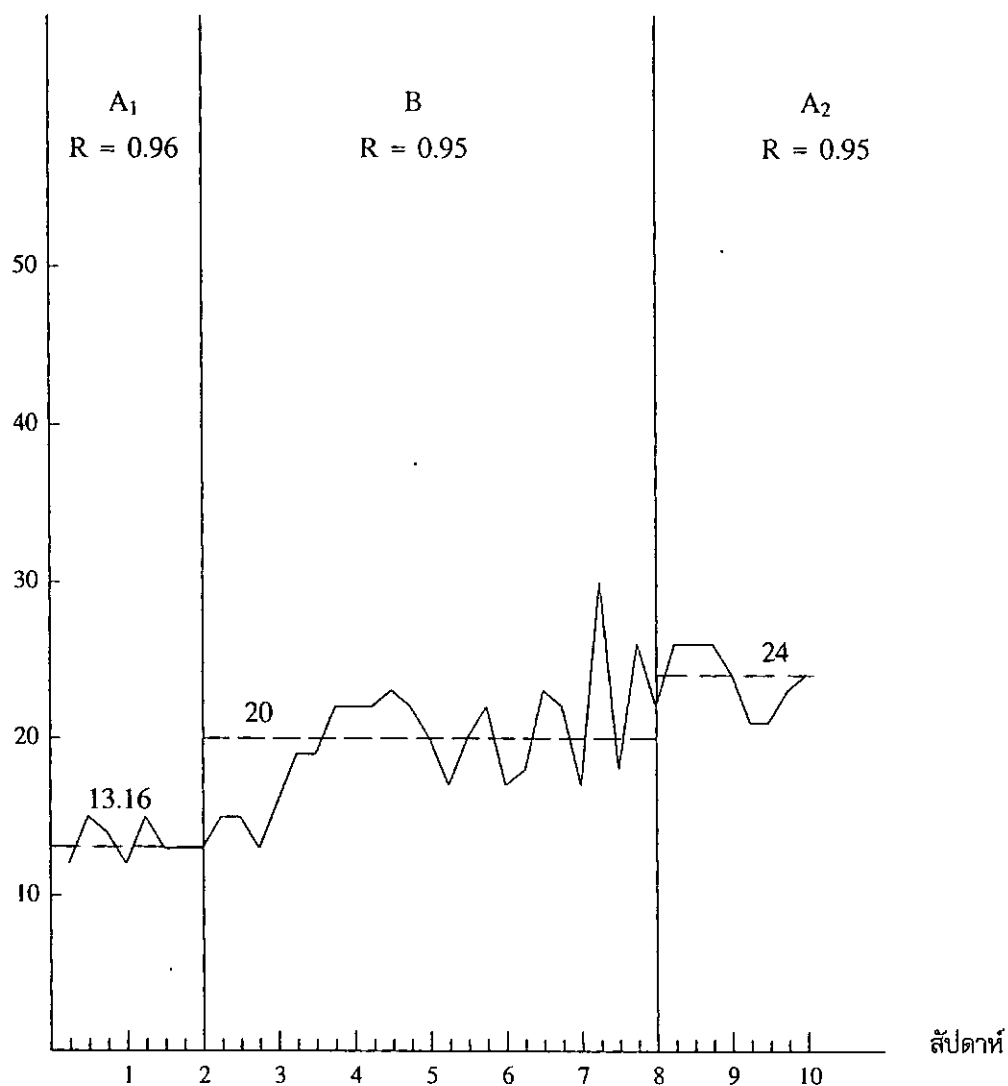

_____ ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

----- ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 8 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

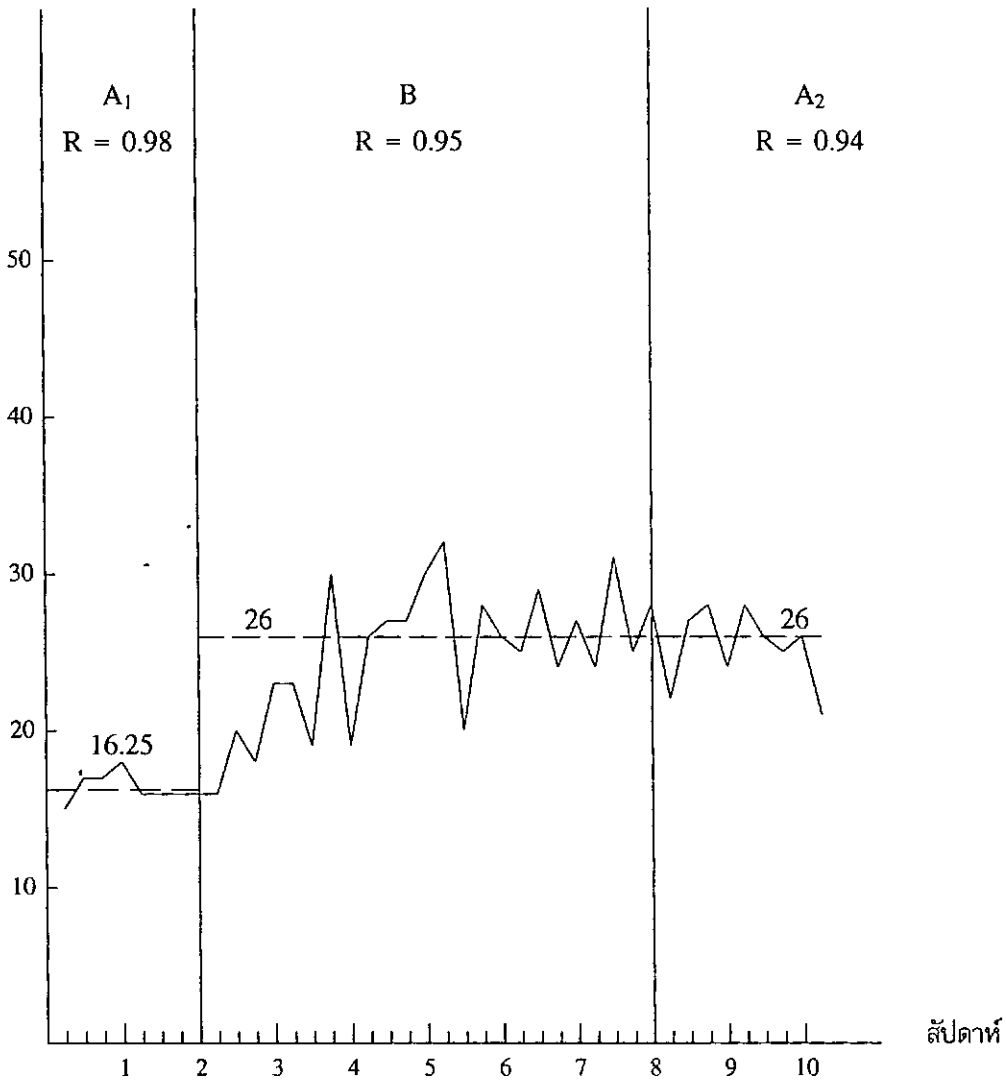

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

— — — — ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 9 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

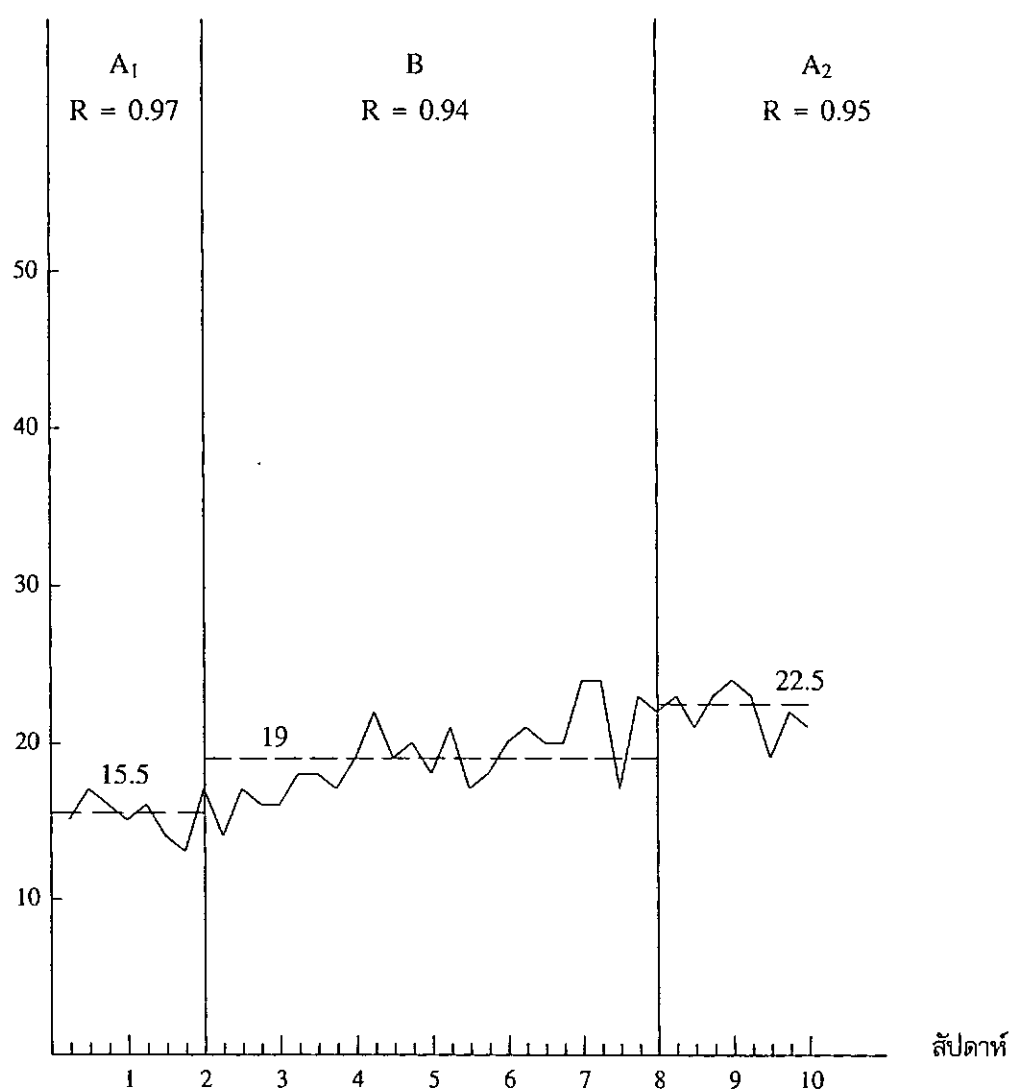

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

----- ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 10 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลอง ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

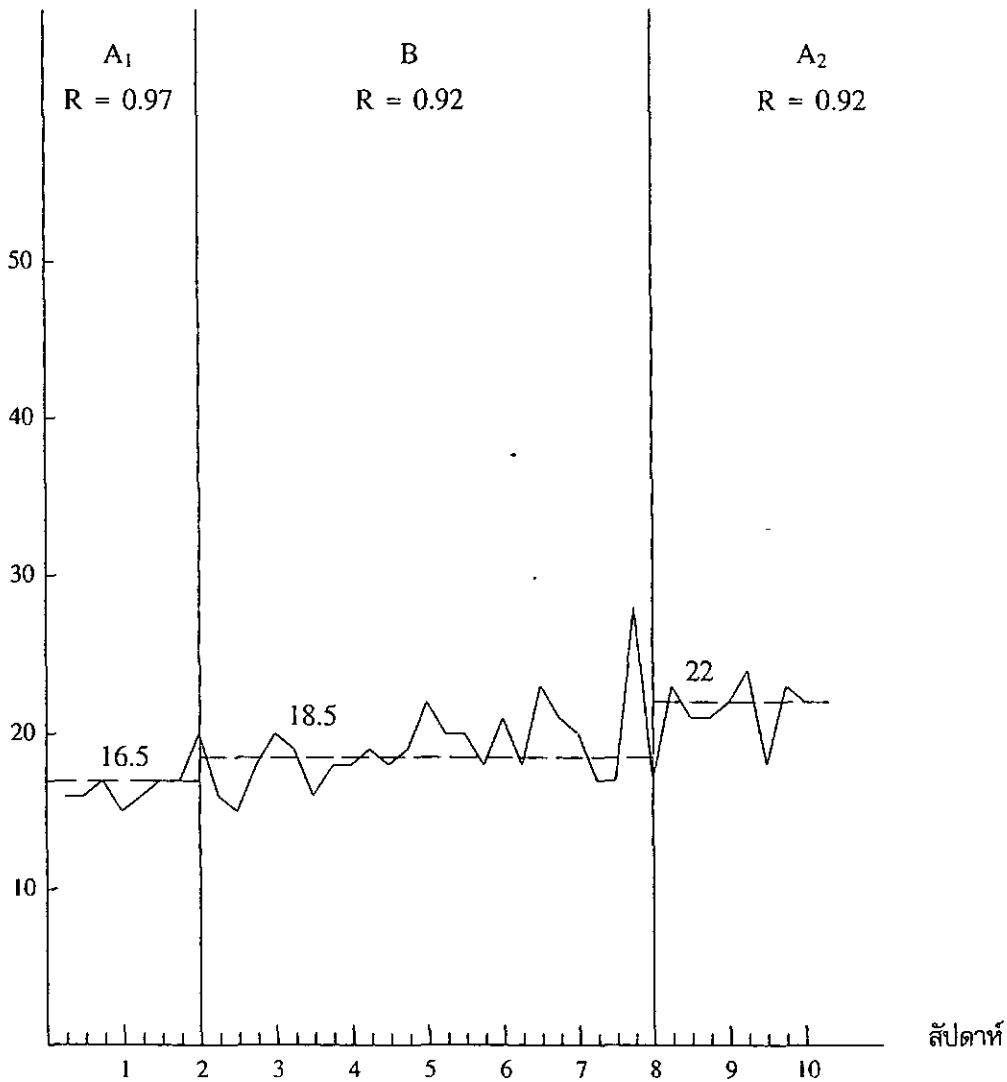

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

— — — — ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 11 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

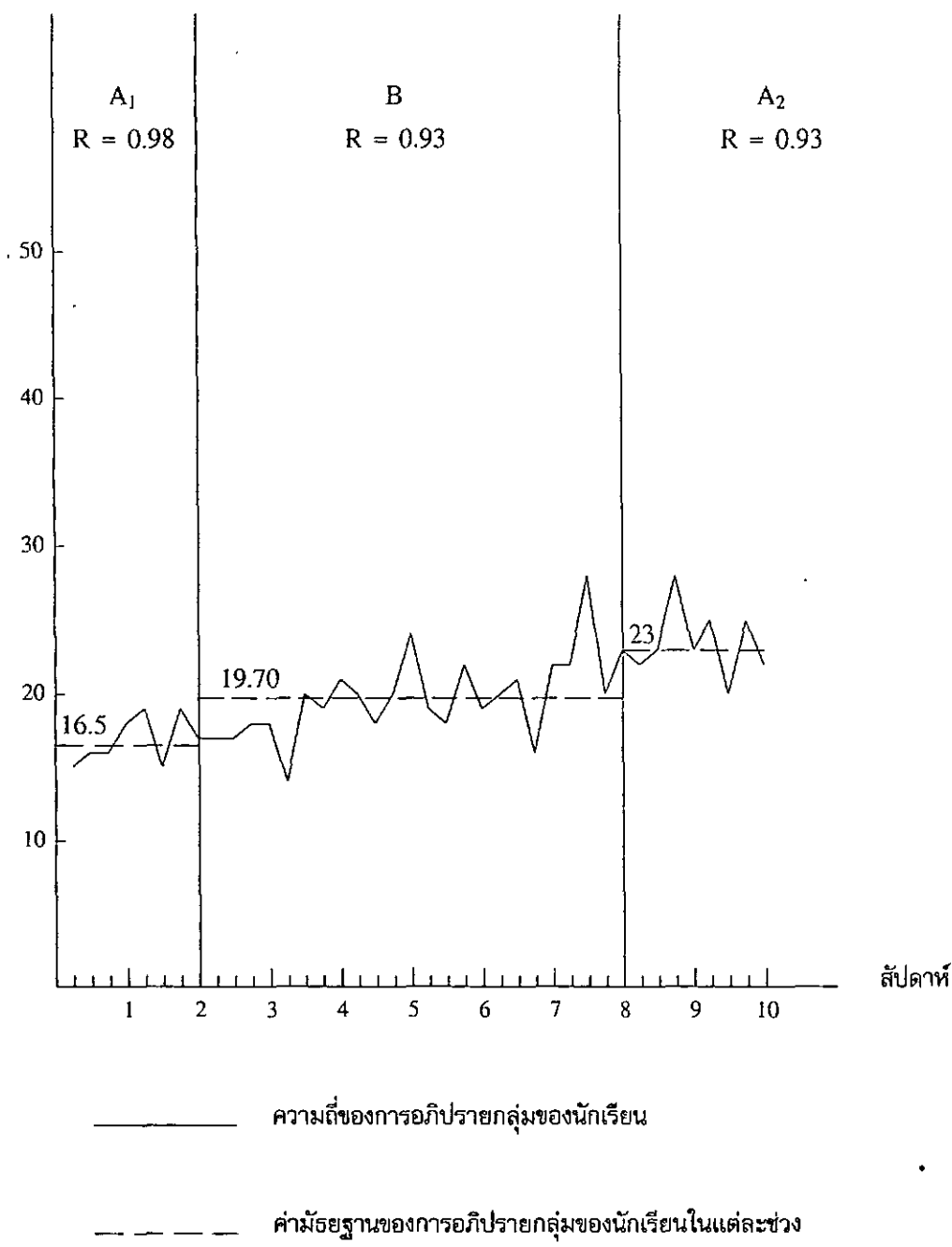

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

— — — — ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

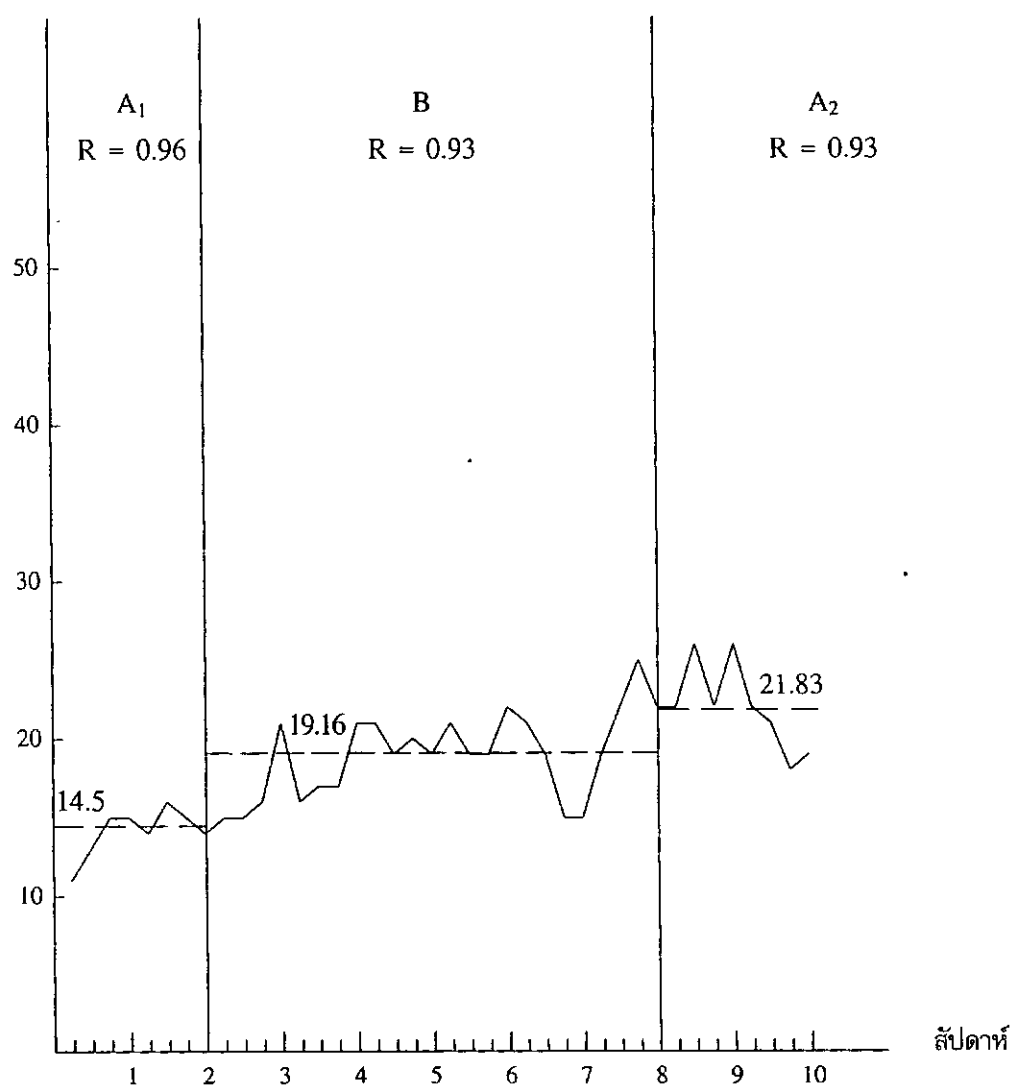
ภาพประกอบ 12 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

ภาพประกอบ 13 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

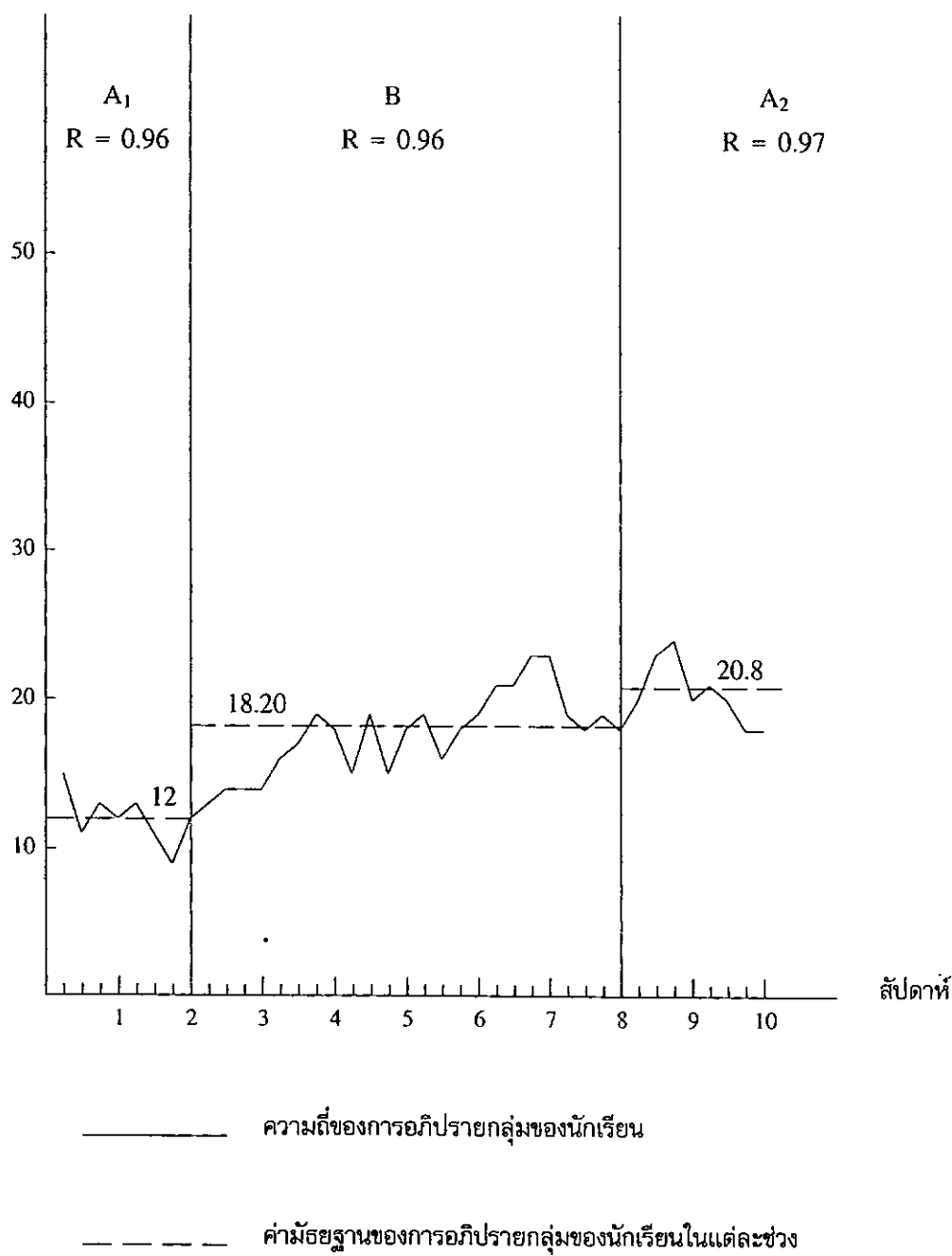

———— ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

- - - - - ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

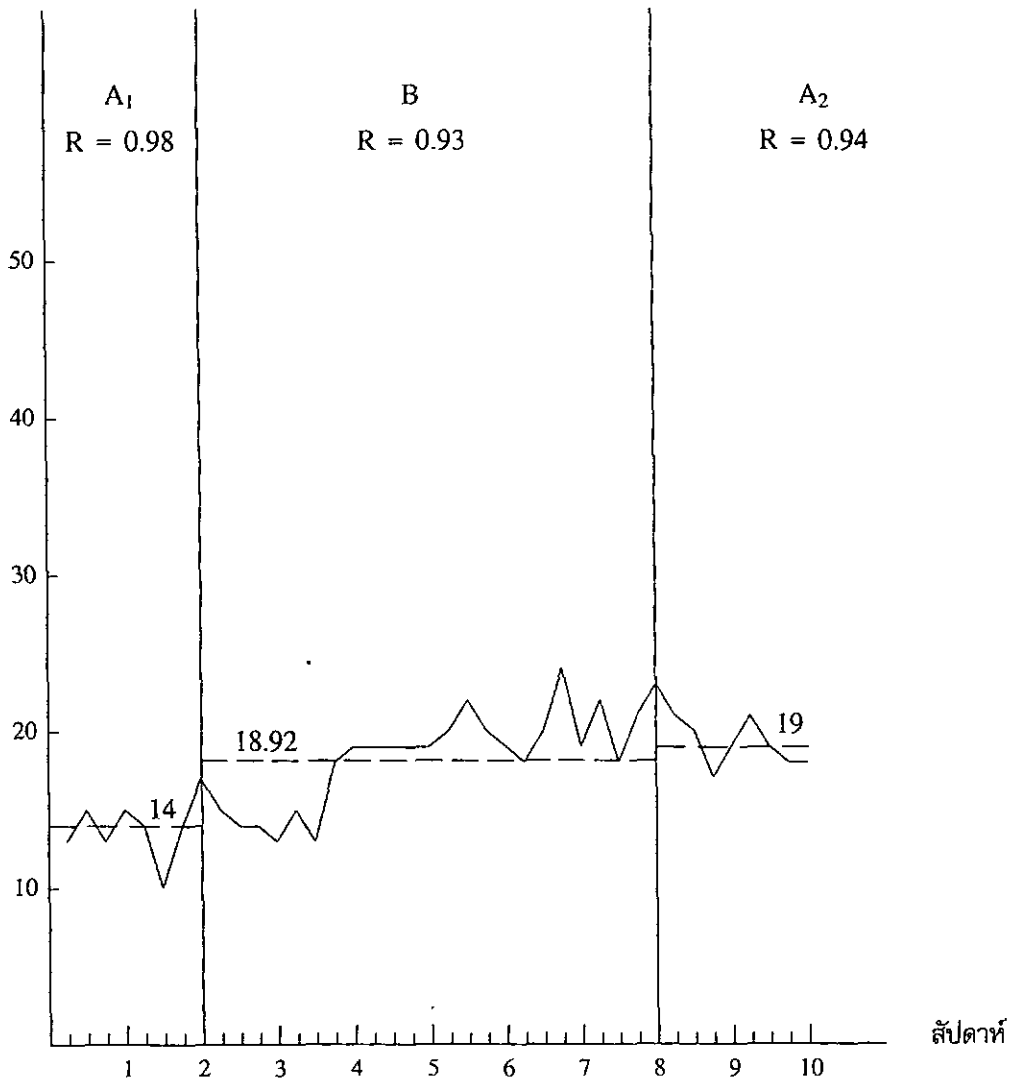
ภาพประกอบ 14 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

ภาพประกอบ 15 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

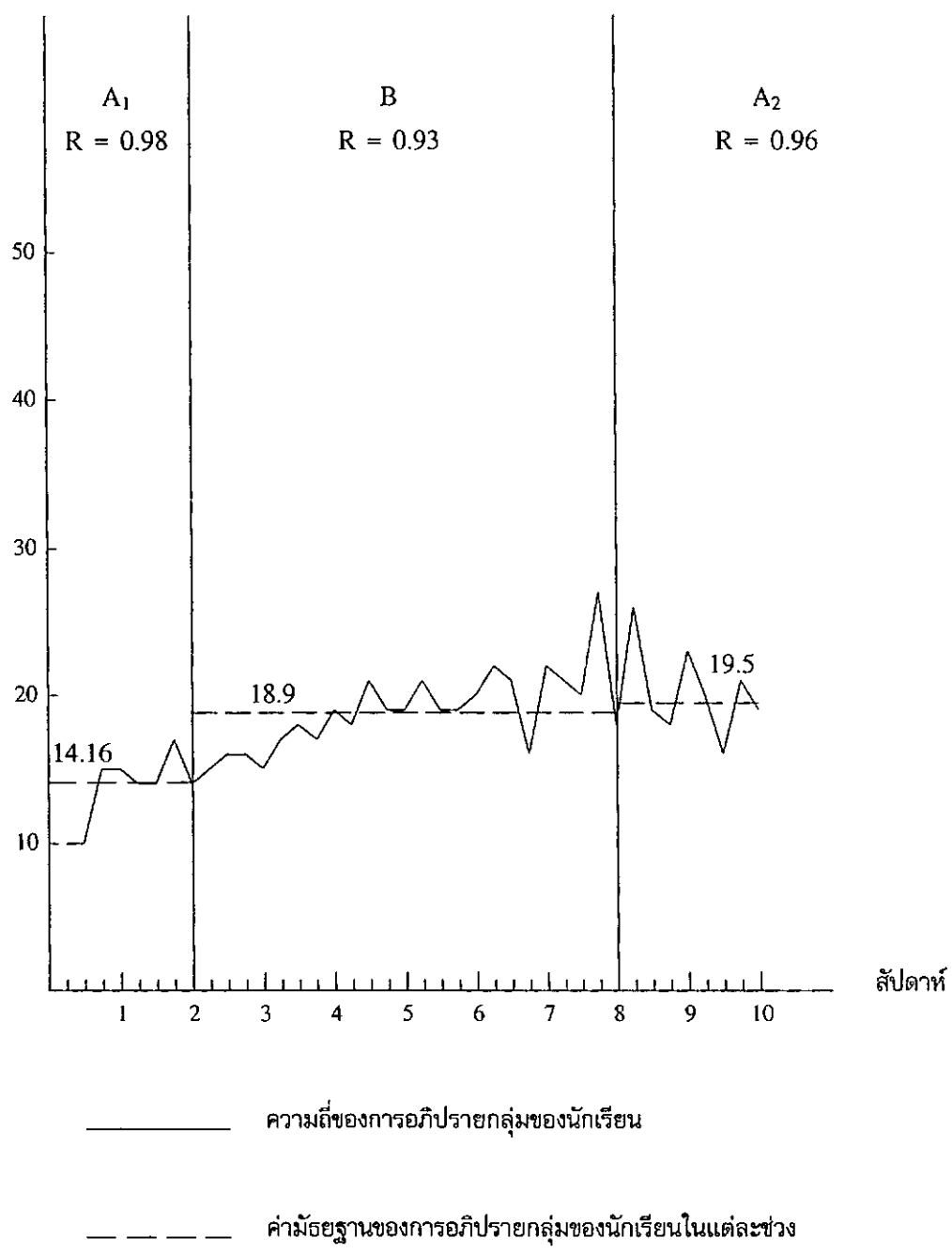

_____ ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

----- ค่ามัธยฐานของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนในแต่ละช่วง

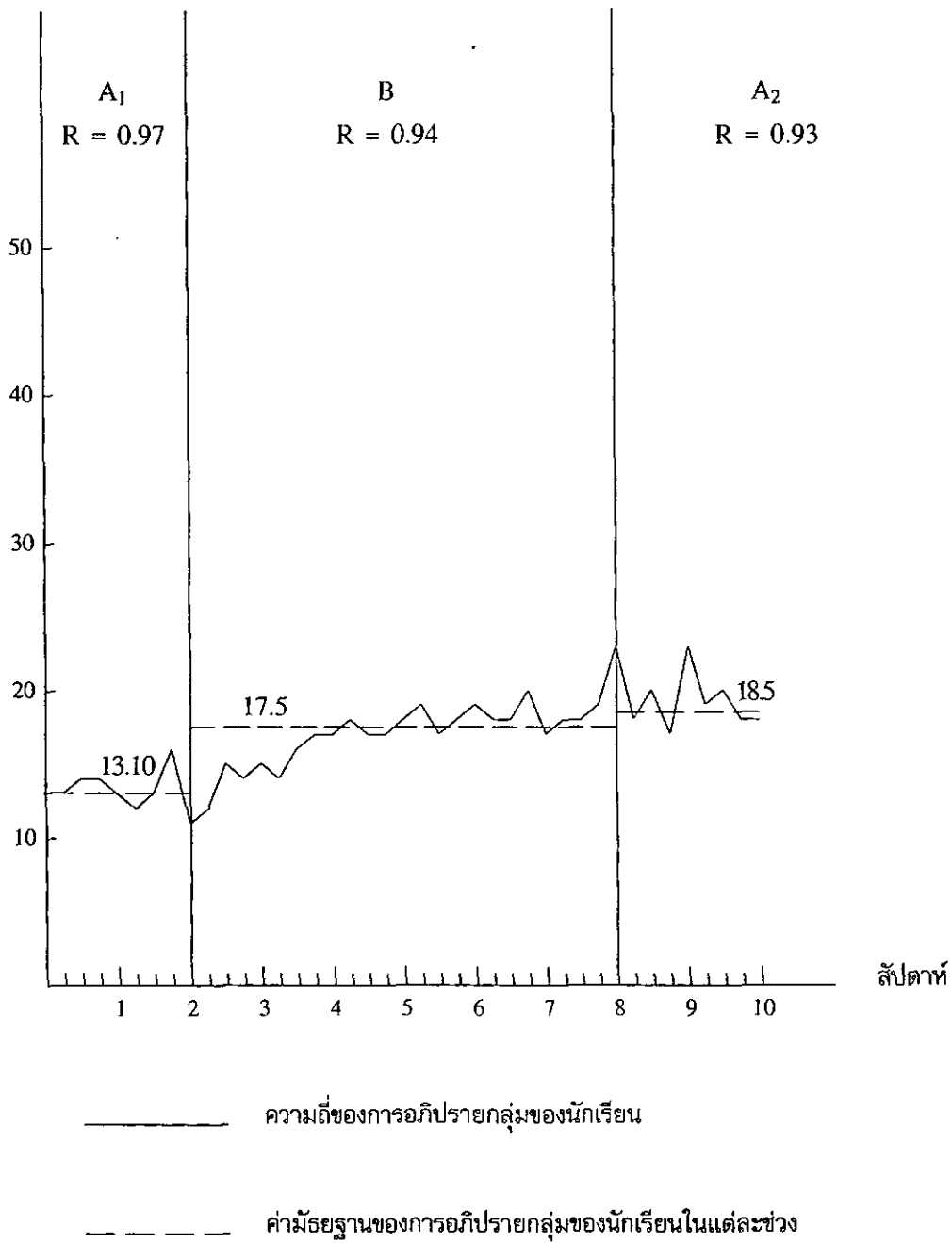
ภาพประกอบ 16 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

ภาพประกอบ 17 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ

ความถี่ของการอภิปรายกลุ่ม

ภาพประกอบ 18 ความถี่ของการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มควบคุม ในแต่ละระยะ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวบรรจง รุ่งอารีย์

เกิดวันที่ 13 เดือนตุลาคม พุทธศักราช 2501

สถานที่เกิด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 37/1 หมู่ 1 ตำบลดอนไถ่ดี อำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกระทุ่มแบน "วิเศษสมุทคุณ"
จังหวัดสมุทรสาคร

พ.ศ. 2525 กศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน

พ.ศ. 2537 กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร